

Møte tirsdag den 13. juni kl. 10President: **Berit Brørby**

Dagsorden (nr. 34):

1. Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste mv. (Innst. O. nr. 74 (2005-2006), jf. Ot.prp. nr. 78 (2005-2006))
2. Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i straffeprosesslova m.m. (sakshandsaminga i Kommisjonen for gjenopptaking av straffesaker m.m.) (Innst. O. nr. 73 (2005-2006), jf. Ot.prp. nr. 54 (2005-2006))
3. Innstilling fra finanskomiteen om lov om endringer i forsikringsloven (utlikning i fellesordninger for premieberegning) (Innst. O. nr. 72 (2005-2006), jf. Ot.prp. nr. 52 (2005-2006))
4. Innstilling fra finanskomiteen om lov om endringer i finansieringsvirksomhetsloven, verdipapirhandelloven og i enkelte andre lover (nytt kapitaldekningsregelverk) (Innst. O. nr. 71 (2005-2006), jf. Ot.prp. nr. 66 (2005-2006))
5. Innstilling fra finanskomiteen om lov om endringer i skatte- og avgiftslovgivinga mv. (Innst. O. nr. 65 (2005-2006), jf. Ot.prp. nr. 77 (2005-2006))
6. Referat

Dessuten forelå følgende tilleggsdagsorden (nr. 35):

1. Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om lov om lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten mellom Akademikerne og staten v/ Fornyings- og administrasjonsdepartementet i forbindelse med tariffrevisjonen 2006 (Innst. O. nr. 75 (2005-2006), jf. Ot.prp. nr. 90 (2005-2006))
2. Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om lov om lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten i finansnæringen i forbindelse med tariffrevisjonen 2006 (Innst. O. nr. 76 (2005-2006), jf. Ot.prp. nr. 93 (2005-2006))

Statsråd **Knut Storberget** overbrakte 7 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Presidenten: Til behandling foreligger dagsorden nr. 34 og tilleggdagsorden nr. 35. Presidenten vil foreslå at Odelstinget behandler tilleggsdagsordenen før den ordinære dagsordenen. – Ingen innvendinger har framkommet mot dette forslaget, og det anses vedtatt.

De oppførte sakene på tilleggsdagsordenen har ikke ligget ute i den reglementsbestemte tid, dvs. 48 timer. Med hjemmel i forretningsordenens § 32 vil presidenten foreslå at Odelstinget likevel behandler disse sakene nå. –

Ingen innvendinger er kommet mot presidentens forslag, og det anses vedtatt.

Vi starter da med behandlingen av sakene på tilleggsdagsordenen, nr. 35.

Sak nr. 1 på tilleggsdagsordenen

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om lov om lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten mellom Akademikerne og staten v/Fornyings- og administrasjonsdepartementet i forbindelse med tariffrevisjonen 2006 (Innst. O. nr. 75 (2005-2006), jf. Ot.prp. nr. 90 (2005-2006))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 388)

Sak nr. 2 på tilleggsdagsordenen

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om lov om lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten i finansnæringen i forbindelse med tariffrevisjonen 2006 (Innst. O. nr. 76 (2005-2006), jf. Ot.prp. nr. 93 (2005-2006))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 388)

Da går vi tilbake til den ordinære dagsordenen, nr. 34.

Sak nr. 1

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste mv. (Innst. O. nr. 74 (2005-2006), jf. Ot.prp. nr. 78 (2005-2006))

Thomas Breen (A) [10:05:06] (ordfører for saken): Av alle de saker justiskomiteen har på sitt virkeområde, er det ingen saker som har generert så mange henvendelser som saker om tomtefestespørsmål. Det er i hvert fall mitt inntrykk etter de vel åtte månedene jeg har vært på Stortinget. Det er kanskje ikke så rart når man vet at nesten en million mennesker er berørt at denne loven, og at loven i tillegg er kompleks og har en del områder som skaper usikkerhet rundt folks viktigste økonomiske velferds gode, nemlig boligen.

Det Regjeringen konkret foreslår i denne proposisjonen, er en oppfølging av Soria Moria-erklæringen. Det er ingen hemmelighet at de tre regjeringspartiene har hatt et ulikt syn på denne saken, men de har nå kommet til enighet om det som er framforhandlet i Soria Moria-erklæringen. Der går det fram at det skal lages en instruks som pålegger statlig styrte fond og statlige eiendommer å innrømme innlønnsrett hvert annet år, til 30 ganger konsumprisregulert opprinnelig leie. Denne instruksen, som det jobbes med nå, vil bli fulgt opp av Fornyings- og administrasjonsdepartementet.

De tre neste punktene i Soria Moria-erklæringen er tatt opp i denne proposisjonen. Konsekvensene av det er at vi endrer loven, slik at boligfestere får innløsningsrett hvert annet år, i motsetning til hvert tiende år, som i dag. Vi sier at man ikke får innløsningsrett for hyttetomter i statsallmenning, og at det for fritidseiendom knyttet til landbruket ikke blir innløsningsrett der festeinntektene utgjør mer enn 5 pst. av gårdens nettoinntekter. Det framlagte lovendringsforslaget vil styrke festernes rettigheter, men forslaget bygger også på at det er et særlig behov for vern av landbrukets interesser.

Her i landet er det over 350 000 mennesker som fester tomten som huset deres står på. For over 250 000 av disse er det snakk om at bruksretten til boligen er deres, mens eiendomsretten til tomta der de har huset sitt, er på andres hender. Dette skaper konflikter og stor usikkerhet.

Det er lite matnyttig å bruke denne debatten til å diskutere snøen som falt i fjor, men jeg må nevne de problemer som oppstod da den forrige regjeringen, med støtte fra Fremskrittspartiet, innførte systemet med markedsregulering av festeavgifter. Dette førte til at mange opplevde en formidabel økning i festeavgiftene, og det skapte en vanskelig situasjon for mange. I de verste tilfellene jeg har fått kjennskap til i forhold til økt avgift, gikk avgiften opp fra et par tusen til over tretti tusen kroner på ett år. For en del minstepensjonister var denne økningen så dramatisk at de følte seg nødt til å selge eller flytte fra gården.

For dem som fester, føles boligen eller hytta som et vesentlig velferdsgode. Sosiale hensyn og ønsket om et forbrukervern også for slike sentrale goder krever regler som tar sikte på å verne festernes interesser. Hovedforslaget nå, som gir mulighet for innløsning annethvert år, er et riktig og viktig skritt i retning av å sikre vanlige folks rettigheter i forhold til egen bolig.

Regjeringen foreslår også å innføre en angrerett, hvor festeren som har krevd innløsning, innen fire uker etter at prisen er fastsatt, kan la være å ta imot tilbudet om innløsning. Festeren må i så fall bære de økonomiske tap for bortfesteren knyttet til kravet hvis angreretten brukes.

Vi sier at unntaket for statsallmenninger også skal gjelde for Finnmarkseiendommens grunn. Disse hyttetomtene har heller ikke i dag innløsningsrett, og får dermed i realiteten ikke endret sin status.

Det gjøres også noen prosessuelle endringer, som det var en bred enighet om hos høringsinstansene.

Arbeiderpartiet har i de fire siste årene allerede fått gjennomslag for innløsningsrett, forlengelsesrett og konsumprisregulering av festeleier i framtiden. Vi mener at viktige skritt for å bedre forholdene for vår tids husmenn – tomtefesterne – nå er tatt.

Jeg vil til slutt få takke opposisjonen for at de var konstruktive og disiplinerte under komitebehandlingen av denne saken. Vi hadde korte frister for å få på plass denne lovendringen før sesjonsslutt.

Solveig Horne (FrP) [10:09:08]: Sist denne saken ble debattert, i forrige periode, varte debatten til langt på natt. I dag er det den første saken, så vi skal nok bli ferdige før.

Som saksordføreren sa, har det nok vært ganske mange følelser inne i bildet, og alle har sin mening om og oppfatning av tomtefesteloven. Fremskrittspartiet er intet unntak. Vi er blitt beskyldt for å være vinglete, men det er vi ikke i den behandlingen som vi skal ha i dag.

For Fremskrittspartiet er den private eiendomsretten og prinsippet om avtalefrihet viktig. Disse to prinsippene er grunnleggende i et demokratisk samfunn. I dag ser en stadig større inngripen og uthuling av de grunnleggende prinsippene om retten til eiendom og avtalefrihet.

Disse prinsippene er viktige for Fremskrittspartiet. De var viktige ved siste behandling, og de er også viktige i dagens behandling. Tomtefeste er en avtale mellom to parter om leie av en tomt over en lengre tidsperiode. For Fremskrittspartiet var det den gang – og det er det i dag – viktig å få en betenkning fra Høyesterett. Fremskrittspartiet tviler sterkt på at en omdeling av eiendom uten videre er forenlig med de prinsippene og de bestemmelsene som Grunnloven er bygd på. Derfor er det synd at ikke flertallet ser at det hadde vært klokt å innhente betenkning fra Høyesterett.

Flertallet i Stortinget vedtok ny tomtefestelov i forrige periode. I dag skal vi behandle en del endringer, som har utgangspunkt i Regjeringens politiske plattform, Soria Moria-erklæringen. Regjeringen foreslår endringer i tomtefesteloven som styrker festers rettigheter, men det er også vern av landbrukets interesser. Ut fra hvor høyt enkelte i denne sal gikk i sin valgkamp, ser en at her har det vært harde forhandlinger om tomtefesteloven. Ut ifra at bøndene nå skal slippe å selge sine tomter til kjøpevillige festere, kan en vel si at Senterpartiet er vinneren her, selv om Bondelaget klart og tydelig er imot angreretten som festeren får.

En kunne sikkert sagt veldig mye i denne saken, og en kunne gått inn på hvert enkelt punkt, men jeg skal begrense meg til igjen å si at Fremskrittspartiet setter den private eiendomsretten høyt og kommer til å stemme imot lovendringene og loven i sin helhet.

Jeg vil på vegne av Fremskrittspartiet ta opp vårt forslag, som er referert i innstillingen.

Presidenten: Representanten Solveig Horne har tatt opp det forslaget hun viste til.

Det blir replikkordskifte.

Thomas Breen (A) [10:11:54]: Fremskrittspartiet lanserte for en tid tilbake sitt nye slagord: For folk flest. Det jeg lurer på, er hva Fremskrittspartiet egentlig mener med det. Grunnen til at jeg lurer på det, er at de var med på å innføre egenandeler på blå resept for pensjonister, de var med og kuttet i arbeidsledighetstrygden, og nå vil de ikke gi 20 pst. av våre innbyggere en tryggere hverdag ved at de kan få eie den grunn som huset deres står på. Spørsmålet blir derfor: Hva mener Fremskrittspartiet med «folk flest»?

Solveig Horne (FrP) [10:12:33]: Fremskrittspartiet er partiet for folk flest. I dag behandler vi tomtefesteloven, og det viktigste for oss i denne saken er den private

eiendomsretten. Det er den som kommer høyest, og derfor vil vi stemme imot denne loven.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

André Oktay Dahl (H) [10:13:09]: Saksordføreren ville ikke snakke om snøen som falt i fjor, men var ganske ivrig etter å snakke om den som falt i forfjor, så vidt jeg fikk det med meg.

Iallfall: Den statsviteren eller historikeren som skal skrive om tomtfestets tilblivelse, praksis og ikke minst politiske prosesser, har en stor oppgave foran seg. Tomtefesteloven har vært behandlet flere ganger, og de fleste partier har i regjeringsposisjon merket utfordringene som er knyttet til å forsøke å samordne motstridende interesser og synspunkter. I all hovedsak viderefører da også den nåværende regjering det kompromisset som ble inngått i 2004, med noen få unntak – henholdsvis noen nødvendige prosessuelle klargjøringer, som Høyre slutter seg til, og en ytterligere sikring av landbrukets inntekter, samt på den annen side et par regelendringer som vi mener bikker over på feil side av den midtstreken som ble trukket i 2004.

Utgangspunktet for Høyre er at en avtale om tomtfeste er en avtale mellom to parter, og det er viktig å legge til rette for at relevante hensyn blir ivaretatt i en slik frivillig avtaleinngåelse. Ved den forrige revisjonen var Høyre opptatt av at den dagjeldende tomtfestelov gav utslag som kunne medføre urimeligheter og unødvendig usikkerhet for enkelte. Det ble da også rettet opp. Festetomtene på tidspunktet for lovendring ble oppfattet som varig om-disponert gjennom festerens opparbeiding av tomt og betydelige investeringer i hus på tomten. Men på grunneiers side var også Stortinget opptatt av at man skulle få en utvikling som tok høyde for at det var ulike typer grunneiere. Man hadde fått flere som drev mer profesjonell eiendomsforvaltning, i tillegg til landbruksnæringen som drev mer tradisjonelt bortfeste.

Kompromisset står i hovedsak fast, men jeg skal komme med noen få kommentarer til de punktene hvor Høyre ikke ønsker å støtte Regjeringens forslag. Krav om innløsning hvert annet år kombinert med en angrefristregel kan gi en ubalanse i kontraktsforholdet. Tiårsintervallene ble satt som et resultat av en helhetsvurdering av hensynene på begge sider, og ble i 2004 funnet å gi den beste helhetsløsningen. Høyre finner ikke grunn til å endre denne regelen så kort tid etterpå.

Det er viktig å understreke sosiale hensyn, men det gjelder også en del av grunneierne. En innløsningssak er en krevende prosess som kan involvere både store advokatutgifter og ikke minst mange arbeidstimer og tapt nattesøvn. Mange av grunneierne er eldre mennesker med svak helse, og hvis fester etter en lang og tung prosess også skal kunne få lov til å angre om han mener prisen blir for høy, vil dette kunne slå negativt ut for grunneier. Hvis fester så kan sette i gang med samme prosess etter to år, har det kommet en del innspill til meg om at dette kan føre til økt konfliktnivå. En slik regel vil kunne føre til mer saksbehandling, flere tvister og behov for juridisk assistanse. Dette forslaget får flertall, men jeg ber igjen om at

regjeringspartiene iallfall vurderer å tildele domstolene, andre skjønnsstyresmakter, tinglysingsapparatet eller kommunene midler til å møte de sannsynlige kostnadsøkningene som vil kunne komme grunnet dette.

Regjeringen følger også opp med å gjøre unntak for loven for seg selv, ved at det ikke skal være anledning til å kreve innløsning av tomt i statsallmenninger. Årsaken skal være behov for inntekter til å utføre oppgaver som løypekjøring m.m. Dette utgjorde et av de aller viktigste konfliktfylte punktene tidligere, og det er noe spesielt at staten foreslår andre regler for seg selv enn for private grunneiere, all den tid man også gikk veldig høyt på banen med hensyn til at man skulle ha en ubetinget innløsningsrett. Mange vil nok føle at tomtfesteloven med dette regnes som god nok for private grunneiere, men ikke for staten, og at offentlig eiendomsrett synes å være mer verdt enn privat eiendomsrett.

Vi er klar over at festeinntektene fra statsallmenningene ikke direkte tilfaller statskassen, men går til fjellstyrene. For private grunneiere vil inntektene fra innløste tomter bli erstattet av den alternative avkastningen som man kan oppnå når innløsningssummen investeres i noe annet. Men kortversjonen er da at avkastningen ikke er tilstrekkelig for statens egen del, mens den skal holde for private. Det kan skape en skjevhet i markedet for arealutvikling, og staten skaper med dette et unikt marked for seg selv. For mange er det en god løsning å feste tomt, da det ikke krever store kontantutlegg ved etablering av bolig eller fritidsbolig, men i en slik situasjon vil mange kunne oppfatte staten som en mer sikker bortfester enn en privat grunneier, noe som kan bidra til konkurransefor skyving i et framtidig marked for eiendomsutvikling.

Som nevnt innledningsvis er Høyre med på å støtte styrkingen av landbrukets posisjon noe, og jeg viser til både flertallsmerknader og egne særmerknader.

Avslutningsvis registrerer jeg at flertallet nå i siste liten går inn for i større grad å gi føringer for Finnmarkseiendommen enn det stortingsflertallet la til grunn da man vedtok etableringen av denne. Det gir for så vidt grunn til å spørre hva som danner den nærmere bakgrunnen for hva som må sies å være en snuoperasjon fra Arbeiderpartiets side.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Presidenten vil foreslå at replikkordskiftene i denne saken begrenses til tre replikker etter hvert innlegg, også dersom noen har tenkt å ta replikk på statsråden. – Det anses vedtatt.

Anne Marit Bjørnflaten (A) [10:18:32] (komiteens leder): I komitemerknadene skriver Høyre i en særmerknad at de ikke støtter Regjeringens forslag om å utvide innløsningsretten, fordi det vil gi ubalanse i kontraktsforholdet. På side 4 skriver Høyre:

«Disse medlemmer viser til at krav om innløsning hvert annet år, kombinert med en angrefristregel, kan gi en ubalanse i kontraktsforholdet.»

Var det den samme vurdering om viktigheten av å unngå en ubalanse i kontraktsforholdet som lå til grunn for at

Høyre, da de satt i regjering, innførte systemet med markedsregulering av festeleie?

André Oktay Dahl (H) [10:19:08]: Høyre er av den oppfatning at vi fant en god balanse opprinnelig i forliket av 2004. Når det gjelder toårsregelen, åpner vi altså for alternative overgangsordninger i stedet, og er med på det. Det burde også representanten Bjørnflaten ha fått med seg. Ellers synes jeg det er interessant å se hva Knut Storberget sa i Dagsavisen den 15. juli 2005: «Arbeiderpartiet vil avvikle den usosiale tomtefesteordningen og foreslår et forbud mot framtidige festekontrakter.»

Det var et par måneder før man kom i regjeringsposisjon. Så kommer man her, med høy sigarføring, og bestemmer seg for å kjøre på at vi har en usosial politikk, en usosial holdning, ved å stå på det forliket som var balansert i 2004. Jeg registrerer at flertallspartiene har kommet et par skritt videre, og at denne balansen nå er forrykket.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:20:14]: Den som vil studere kompromissets edle kunst, kan jo absolutt ta en titt på tomtefesteloven og dens historie de par-tre siste år.

Fra Kristelig Folkepartis side synes vi for så vidt det kompromisset som ble inngått i fjor, og som daværende justisminister og justiskomite fikk i havn, etter vår mening på en god måte, fortsatt står seg. Det er vel også stort sett hovedkonklusjonen i forhold til den innstilling som vi nå behandler, så jeg skal begrense meg til et par kommentarer.

Den første gjelder forslaget om å gi innløsningsrett for fester hvert annet år når man har hatt 30 år med festetid. Dette forslaget ser vi som et kompromiss mellom Senterpartiet og Arbeiderpartiet. Dette fikk Arbeiderpartiet mot at Senterpartiet fikk sitt når det gjelder landbrukseiendommer. Fra Kristelig Folkepartis side støtter vi ikke forslaget om innløsningsrett annethvert år. Vi synes faktisk det kan skape såpass mye uro og ubalanse i forholdet mellom fester og grunneier at det kompromisset som kom i fjor, står seg, ved at man får innløsningsrett hvert tiende år. Derimot støtter vi faktisk forslaget fra Regjeringen om å gi fester en angrevert etter at innløsningssummen er endelig fastsatt. Disse to standpunktene i kombinasjon synes vi gir en god balanse mellom fester og grunneier.

Så foreslår Regjeringen at innløsningsretten for feste i bygdeallmenninger også skal gjelde for feste av tomt til fritidshus i statsallmenninger. Det er et forslag vi har litt problemer med å skjønne hvorfor man går inn på. Feste i statsallmenning er stort sett punktbeste. Festekontraktene gir i dag om lag samme begrensning på bruken som det eiertomter vil gjøre, så det skulle ikke ha noen betydning for beite, inngjerding osv. Dessuten vil fjellstyrene få ekstra midler ved innløsning, og det kan kanskje gi dem en bedre mulighet enn i dag til å få løst sine oppgaver.

Det siste punktet er forslaget om å redusere presentsatsen til 5 pst. dersom festeinntektene tilhører en landbrukseiendom. Vi står på det som var kompromisset i fjor, på 10 pst., og jeg regner også med at saksordfører Breen, når

han snakker om å gi en innløsningsrett «for folk flest», må erkjenne at på dette punktet gjelder ikke innløsningsretten «for folk flest». Her har man inngått et kompromiss som Senterpartiet nok har hatt sin hånd om.

Lars Peder Brekk (Sp) [10:24:05]: Det er en kjent sak at Senterpartiet stemte imot de endringene i tomtefesteloven som ble vedtatt i juni 2004. Vi mente at det var galt å innføre en innløsningsrett for festetomter som griper inn i private parters avtalefrihet. Vi mente også at innløsningsretten var et alvorlig angrep på eiendomsretten, og at det var fare for at store verdier, særlig knyttet til hyttetomter, ble overført fra næringsdrivende og lokalsamfunn i Distrikts-Norge til hytteeiere i sentrale strøk. Et bredt stortingsflertall vedtok likevel en omfattende innløsningsrett for tomtefestere den gangen. I Senterpartiet er vi derfor glade for at noen av de mest uheldige utslagene av lovendringene fra 2004, som særlig har rammet lokalsamfunn i Bygde-Norge, nå blir rettet opp.

Det har vært en sterk tradisjon for at statsallmenningene skal beholdes som samlet eiendom. I statsallmenningene er det omfattende bruksretter. Disse bruksrettene tilhører bygdene og de lokale gårdsbrukene, og det er en viktig del av næringsgrunnlaget i de områdene. Salg og etablering av selveiende enheter i statsallmenningene skaper problemer for bruksrettene og andre viktige interesser i områdene. Hensynet til reindriftsnæringen taler også i mange områder mot en oppdeling av slike eiendommer.

Dagens festeinntekter fra hyttetomter i statsallmenningene utgjør faktisk en viktig inntektskilde for de lokale fjellstyrene, og det er inntekter som blir brukt til beste for fellesskapet. Rasteplasser, fiskeplasser, informasjonstaver, turkart, rydding av stier og støtte til stølsvæier er eksempler på tiltak disse inntektene blir brukt til. Et eventuelt bortfall av festeinntektene ville medført at mye av den aktiviteten ikke var mulig å videreføre. Festeavgiftene i statsallmenningene har vært lave. Det er ikke der vi har hatt de urimelige leieøkningene som har skapt problemer for festerne. Det er derfor en viktig og en riktig endring vi nå gjør ved å gjeninnføre unntaket for tomt til fritidshus i statsallmenninger.

Hyttetomter som har vært festet i kortere tid har også vært en viktig tilleggssinntekt for mange gårdsbruk. Ved å feste bort hyttetomtene i stedet for å selge dem har gårdbrukeren ønsket å sikre varige og langsiktige inntekter til gården, som også kan komme framtidige generasjoner av brukere til gode. Sjansene for å kunne fortsette å ha gården som levevei øker når en har faste inntekter i tillegg til det den tradisjonelle landbruksdriften kaster av seg.

Ved lovendringen i 2004 ble det fastsatt et unntak fra innløsningsretten for hyttetomter som hører til en landbrukseiendom. Grensen ble da satt til at 10 pst. av inntektene måtte komme fra festeinntekten. Regjeringen vil nå endre forskriften slik at kravet endres til å gjelde landbruksinntekter som har 5 pst. eller mer av inntektene fra festetomter. Fra Senterpartiets side vil vi påpeke at dette er et godt politisk kompromiss som skaper bedre mulighet for langsiktig næringsutvikling, slik at en gjennom tomte-

feste fortsatt kan skape inntekter og utviklingsmuligheter for landbruks- og utmarkseiendommer i distriktene.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Solveig Horne (FrP) [10:27:35]: For Senterpartiet var det ved siste behandling eiendomsrett og avtalesfrihet som var hellig. «Et tomtefesteforhold er et leieforhold», sa Marit Arnstad i sitt innlegg den gangen. I høringen med Norges Bondelag sier de at de går imot å innføre en angre-rett etter at innlønningssummen er endelig fastsatt. Jeg lurer da på hvordan Senterpartiet vil klare å leve med et slikt kompromiss som de nå har inngått?

Lars Peder Brekk (Sp) [10:28:04]: Som ved alle politiske kompromisser er det slik at en både må gi og ta, og slik er det også i dette tilfellet. Senterpartiet har gitt for å få til betydelige og viktige endringer på andre områder. Jeg nevnte i innlegget mitt at det både går på situasjonen i statsallmenningene og ikke minst på unntaket for innløn-ningsrett for jordbrukseiendommer ved inntekter på 5 pst. eller mer. Vi føler at det har vært særdeles viktig å få gjennomført dette.

Når det gjelder angre retten, tror vi at det går an å leve med det, selv om en har hatt sterke motforestillinger tidligere. Vi tror det er slik at det er folk med oppriktige hensikter som vil gå til det skrittet å kreve innløsning, og det er en situasjon som vi må greie å leve med.

André Oktay Dahl (H) [10:29:04]: På side 5 i innstillingen under komiteens merknader – flertallsmerknader – beskrives en ordning hvor forvalterne av grunnen i Finnmark gjennom mange år har bortfestet og videresolgt tomter til kommuner til utbyggingsformål, til en rimelig pris. Sist i denne merknaden står det:

«Flertallet mener at det bør være en målsetting å videreføre denne ordningen også når grunnen er overført til Finnmarkseiendommen.»

Dette er noe som ikke fremgår av Regjeringens forslag, men som har kommet til i komiteens behandling underveis. Deler Senterpartiet Høyres oppfatning om at det er uheldig at man nå begynner å legge klare føringer på måten Finnmarkseiendommen skal håndtere prosessen på, eller står man ved det som var det opprinnelige forliket, at man skal la Finnmarkseiendommen og dem det gjelder, finne ut av dette selv?

Lars Peder Brekk (Sp) [10:29:52]: Vi er enig i merknaden i innstillingen, og jeg har ingen annen kommentar enn det.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Odd Einar Dørum (V) [10:30:29]: Hvis presidenten ikke nuller ut taletiden, får jeg noe i tillegg. Det er greit å få det man skal.

Presidenten: Representanten Dørum skal få snakke så lenge han vil.

Odd Einar Dørum (V) [10:30:36]: Det har jeg ikke tenkt å gjøre, men takk for vennligheten.

Det er litt undringsfullt å stå her, for tomtefesteloven har jo beveget seg i ganske stormfulle kast, til det relativt lune farvann den befinner seg i ved saksbehandlingen i dag. Jeg tror vi bare må konstatere at vi er der nå. Det skyldes jo, som det går fram av noen av merknadene i komiteinnstillingen, at man i det alt vesentlige står ved det kompromisset som ble utarbeidet i 2004. Det er det kompromisset som alt i alt står seg i balansegangen mellom grunneiere og festere. Det er jeg personlig glad for. Det ble lagt mye arbeid i det, og det ble også gjort en del innsats fra den sittende justisminister for å få det til.

Når det så gjelder forslagene som er kommet, oppfatter jeg det som forslag som justerer rundt dette, og som på sin side er resultatet av en kompromissforhandling mellom tre regjeringspartier som hadde svært forskjellig utgangspunkt. Hvis man nå summerer opp det igjen, står man alt i alt fortsatt nær opp til det opprinnelige kompromisset. Men Venstre ønsker da å være tro mot det kompromisset som vi faktisk var med på å lage, og det får som voteringsmessig konsekvens at vi stemmer imot forslaget om å endre tidspunktet for innlønningssrett. Vi stemmer imot forslaget om angre rett. Vi står fast på forslaget som vi tidligere har hatt, om å kunne innløse eiendom tilknyttet punkt fste i statsallmenning.

Vi har ikke endret syn når det gjelder forholdet til Finnmarkseiendommen, og vi har heller ikke endret syn når det gjelder landbruksunntaket, som er vedtatt i forskrift, men med den presisering som jeg antar at representanten Syversen mente, at vi selvfølgelig også står fast ved den endring vi gjorde når det gjaldt beregning av inntektsgrunnlaget, som skjedde i forskrift etter at saken ble behandlet i Stortinget i 2004. På det punktet følte vi den gangen at det var en rimelig avveining mellom grunneierinteresser og festeinteresser, og jeg mener, på vegne av Venstre, fortsatt at det er den avveiningen som står seg.

Men min totale oppsummering, når jeg først står her i dag og deltar i denne debatten – jeg skal ikke spille tilbake og sitere alle innlegg – er at av og til er det i politikken et tidspunkt for å inngå kompromisser. Det er også et punkt at man ikke skal rive opp kompromissene etter for kort tid. Den sittende regjering har i praksis, gjennom Soria Moria-forhandlingen, i det alt vesentlige holdt seg til kompromisset, selv om det har skjedd endringer som jeg, og Venstre, er uenig i, og som da kommer til uttrykk i votingen.

Av og til er det slik at kompromiss er noe som står seg. Jeg får sitere et lite, ungt menneske som så på meg med tindrende øyne og sa «kompromiss». Han hadde lært seg i livet at det var den måten som mennesker av og til omgikkes på, en måte som gjorde at de kunne leve sammen etter en tid.

Siden tomtefesteforholdet må være det mest filleristede og gjennomregulerte eiendomsforhold i norsk rettstradisjon overhodet, står det seg at kompromissene varer en stund. Jeg er glad for at det i det alt vesentlige er situasjonen i dag.

Olav Gunnar Ballo (SV) [10:33:52]: Jeg hadde egentlig ikke tenkt å ta ordet, for jeg synes at saksordføreren gav en veldig grei redegjørelse for de endringene som skjer, som jo alle regjeringspartiene står bak. Når jeg likevel velger å gjøre det, er det med bakgrunn i at André Oktay Dahl flere ganger har vært inne på merknaden fra flertallet, altså fra Arbeiderpartiet og SV – Senterpartiet sitter jo ikke i komiteen, men jeg går ut fra at de hadde vært med på merknaden knyttet til Finnmarkseiendommen om de hadde gjort det.

Jeg har hatt rimelig god kontakt med ulike kommuner i Finnmark nå i forbindelse med at finnmarksloven innføres fra 1. juli. Det som er kommet til uttrykk, er en grunnleggende bekymring knyttet til konsekvensene av innføring av finnmarksloven med hensyn til kommunenes muligheter for å kjøpe arealer. Det man er redd for, er at man får en type markedstenkning der kommunene presses når de trenger arealer. Og noen kommuner gjør jo det, det er kommuner i Finnmark også som vokser. Jeg oppfatter det slik at merknaden er en henstilling om å søke å få til den samme typen regime som når Statskog har drevet i Finnmark, knyttet opp mot muligheter for arealkjøp i regi av kommunene. Det er jo slik at man har hatt ordninger som på en fleksibel måte og uten at det har dreid seg om at man kjøper til markedspris, har gitt en del kommuner som til dels har slitt med fraflytting og med å få til næringsutvikling, mulighet for å skaffe seg de arealene. Jeg må si at jeg er grunnleggende overrasket over at Høyre her i denne saken er så lite opptatt av de problemstillingene. For det jeg har merket, er at Høyre i Finnmark har vært grunnleggende opptatt av dem og har kommet med den samme typen skepsis. Man fikk en situasjon under behandlingen av finnmarksloven der avstanden mellom Høyre sentralt og Høyre lokalt var enorm. Det var to helt forskjellige partier. Det samme synliggjøres i salen i dag.

Jeg må si at jeg er grunnleggende glad for at vi nå har en regjering som jeg ikke oppfatter slik at den legger noen utilbørlige føringer med hensyn til loven, men som er opptatt av konsekvensene når det gjelder den praktiske politikken. Dette handler jo i aller høyeste grad om næringsutvikling.

Høyre burde kanskje være de første til å legge inn den typen merknader. I stedet opplever man at de til dels tar avstand fra merknadene, eller harselerer. Men jeg tror at Høyre i et finnmarksperspektiv er tjent med å være mye mer følsomme med hensyn til konsekvensene når loven innføres. Jeg er glad for at regjeringspartiene samlet viser den typen følsomhet.

S i g v a l d O p p e b ø e n H a n s e n hadde her teke over presidentplassen.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [10:36:41]: Et tomtefeste-forhold er et leieforhold. Eiendomsretten knyttet til tomter er ikke overdratt med mindre det dreier seg om et utstedt skjøte, eller at avtalen skulle være evigvarende. Det er det enkle utgangspunkt for tomtefesteordningen og for tomtefesteloven.

Fram til Odelstingets behandling 16. juni 2004 var innløsning av festetomter en sikkerhetsventil, med betaling i henhold til ekspropriasjonsrettslige regler. Ved odelsstingsbehandlingen 16. juni 2004 vedtok daværende regjeringspartier, med Høyre i spissen, sammen med Arbeiderpartiet og SV en massiv overføring av eiendomsrett fra en part til en annen til en pris som er langt under det Grunnloven § 105 tilsier. Grunnlovens § 105 tilsier. Høyres standpunkt blir videreført i dag. Senterpartiet stemte sjølsagt mot dette i 2004. Det er også forankret i Senterpartiets program i dag.

Senterpartiet skiller mellom festetomter til bolighus og til fritidshus. Vi er tilhengere av at boligeiere skal eie egen tomt, og at innløsning kan skje i disse tilfellene, men til vanlig pris i egnen, som det heter. For festetomt til fritidshus er det derimot ikke slike tungtveiende samfunnsmessige hensyn som tilsier at en skal ha en tilsvarende innløsningsrett. Spørsmålet om tomtefesteloven ble sjølsagt drøftet og avklart i regjeringserklæringa. Senterpartiet nådde ikke fram med sitt syn om nødvendige endringer i vedtatt tomtefestelov. Saken som behandles i dag, er en direkte oppfølging av Soria Moria-erklæringa. Dette vil styrke boligfesters innløsningsrett, samtidig som innløsningsretten for festetomt til fritidshus knyttet til landbruk begrenses til de eiendommer hvor festeinntektene utgjør mer enn 5 pst. av gårdens netto inntekter. For tomtefeste til fritidshus blir derfor dagens odelsstingsbehandling en styrking av enkelte gårdbrukeres stilling. Det er et skritt i riktig retning for å rette opp en etter Senterpartiets mening opplagt ubalanse i forholdet mellom tomtefester til fritidshus og de gårdbrukere som i tiltro til norsk lov festet bort hyttetomter istedenfor å selge dem.

Statsråd Knut Storberget [10:39:20]: Jeg syns det er to forhold i denne saken som fortjener oppmerksomhet når man nå inviterer til ytterligere endringer i loven om tomtefeste. Det første – og det et veldig grunnleggende punkt – er det som skjedde tilbake på 1990-tallet. De borgerlige partiene innførte da markedspristenkning på et område som i stor grad er knyttet opp mot et sosialt gode, nemlig det å bo eller det å ha en fritidseiendom. Det skapte og gir etter Regjeringas oppfatning et veldig godt bilde av hvor u hensiktsmessig markedstenkning er på mange av livets områder, på mange av de sosiale områdene der Regjeringa er opptatt av at vi skal være sikret trygghet. Det var da alle problemene kom, i den forstand at de som opplevde en rimelig forutsigbarhet i sine avtaler, som opplevde at de visste hva de ville ha av utgifter til sin egen bolig og sin egen hytte i framtida, plutselig opplevde en betydelig usikkerhet. Den usikkerheten manifesterte seg i form av at folk fikk høye avgifter på festekontraktene sine så å si over natta, Og for dem som er opptatt av prosess og forenkling av lovverk: Det var da prosessrisikoen og prosesskostnadene kom for fullt. Man kranglet, og krangler fortsatt, om hvorvidt man har adgang til å markedsregulere, og man er ofte også uenig i de takstene som foreligger i forhold til markedsprisregulering.

Dette skapte en betydelig sosial utrygghet som det ble ryddet betydelig opp i under forrige fireårsperiode med

stor hjelp av bl.a. Sosialistisk Venstreparti og Arbeiderpartiet. Det er de neste skritt for å bringe tryggheten tilbake for mange av landets tomtefestere som man nå blir invitert til å ta. Dette er ikke, som representantene Dahl og Dørum og en del andre har vært inne på, små regelendringer eller et lovforslag nærmest i lune farvann. Hvis det hadde vært det, ville vi absolutt innby både Venstre og Kristelig Folkeparti og Høyre til nå eventuelt å støtte disse små regelendringene – hvis de altså ikke skulle ha noen særlig konsekvens.

Dette har betydning. Det har betydning for mange festere. Mellom 150 000 og 200 000 boligfestere får med dette forslaget en bedre innløsningsrett, en innløsningsrett som ble kjempet fram i forrige stortingsperiode, og som ikke var åpenbar. Flere tomtefestere ble satt i en stilling der de, når man begynte å nærme seg kontraktens avslutning, fikk beskjed fra grunneieren om at de kunne risikere å måtte ta med seg huset og flytte – en beskjed som enkelte fikk. Det var en situasjon som ikke regjeringspartiene i dag kunne leve med, for dette er knyttet opp til et sosialt gode som er avgjørende for folk flest. Derfor er jeg glad for at man nå, nettopp gjennom godt, konstruktivt politisk arbeid, skaper et flertall for å ta et veldig viktig skritt framover i forhold til innløsningsretten. Det er åpenbart at det har vært vanskelig for mange av boligfesterne i Norge at man bare har fått denne retten hvert tiende år. Mange har ved ikrafttredelsen av denne loven blitt stående i den situasjon at de må betale høy festeavgift i mange år framover fordi reglene faktisk var og er såpass stivbeinte i forhold til innløsning. Det at man nå får denne retten annethvert år, er viktig, slik at folk kommer i posisjon til å oppnå det som er målsettingen: å komme seg ut av dette festeforholdet slik at man får en forutsigbarhet i forhold til det hele.

Representanten Horne fra Fremskrittspartiet prøver å danne et bilde av at man står ved prinsippet om privat eiendomsrett og spørsmålet om avtalefrihet. Men Fremskrittspartiet har ikke gjort det. Det var jo Fremskrittspartiet som i forrige stortingsperiode først sa at man ønsket å bidra til å støtte innløsningsrett, og som på mange måter skapte dynamikken i forhold til at vi faktisk fikk en innløsningsrett – og takk for det – men så har Fremskrittspartiet valgt å hoppe av ved å si de ikke lenger støtter innløsningsrett. Så er det noen som ikke har holdt fast på prinsippene, må det være Fremskrittspartiet i denne saken. Men enda mer beklagelig er det at vi ikke får med oss Fremskrittspartiet, selv i dag, i dette spørsmålet. Når man hever fanen i forhold til privat eiendomsrett, hva da med den private eiendomsretten for dem som faktisk har knyttet den største kapitalen til disse tomtene, nemlig de som eier husene? Den private eiendomsretten til huseiere, teller ikke den? Teller ikke avtalefriheten for huseierne noe? Hvor er prinsippene i forhold til det? Jeg vil invitere Fremskrittspartiet – i den grad de ønsker å være prinsipielle i forhold til slike problemstillinger – til også å ta hensyn til dem som faktisk har investert og får byrden med å stå i et slikt avtaleforhold. Hadde det vært opp til Fremskrittspartiet, hadde vi ikke hatt noen innløsningsrett overhodet. Vi hadde ikke hatt noen forlengelsesrett for disse kontraktene, så folk kunne fått beskjed om å ta med

seg husene og flytte. Vi hadde heller ikke hatt den situasjonen nå at vi går bort fra markedsprisregulering og får gjennomført konsumprisregulering for landets mange festere, noe jeg er glad for. Det ble av mange beskrevet nærmest som en dogmatisk sosialistisk politikk i forrige periode. Vi innførte i forrige periode en ordning med at man kun har konsumprisregulering, og nå har vi foretatt en markedsprisregulering. Det er viktig.

Så framstilles det som om man nå vedtar andre regler for staten enn det som skal gjelde for private grunneiere. Da kan man, hvis man leser det som er Regjeringas ambisjon, som også står i Soria Moria-erklæringen, og det som står i innstillingen, se at den nettopp er at vi på statlig hold ønsker å gi festerne enda bedre rettigheter. Så vi verner ikke staten. Det er jo her vi skal utforme instruksene overfor statlige eiendommer og statlig styrte fond, slik at man får en bedre og rimeligere innløsningsrett. Så argumentet om at vi nærmest beskytter staten i forhold til vår festepolitikk, faller på sin egen urimelighet.

Jeg mener at vi nå foretar en helt nødvendig opprydding i spørsmålet om innløsning. Det er viktig. Mange flere vil komme i posisjon til å få eierskap til sine tomter. Det er et resultat og på mange måter også en konsekvens av at man på 1990-tallet, med iverksettelse i 2001, forsøkte seg med markedstenkning på et område hvor det ikke passet. Skal man lete etter helt klare og tydelige operasjoner fra Regjeringa for å bringe sosial tankegang inn i forbindelse med folks velferdsbehov, er dette et veldig godt eksempel. Dette ville vi ikke fått til hvis vi ikke hadde hatt det regjeringsflertallet som vi nå faktisk har – en helt klar og tydelig rød-grønn politikk i så måte.

Jeg vil også påpeke at Stortinget vil bli orientert om det arbeidet som nå gjøres med instruksene overfor statlige eiendommer og statlig styrte fond, særlig Opplysningsvesenets fond o.a., som vi vet har vært veldig i vinden i forbindelse med dette. Det jobbes det med, og vi håper vi vil kunne levere raskt. Det er faktisk ikke snakk om tiltak i lune farvann eller små regelendringer. Dette er tiltak som berører mange.

Regjeringa er også opptatt av og fortsatt bekymret for de store avgiftsforhøyelsene som enkelte festere får som resultat av den markedsprisreguleringen som de borgerlige gav muligheten for, og som fortsatt henger igjen. Det har vi søkelys på, og vi vil vurdere å komme tilbake til Stortinget med egnede tiltak for å dempe de verste utslagene av dette.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:48:10]: Justisministeren la av naturlige grunner litt bånd på seg da han presenterte dette lovforslaget. Hvis man legger innlegget justisministeren holdt, ved siden av det innlegget som Per Olaf Lundteigen fra Senterpartiet holdt, tror jeg man ser store forskjeller i prinsipiell tilnærming. Justisministeren nærmest refser Fremskrittspartiet for deres holdninger, men det var i grunnen de samme holdningene Per Olaf Lundteigen nå frambar – og jeg regner med på Senterpartiets vegne.

Lundteigen sa at det prinsipielle utgangspunkt for ham og Senterpartiet var at et festeforhold var et privatrettslig anliggende, og da mellom to likeverdige avtalepartnere. Er det et utgangspunkt justisministeren er enig i eller uenig i?

Statsråd Knut Storberget [10:49:06]: Jeg har ingen problemer med å innrømme at dette er et privatrettslig avtaleforhold. Men det er slik med alle typer privatrettslige avtaleforhold i dette landet at man må finne seg i at de blir regulert både av offentligrettslige regler og av en del andre forhold, og at sånne typer avtaler også skal inngå i en god sosial kontekst. Slik er det på flere områder. Blant annet i forbrukerforhold og ny kjøpslovgivning setter man avtalefriheten delvis til side for å verne svake parter.

Jeg opplever det slik at Senterpartiet har vært særdeles konstruktive i denne saken og har bidratt til at man klarer å skape en balanse mellom privat avtalefrihet og spørsmålet om sosiale hensyn. Man har i Soria Moria-erklæringen, manifestert gjennom de forslag vi har nå, klart å finne en balanse som bidrar til at 150 000–200 000 boligeiere får en bedre innløsningsrett, samtidig som man gir et godt vern til de landbruksinteresser som gir betydelige festeinntekter. Jeg synes det er et godt kompromiss. Hvis vi ikke hadde hatt med Senterpartiet på dette, hadde vi ikke fått flertall for det. Så i så måte er jeg svært takknemlig.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til replikk. Fleire har heller ikkje bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, sjå side 388)

S a k n r . 2

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringar i straffeprosesslova m.m. (sakshandsaminga i Kommisjonen for gjenopptaking av straffesaker m.m.) (Innst. O. nr. 73 (2005-2006), jf. Ot.prp. nr. 54 (2005-2006))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, sjå side 391)

S a k n r . 3

Innstilling fra finanskomiteen om lov om endringer i forsikringsloven (utlikning i fellesordninger for premieberegning) (Innst. O. nr. 72 (2005-2006), jf. Ot.prp. nr. 52 (2005-2006))

Presidenten: Etter ønske frå finanskomiteen vil presidenten foreslå at taletida blir avgrensa til 40 minutt og fordelt med inntil 5 minutt til kvart parti og inntil 5 minutt til medlemmer av Regjeringa.

Vidare vil presidenten foreslå at det ikkje blir gjeve anledning til replikkordskifte.

Vidare blir det foreslått at dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletid, får ei taletid på inntil 3 minutt.

– Det er vedteke.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [10:52:23] (ordfører for saken): Odelstinget behandler i dag endringer i lovverket som regulerer virksomheten i forsikringselskaper og pensjonsforetak, den såkalte forsikringsloven. En enstemmig finanskomite har sluttet seg til Regjeringens forslag til endringer.

Konkret innebærer dette forslag til nye lovregler om private pensjonsordninger som vil inngå som et nytt kapittel 10A i forsikringsloven. I tillegg foreslås det enkelte tekniske endringer i forsikringslovens ikrafttredelses- og overgangsbestemmelser.

Forslaget til nytt kapittel 10A i forsikringsloven innebærer endringer i virksomhetsreglene for livsforsikringselskap, som åpner for en generell rett til å tilby fellesordninger for premieberegning for tjenestepensjonsordninger. Dette er en oppfølging av Stortingets anmodning i forbindelse med behandlingen av Ot.prp. nr. 100 for 2001-2002, der spørsmålet om kjønnsnøytralitet i pensjonsordninger i privat sektor ble vurdert.

Ot.prp. nr. 100 var en oppfølging av Kvidal-utvalgets utredning om samme tema. Stortinget bad i Innst. O. nr. 9 for 2002-2003 regjeringen komme tilbake med et forslag til nye regler for forsikringsvirksomhet som åpner for at forsikringselskaper og pensjonskasser kan tilby pensjonsordninger med kjønns- og aldersnøytrale premier i privat sektor.

Hovedformålet med forslagene til lovendringer i proposisjonen er å gi pensjonsinnretninger adgang til å tilby fellesordninger med premieutjevning dersom det etterspørres av foretak i privat sektor. De foreslåtte lovreglene overlater til den enkelte pensjonsleverandør å avgjøre om den vil opprette et slikt tilbud om en felles finansieringsordning for flere pensjonsordninger. Det overlates også til den enkelte foretak å avgjøre om det vil gjøre bruk av adgangen til å benytte slik finansieringsordning i den enkelte pensjonsordning. De foreslåtte lovreglene vil således, både for pensjonsleverandør og forsikringstakere, være et alternativ til ordinær premieberegning. Lovforslaget bygger på den ordning som ble vedtatt av Stortinget for kommunale pensjonsordninger. Lovforslaget omhandler ikke spørsmål knyttet til hvilke pensjonsytelser pensjonsordningene skal gi.

Forslaget innebærer at det trekkes et klart skille mellom selve finansieringssystemet for den enkelte fellesordning og beregningen av minstekravene til forsikringsmessige avsetninger for den enkelte pensjonsordning. Avsetningskravet skal fortsatt beregnes forsikringsteknisk på personnivå ut fra hver enkelt arbeidstakers opptjente pensjonsrettigheter. Det nye i forslaget ligger i at premiene kan fastsettes på pensjonsordningsnivå prinsipielt uavhengig av forsikringsteknisk beregnet premie for hver enkelt arbeidstaker i pensjonsordningen.

En fellesordning skal etter forslaget hvert år tilføres premier tilsvarende summen av premier som etter en forsikringsteknisk beregning skal tilføres for alle ordningene som inngår i fellesordningen. Det foreslås regler om premieberegning i fellesordninger som innebærer utjevning av pensjonskostnadene mellom pensjonsordningene i fellesordningen.

Lovutkastet skiller mellom ordinær årspremie, reguleringspremie og andre premier for ytelser som først kan premiesettes ved forsikringstilfellets inntreden, såkalte engangspremier. Det foreslås fastsatt ulike regler for utjevning av ulike premier. Ordinær årspremie foreslås utliknet på de enkelte ordningene ut fra den rett til alderspensjon som vil bli opptjent i løpet av året. Det foreslås videre at kostnader for tjenestene skal kunne beregnes og belastes særskilt for hver pensjonsordning.

Det er videre etter forslaget frivillig om reguleringspremiem utjevnes i fellesordningen, eller om denne skal beregnes særskilt for hver pensjonsordning.

Forslaget til endringer i forsikringsloven har vært ute på høring i de berørte virksomheter og organisasjoner. Komiteen har ikke registrert faglige innvendinger mot de foreslåtte endringene. Komiteen avleverer på denne bakgrunn en enstemmig innstilling.

I merknadene knyttet til de foreslåtte endringene understreker komiteens medlemmer fra de ikke-sosialistiske partiene at regelverket innenfor forsikringsbransjen må virke på en konkurransenøytral måte i forhold til markedsaktørene. Videre fremhever de samme medlemmene at konkurranse i markedet skal tilstrebes, og at monopoler skaper skjevheter og dårligere og dyrere tilbud til brukerne. Disse merknadene ønsker ikke regjeringspartiene å slutte seg til.

Fremskrittspartiet finner det overraskende at regjeringspartiene ikke ønsker å støtte opp om slike generelle markedsøkonomiske læreregler, og håper dette beror på behov for egenmarkering og ikke reell politisk uenighet om markedsøkonomiens prinsipper.

Avslutningsvis ønsker jeg å anbefale innstillingen fra finanskomiteen.

Statsråd Kristin Halvorsen [10:56:50]: Jeg har bare noen korte merknader til denne saken. Dette er en sak som Regjeringen fremmer på bakgrunn av en anmodning fra Stortinget.

Livsforsikringsselskaperes premier varierer jo med den forsikredes kjønn og alder. Bakgrunnen for det er at helsestilstand og leveutsikter, statistisk sett, avhenger nettopp av de faktorene. Selskaper som ikke tar hensyn til kjønn og alder når de fastsetter sine premier, risikerer å få inn for lite midler til å kunne finansiere sine utbetalinger. Men det har vært et sterkt ønske om å få til ordninger som gjør at kvinner og eldre arbeidstakere ikke diskrimineres i arbeidslivet.

Hovedformålet med den endringen som nå vedtas av Odelstinget, er å legge til rette for at pensjonsinnretninger kan tilby fellesordninger som jevner ut de premieforskjellene som skyldes ulik kjønns- og alderssammensetning, uten at det truer sikkerheten i forsikringskravene. Gjennom bruk av lovens system får forsikringsselskapene inn premier som dekker framtidige pensjonsutgifter, uten at den enkelte bedrift gis grunn til bare å ansette personer som er billige i pensjonssammenheng. For å forhindre at fellesordningene også utjamner andre premieforskjeller enn det som knytter seg til ulik kjønns- og alderssammensetning, foreslås det visse minstekrav til likhet mellom

pensjonsplanene i de pensjonsordningene som skal kunne inngå i samme fellesordning.

Lovforslaget er basert på en utredning fra Banklovkommissjonen og bygger i hovedtrekk på den løsningen som gjelder for kommunale ordninger. Som for kommunale ordninger, legges det i loven opp til at premieutjevning skal være frivillig både for pensjonsleverandør og for foretak. Dette er ikke til hinder for at arbeidslivets parter blir enige om premieutjamning i tariffavtaler e.l.

Banklovkommissjonens utredning var enstemmig, men høringsinstansene var delt i synet på om det er ønskelig å åpne for utjamning i fellesordning for ytelsesbaserte pensjonsordninger i privat sektor. Flere høringsinstanser understreker i sine høringsuttalelser at det er en sentral forutsetning at premieutjamningen gjøres frivillig.

De foreslåtte endringene innebærer at det åpnes for en ny valgmulighet ved utformingen av pensjonsordning for foretaket. Jeg håper at bedrifter og forsikringsselskaper vil ta systemet i bruk, at det kan gjøre arbeidsmarkedet enklere for kvinner og eldre arbeidstakere, og at dette blir et tema i forhandlingene mellom partene i arbeidslivet.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet i sak nr. 3. (Votering, sjå side 392)

S a k n r . 4

Innstilling fra finanskomiteen om lov om endringer i finansieringsvirksomhetsloven, verdipapirhandelloven og i enkelte andre lover (nytt kapitaldekningsregelverk) (Innst. O. nr. 71 (2005-2006), jf. Ot.prp. nr. 66 (2005-2006))

Presidenten: Etter ønske frå finanskomiteen vil presidenten foreslå at taletida blir avgrensa til 40 minutt og fordelt med inntil 5 minutt til kvart parti og inntil 5 minutt til medlemmer av Regjeringa.

Vidare vil presidenten foreslå at det ikkje blir gjeve anledning til replikkordskifte.

Vidare blir det foreslått at dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

– Det er vedteke.

Marianne Aasen Agdestein (A) [11:00:55] (ordfører for saken): Norsk næringsliv lever i en stadig mer internasjonal konkurransesituasjon. Den virkeligheten har også innhentet norske finansinstitusjoner. De arbeider i et stadig mer krevende marked, samtidig som kundene i større grad enn før kan velge blant mange aktører når de skal kjøpe bank- og forsikringstjenester. En rettferdig konkurranse forutsetter like rammebetingelser i markedet.

Denne lovendringen kommer som følge av vedtak fattet i EU. Siden fri flyt av kapital er en del av EØS-avtalen, reguleres en stor del av regelverket på dette området av EU-direktiver. Nye retningslinjer for beregning av kapitaldekning fra Baselkomiteen utgjør grunnlaget for lovendringene.

Hensikten med dette regelverksystemet er å fremme finansiell stabilitet. Forbedringene av det gamle regelverket har til hensikt å tilpasse den underliggende risikoen hos institusjonen på en bedre måte enn tidligere. Risikovurderingene i dette regelverket er mer avansert enn tidligere, noe som gjør det mer presist.

Direktivene er minimumsregler. Utover å oppfylle disse har hver nasjon en rekke valgmuligheter om hvordan det konkrete regelverk skal utformes på nasjonalt plan. I denne loven Odelstinget skal vedta, tas det i liten grad stilling til hvordan en rekke bestemmelser skal utformes. Heller ikke tas det stilling til om man på enkelte områder skal være strengere enn det minimumskravene fra EU er.

Fra norsk side bør ulike hensyn søkes ivaretatt så balansert som mulig.

Norge har tidligere fått erfare konsekvensene av hva ustabilitet i finanssektoren kan innebære. Mye er annerledes enn det var under bankkrisen på begynnelsen av 1990-tallet. Bankkrisen viste oss hvor viktig finansiell sikkerhet er for hele samfunnet.

Kapitaldekningsreglene er vesentlige, sett i en slik sammenheng. Det er vesentlig at den enkelte finansinstitusjon har nok ansvarlig kapital til å stå imot den risiko for tap som ligger i institusjonens virksomhet. Samtidig er det viktig at det tas hensyn til hvordan utformingen av regelverket skjer i land med finansinstitusjoner som konkurrerer med norske institusjoner. Det er uheldig om kapitaldekningsreglene innføres ulikt og på en måte som gir konkurrerende banker et konkurransefortrinn ved å tilby tjenester som norske banker ikke kan konkurrere mot på like vilkår. Utformingen av det norske regelverket må derfor så langt det er mulig, legge vekt på konkurransemessige hensyn uten at det skader soliditeten i selskapet.

En enstemmig finanskomitee slutter seg til Regjeringsens forslag.

På vegne av komiteen vil jeg med dette anbefale innstillingen.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:03:46]: Bakgrunnen for kravet til ansvarlig kapital er at institusjonene skal ha en buffer for å stå imot den risiko for tap som de påtar seg gjennom sin virksomhet. Alle som opplevde bankkrisen på begynnelsen av 1990-tallet, fikk en påminnelse den gangen om hvor viktig det er å ha gode regler for dette. Det lovforslaget som nå fremmes, er et ledd i arbeidet med en vesentlig omlegging av solidaritetsreguleringen for banker, finansselskaper og verdipapirforetak.

Formålet med endringene som foreslås, er å modernisere det eksisterende rammeverket for beregning av krav til ansvarlig kapital ved bl.a. å gjøre kravene mer følsomme for risiko. Dette innebærer at kapitalkravet hver enkelt institusjon står overfor, skal samsvare bedre med risikoen til institusjonen. Det nye systemet skal bidra til både mer solide finansinstitusjoner og riktigere prising av risiko.

Bakgrunnen for endringene som foreslås i kapitaldekningsreglene, er nye retningslinjer fra Baselkomiteen, Basel II, og EØS-relevante endringer i gjeldende EU-direk-

tiver. Det foreslås derfor lovregler som legger til rette for implementering av de nye kapitaldekningsreglene i norsk lovgiving. Lovforslaget er utarbeidet av Finansdepartementet og bygger på et forslag utarbeidet av Kredittilsynet.

Lovforslaget er utformet med sikte på å gi oversikt over hovedelementer og struktur i kapitaldekningsregelverket. Lovbestemmelsene skal gi et rammeverk som skal utfylles med forskrifter. Videre skal lovbestemmelsene gi tilstrekkelige hjemler til å gjennomføre de nærmere krav i EU-direktivet i forskrift. Behov for eventuelle nasjonale tilpasninger vil det i hovedsak bli tatt stilling til ved fastsettelse av forskriftene.

I lovforslaget beholdes dagens minstekrav om 8 pst. kapitaldekning, men beregningsgrunnlaget for dette kravet endres. Lovreglene som foreslås, vil i langt større grad enn gjeldende regler åpne for bruk av institusjonenes egne interne risikostyringsmodeller for beregning av kapitaldekningskrav. I tillegg til minstekrav til ansvarlig kapital, som fastsettes med utgangspunkt i beregningsmetoder angitt i lovforslaget, foreslås det et krav om at alle institusjoner selv skal ha oversikt over og vurdere risikoen ved og kapitalbehovet for institusjonens virksomhet. Tilsynsmyndighetene skal vurdere institusjonenes egne vurderinger, og det er foreslått å utvide tilsynsmyndighetenes mulighet til å stille kapitalkrav utover de kalkulerede kapitalkravene. Videre foreslås krav til offentliggjøring av opplysninger vedrørende kapitaldekningen. Dette skal bidra til å styrke markedsdisiplinen.

Forsikringsselskapene foreslås ikke underlagt de nye kapitaldekningsreglene. En overordnet bestemmelse med krav til forsvarlig drift foreslås imidlertid gjort gjeldende også for forsikringsselskapene.

Nytt kapitaldekningsregelverk skal i hovedsak gjelde fra 1. januar 2007. Før ikrafttredelsen av lovbestemmelsen vil det være behov for å fastsette et omfattende forskriftsverk med nærmere bestemmelser om hvilke krav som skal gjelde.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 4.

(Votering, sjå side 394)

S a k n r . 5

Innstilling frå finanskomiteen om lov om endringar i skatte- og avgiftslovgivinga mv. (Innst. O. nr. 65 (2005-2006), jf. Ot.prp. nr. 77 (2005-2006))

Presidenten: Etter ønske frå finanskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir avgrensa til 65 minutt, og at taletida blir fordelt slik:

Arbeidarpartiet 20 minutt, Framstegspartiet 15 minutt, Høgre 10 minutt, Sosialistisk Venstreparti 5 minutt, Kristeleg Folkeparti 5 minutt, Senterpartiet 5 minutt og Venstre 5 minutt.

Vidare vil presidenten foreslå at det ikkje blir gjeve anledning til replikkordskifte.

Vidare blir det foreslått at dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

– Det er vedteke.

Reidar Sandal (A) [11:08:44] (ordfører for saka): Regjeringa har i Ot.prp. nr. 77 for 2005-2006 lagt fram ei rekkje endringar i skatte- og avgiftslovgivinga. Ein stor del av forslaga har fått tilslutning frå ein samrøystes finanskomite. Enkelte forslag er det derimot politisk strid om, slik det vanlegvis er i skattepolitikken.

Etter mitt syn er forslaga frå Regjeringa godt funderte, både fagleg og politisk. Derfor er det tilslutning frå fleirtalet i finanskomiteen på alle punkt.

Derimot vil eg ikkje dele ut ein like sterk attest når det gjeld den språklege utforminga som proposisjonen har fått. Rett nok finst det enkelte passasjar som er tilfredsstillande, men eg vil be om at finansministeren for ettertida syter for ein betre språkleg standard på dokumenta som blir leverte.

Regjeringa foreslår ei viktig endring i eigedomsskatte- lova. Verkeområdet for lova blir utvida dersom kommunane ønskjer det. Etter gjeldande lov kan ein kommune skrive ut eigedomsskatt i område som

«heilt eller delvis er utbygde på byvis, eller der slik utbygging er i gang».

Denne avgrensinga er ikkje nærmare definert i den eksisterande lovteksten. I sin tur har det ført til mykje diskusjon, usemje og rettstvistar mellom skattyttarar og kommunar. Etter mitt syn er avgrensinga uklar.

Ei rekkje instansar har over tid peikt på vesentlege innvendingar mot noverande lovtekst. Dette synet kom m.a. til uttrykk i innstillinga frå Skatteutvalet, jf. NOU 2003:9. Der slo ein kategorisk fast at avgrensinga til eigedommar i område som er utbygde på byvis og på verk og bruk utanfor slike område, er svakt grunnleggjande.

I mange kommunar har det vore ønske om å skrive ut eigedomsskatt, men ein har late det vere, ikkje fordi det var eit ønskjeleg standpunkt, men fordi det har herska tvil om kvar grensa for eigedomsskatt skulle trekkjast, eller fordi det ville føre til ei forskjellsbehandling av same type eigedommar i kommunen.

Derfor er det prisverdig at Regjeringa no foreslår å rydde opp i den uklare rettstilstanden som har eksistert. Det blir gjort framlegg om å gi dei kommunane som ønskjer det, rett til å skrive ut eigedomsskatt i heile kommunen. Det skal vere eit alternativ til den noverande avgrensinga til område som er utbygde på byvis. På denne måten blir alle eigedommane i ein kommune behandla likt. Når det gjeld landbruks- og skogbrukseigedommar, kjem eg tilbake til dei seinare.

Det er den enkelte kommune som suverent skal bestemme om det skal innførast eigedomsskatt i heile kommunen, innanfor område som er utbygde på byvis og/eller på verk og bruk. I den politiske debatten har det vore hevda at Regjeringa foreslår å innføre ein obligatorisk eigedomsskatt. Påstanden er ukorrekt.

Det finst heller ikkje sakleg grunnlag for påstanden om at det no skal innførast ein eigen hytteskatt.

Regjeringa foreslår derimot å fjerne den urimelege ordninga som no eksisterer, og som opnar for at ein må betale skatt på små leilegheiter i bystrøk, mens ein for kostbare hus utanfor ei kunstig sett grense kan sleppe skattlegging.

I lovproposisjonen blir det i all hovudsak foreslått å vidareføre dei fritaksreglane som gjeld i eigedomsskatte- lova. Den retten som kommunestyret har til å giere fritak for driftsdelen av jord- og skogbrukseigedommar, blir gjord obligatorisk. Fritaket vil ha same omfanget som gjeldande regel.

I svært mange kommunar er det sterk tilslutning til forslaget om å utvide verkeområdet for eigedomsskatten. Det gir lokalpolitikarane ein ny og betre sjanse til å ha ei hand på rattet og dermed bestemme i kva for retning den politiske kursen skal gå.

Høgre gjer eit nummer av at eigedomsskatten er usosial, og at han rammar skeivt. Dessutan blir det poengtert at partiet er mot eigedomsskatt som prinsipp. Det er eit paradoks at Høgre argumenterer på denne måten i dag. Då partiet var i regjeringsposisjon dei føregåande fire åra, kom det ikkje noko forslag i den retninga. Då heitte det frå regjeringkvartalet at avgrensinga i eigedomsskatte- lova var svakt grunnleggjande, og at kommunane burde få større valfridom. Som kjent var finansministeren som målbar saka, ein svært sentral Høgre-politikar. I merknadene til Høgre i innstillinga er det kjemisk fritt for det tidlegare resonnementet.

Regjeringa foreslår skattefritak for hyretillegget for sjøfolk. Det skal vere ei øvre beløpsgrense for kor stort tilleggget kan vere, totalt 16 500 kr pr. år. Reduksjonen i skatt vil maksimalt bli knapt 4 000 kr for inneverande år. I 2007 vil fritaket utgjere 8 000 kr. Formålet med endringa er å slå fast at det er skatte- lova som skal bestemme nivået på skattefordelen. På den måten unngår ein at det blir avtalt eit svært høgt skattefritt beløp.

Saka om skattefritak for hyretillegget for sjøfolk blei reist med full tyngd under budsjettbehandlinga i fjor. Regjeringspartia signaliserte då at saka måtte underleggjast ei ny vurdering i vårsesjonen 2006. Det blir no gjort. Regjeringa har skissert ei ordning som er både fagleg og politisk god, og som får brei tilslutning i finanskomiteen.

Eg konstaterer at Norsk Sjømannsforbund, som i særleg grad organiserer den delen av sjøfolka som har lågast lønn, ikkje har levert kritiske synspunkt til forslaget. Framstegspartiet fyrer derimot av ei breiside mot også dette skatteforslaget frå Regjeringa. Skuldinga om løftebrot er sett fram på sviktande grunnlag. Den ordninga som blir foreslått, gir ei konsistent lovgiving. Det foreslåtte fri- beløpet på 16 500 kr pr. år korresponderer med det som er lagt til grunn i tariffavtala mellom Norsk Sjøoffisersforbund og NHO. Dette faktumet viser at Regjeringa og fleirtalet i finanskomiteen har eit trygt grunnlag for vurderingane sine. Overbodet frå Framstegspartiet taler for seg.

Stortinget vedtok under behandlinga av statsbudsjettet for 2006 å fjerne skattefritaket for fri kost for tilsette på kontinentalsokkelen. Representantane for regjeringspartia bad om at saka blei vurdert på nytt i samband med budsjettrevisjonen våren 2006. Det er gjort. Regjeringa fore-

slår at det blir innført skattefritak for fri kost for tilsette på sokkelen med ei samla årleg personinntekt på inntil 600 000 kr. Ordninga skal gjelde frå 1. juli i år. Forslaget reduserer skatten på fri kost for den aktuelle arbeidstakargruppa med ca. 3 800 kr for ein person som betaler toppskatt trinn 1. Fordelingsprofilen blir betra. Det er berre Framstegspartiet som går mot den endringa som Regjeringa her foreslår.

Regjeringa fremmar elles ein del avgiftsforslag i proposisjonen. Det gjeld f.eks. dokumentavgift ved innløysing av festetomter, dokumentavgift ved kjøp av bygning på framand grunn og endringar når det gjeld meirverdiavgift for overnattingstenester. I desse sakene har finanskomiteen slutta seg til forslaga frå Regjeringa, anten samrøystes eller med eit breitt fleirtal.

Gjermund Hagesæter (FrP) [11:18:32]: Eg vil først slutte meg til ytringane frå saksordføraren om at dette dokumentet med fordel kunne hatt ein betre språkleg standard. I tillegg meiner eg at innhaldet på ei rekkje punkt kunne ha vore betre politisk sett. Det vil eg komme nærare inn på undervegs.

Eg vil innleiingsvis seie kva vi legg til grunn i skatte- og avgiftspolitikken. Skattar og avgifter er eit viktig område for Framstegspartiet. Vi ønskjer eit enklare skattesystem. Vi ønskjer eit lågare skattenivå. Det er viktig. Vi er eit lite land. Vi har store avstandar i dette landet, høge transportkostnader og eit høgt lønnsnivå. Det siste skal vi sjølv sagt vere stolte av at vi har, men då er det viktig at vi ikkje har høgare skattar og avgifter enn våre konkurrentland. Tvert imot burde vi hatt vesentleg lågare skattar og avgifter enn våre konkurrentland for å vere konkurransedyktige.

Framstegspartiet har fokus både på bedriftsskattelette og på personskattelette. Bedriftsskattelette vil medverke til at det blir meir attraktivt å etablere verksemd i Noreg. Det vil også medverke til at det blir meir attraktivt å utvikle verksemd i Noreg, slik at dei iallfall ikkje flaggar ut. Eit lågare og enklare bedriftsskattesystem vil også bidra til at vi får fleire bedrifter og også fleire arbeidsplassar i Noreg enn dersom vi ikkje gjer noko med skattesystemet.

Vi er også opptatt av personskattelette, fordi det vil gjere det meir lønnsamt å jobbe. Fleire utrekningar viser at spesielt dei med lågare og gjennomsnittlege inntekter vil auke arbeidsinnsatsen sin dersom skatten på lønn går ned og det blir meir lønnsamt å jobbe fleire timar.

Personskattelette vil også sikre lønnsinntakarane auka kjøpekraft utan at ein er nøydd til å få store bruttotillegg i lønna, noko som igjen vil auke konkurranskrafta. Vi er derfor overbeviste om at skatte- og avgiftslette vil føre til at verdiskapinga blir høgare. Skatteinntektsbortfallet for det offentlege i år ein vil dermed bli redusert etter kvart som åra går og verdiskapinga aukar. Det blir altså eit større overskott å skattleggje og også fleire lønnsinntekter å skattleggje.

Offentlege utrekningar har også vist og slått fast at det kostar samfunnet 20 øre å skattefinansiere ei krone. Andre utrekningar har vist at det kostar opptil 50 øre å skattefinansiere ei krone. Det betyr altså at når ein belastar lønns-

takarane og bedriftene med 1 milliard kr i auka skattar og avgifter, vil ikkje staten få inn like mykje – kanskje berre 80 pst. eller kanskje berre 50 pst.

Derfor er det viktig for å sikre velferda på lang sikt at vi bidreg til gode og fornuftige skatte- og avgiftsletter, og at vi får forenklingar på dette området. Dette konstaterer vi at òg Regjeringa indirekte er einig i. Når vi ser på saka frå i går om differensiert arbeidsgivaravgift, er jo nettopp det verkemidlet ein nyttar for å få betre rammevilkår og redusert skatt, det som skal til for å auke verdiskapinga og sikre dei arbeidsplassane i Distrikts-Noreg som er utsette. Når vi ser litt større på det, er det slik at i europeisk samanheng er Noreg eit lite distrikt som ligg litt avsides til. På same måten som at dei som bur i enkelte avsides regionar i Noreg, har lågare skatt enn dei som bur i dei sentrale regionane, er det derfor viktig at vi i Noreg har lågare skatt enn dei har i resten av Europa. Det har vi ikkje i dag.

Eg konstaterer òg med glede at Det internasjonale pengfondet, IMF, er einig i at reduserte skattar må til, spesielt gjeld det skatt på arbeid, for å forbetre konkurransekrafta i norsk næringsliv.

Dessverre er mange av dei endringane i skattelovgivinga som vil bli gjorde i dag, endringar som går i feil retning. Men nokre få går i riktig retning. Éi av dei er at ein går inn for å auke sparinga for sjølvstendig næringsdrivande frå 2 pst. til 4 pst. Det trur vi er positivt, og Framstegspartiet vil følgje denne utviklinga og vurdere jamleg om det òg er fornuftig med ein vidare auke, til 8 pst.

Når det gjeld forslaget om innstrammingar i IPA og livrenter, er det vanskeleg å sjå nokon logikk her. Dette er ordningar som har fungert svært bra, spesielt ordninga med IPA, og det er vanskeleg å sjå ting i den norske økonomien som gjer at vi bør stimulere til å spare mindre, slik som ein gjer når ein tek bort denne ordninga. Dersom ein er oppteken av at det er i ferd med å danne seg eit press i norsk økonomi, bør ein nettopp stimulere til sparing, og ikkje fjerne dei ordningane som er gunstige i forhold til det. Uansett er det vanskeleg eller bortimot umogleg å forsvare at det hastar så mykje at ein er nøydd til å gjere dette i eit budsjettår utan overgangsordningar.

Vi har òg ei problemstilling med omsyn til dei som allerede har innbetalt IPA i år: Korleis skal ein stille seg til dei? Er pengane deira låste, trass i at dei ikkje får nokon skattefordel i inneverande år, eller kan dei få pengane tilbake? Det har eg ikkje fått noko svar på.

Det er òg foreslått auka skattlegging når det gjeld attførings- og rehabiliteringspengar som er kombinerte med uførepensjon. Det er vanskeleg å sjå noka god grunngiving for at det skal vere nødvendig med ei skatteskjerpning for denne gruppa. No er ein jo blitt fortalt at når det gjeld skatteskjerpning, er det dei rike som skal få dei, dei med sterkast rygg, som er eit omgrep som er brukt. Eg tviler på at finansministeren på alvor meiner at det er dei som får attførings- og rehabiliteringspengar, som er dei rike og dei med sterkast rygg i dette samfunnet.

Saksordføraren var inne på dette med fri kost for sokkelarbeidarar og skattefritak for hyretillegg, og viste til at Framstegspartiet fyrer laus og kjem med overbod i denne saka. Det gjer vi slett ikkje, men her var det klare lovnader

frå regjeringspartia i valkampen som ikkje er oppfylte. Ein lovte å reversere dette, på same måten som Framstegspartiet fekk reversert det for eitt år sidan då regjeringa Bondevik II prøvde å innføre det. Det er det same som vi står på no igjen. Vi synest det er uforståeleg at ein skal innføre ein ny toppskatt, ein sær eigen toppskatt for oljearbeidarar, og at dei som tener over 600 000 kr, skal få denne skatten. Det er liknande avgrensingar for hyretillegg, nemleg at ein set ein maks sum på 16 500 kr. Det er etter vår oppfatning òg eit løftebrot at dette blir gjort berre frå 1. juli og ikkje allereie frå 1. januar, slik det blei gitt klart uttrykk for i valkampen. Det er òg uheldig at ein innfører arbeidsgivaravgift på ei skattefri yting. Denne endringa, ved at ein både skal ha ein ny toppskatt for oljearbeidarar og avgrensingar på andre område, vil medføre at det vil bli auka byråkrati og meirarbeid både for arbeidstakaren, for arbeidsgivaren og for likningskontoret.

Det er òg foreslått ein del endringar når det gjeld dokumentavgifta. Det desse forslaga viser, er at dokumentavgifta er ei uheldig avgift, som skaper mange vanskelege problemstillingar. Derfor ønskjer vi på sikt å fjerne dokumentavgifta. Denne fungerer på mange måtar som ein slags flytteskatt, som rammar tilfeldig og ulikt. Mellom anna vil dei som av ulike årsaker er nøyde til å flytte på seg på grunn av arbeidsmarknaden osv., bli ramma hardare av dette enn dei som kan slå seg til ro og bli buande på den same staden stort sett heile livet. Dersom ein har ei høg dokumentavgift, vil dette kunne ramme mobiliteten i arbeidsmarknaden, noko som vil vere veldig uheldig.

Det er òg gjort ein del endringar i meirverdiavgiftslovgivinga. Vi har forståing for at det er nødvendig å gjere enkelte avgrensingar, men vi er likevel kritiske til nokre av endringane. Og vi er sjølvsagt opptekne av det som var nemnt innleiingsvis, nemleg å få eit enkelt skatte- og avgiftssystem. Meirverdiavgiftsregelverket er allereie veldig komplisert, og det er kanskje i ferd med å bli endå meir komplisert med desse endringane. Det er òg viktig å unngå konkurransevriding og å sikre at ein ikkje får særnorske reglar.

Så til utvidinga av grunnlaget for eigedomsskatten, der kommunane òg for dei områda som ikkje er utbygde på byvis, skal kunne påleggje eigedomsskatt. Det er heilt korrekt, slik som saksordføraren var inne på, at dette er noko som Framstegspartiet er sterkt imot. Vi er overtydde om at dette er ei uheldig utviding, og dette er òg ei lov som vi er imot. Det er allereie skattlagde pengar som ein her skal påleggje eigedomsskatt. At ein utvidar dette, vil gjere det meir attraktivt å investere i anna enn t.d. hytte i Noreg. Det vil gjere det mindre attraktivt å eige hytte i Noreg, og òg bustader i område som ikkje er utbygde på byvis. Kvar desse pengane tek vegen, veit ein ikkje. Det er klart at dette vil få ein viss verknad, for når realitetane i denne saka vil vise seg, trur eg ganske klart at veldig mange kommunar vil nytte denne moglegheita, og veldig mange både bustadeigarar og hytteeigarar vil få ekstra belastningar av dette.

Vi går som sagt mot denne utvidinga, og foreslår òg å fjerne heile lova om eigedomsskatt frå 1. januar 2007. Det meiner vi er eit gjennomtenkt og forsvarleg forslag. Der-

som det får fleirtal – det er det vel ikkje sannsynleg at det får – vil det likevel føresetje at ein har ein del overgangsordningar for dei kommunane som kjem spesielt dårleg og hardt ut.

Vi har òg ein del andre forslag som eg ikkje skal gå inn på i detalj. Eg vil berre nemne den saka som var SV sin slager i valkampen, auking av avskrivingsssatsane for maskinar, som nestleiar i SV, Øystein Djupedal, forfekta. Der er det eit forslag som ligg på bordet som det er fritt fram for SV å støtte, slik dei lova i valkampen.

Dei andre forslaga går eg ikkje igjennom. Då gjenstår det til slutt å fremje på nytt dei forslaga som Framstegspartiet står bak anten aleine eller saman med andre parti.

Presidenten: Representanten Gjermund Hagesæter har teke opp dei forslaga han refererte til.

Svein Flåtten (H) [11:32:27]: Saksordføreren var innledningsvis opptatt av den språklige standarden i proposisjonen. Jeg synes kanskje han burde vært litt mer opptatt av den innholdsmessige standarden, og skal knytte noen kommentarer til det.

Den forrige regjeringen holdt stø kurs i skattepolitikken. Med skattereformen som rettesnor gav dette 24 milliarder kr i skattelettelse til bedrifter, arbeidstakere og privatpersoner. Det bidro til økt virksomhet og verdiskaping i næringslivet, etablering av nye arbeidsplasser og økt grunnlag for velferden. Disse resultatene er nå synlige og udiskutable, og skattepolitikken er uomtvistelig et viktig verktøy.

Kursen fra denne regjeringen er minst like stø, men i omvendt retning. Ingen anledning forsømmes, heller ikke en beskjeden budsjettrevisjon, til å foreta nye omdreininger av skatteskruen. Det er ikke uventet, for det er varslet. Men det som er uventet, er at det synes å skje etter innfallsmetoden, slik at det rammer tilfeldig. Forslaget i revisjonen om innstramninger i IPA-ordningen og livrenteordningene er en dramatisk beskatning av privat sparing. Norske sparere som bruker disse ordningene – og dem er det mange av – mister med et pennestrøk skattefradraget, og dette blir borte som spareform.

Pensjonskommissjonen, senere pensjonsforliket her på Stortinget, bygde på tre bærebjelker i pensjonssystemet: folketrygden, arbeidsmarkedsbaserte pensjonsordninger og privat pensjonsoppsparing. En av forutsetningene er faktisk med dette fjernet. Dette er ekstra skatt på vanlige menneskers sparing, ikke på velstående menneskers formuesoppbygging, slik finansministeren synes å ha blitt kortsluttet til å tro da revisjonen nasjonalbudsjett ble skrevet, hvor man i dokumentene antar nettopp dette. Jeg skjønner at en slik antakelse er en fin anledning for en finansminister fra SV som man ikke kan la gå fra seg. Men i svar til Høyres stortingsgruppe medgir departementet at over 50 pst. av dem som benytter IPA-ordningene, har en bruttoinntekt på under 400 000 kr, og en betydelig andel har under 250 000 kr. Det betyr at selv i budsjettokumentene må en lete bak «mer til de rike»-retorikken for å finne realitetene. Forsikringsbransjens opplysninger understøtter

dette. Ved utgangen av 2005 var det over 800 000 som hadde slike konti.

Det er en svært lang og god norsk sparetradisjon som nå brytes ved å ta vekk dette skattefradraget. Det tas vekk uten forutgående konsekvensutredning, og uten at Finansdepartementet egentlig vet hvem det rammer. Det rammer rett og slett alle dem som har behov for å spare til en bedre pensjon. De er mange, de har minimumsløsninger på pensjon, lave pensjoner, de er ikke i jobb eller faller utenfor av andre grunner. Vi vil nå få det strengeste skatteregimet på personlig sparing i EØS-området. Det er helt på tvers av norsk tradisjon og væremåte, og det gir en klar signaleffekt. Dette verdiger ikke saksordføreren et eneste ord i sin innledning, mens han finner plass til å snakke om den språklige standarden, som i og for seg er viktig nok.

Jeg vil gjerne nevne spesielt en gruppe som kommer særlig dårlig ut av det varslede livrenteforslaget, hvor det blir full formuesbeskatning. Det er mennesker med engangserstatninger som setter erstatningen i livrente. Typisk er det unge trafikofferet som vil spe på over livstid med avkastningen på engangserstatningen. Interesseforeningen opplyser at veldig mange naturlig nok innretter seg på en slik måte med erstatningene sine. Med formuesbeskatningen nå vil den årlige avkastningen etter skatt kanskje bli redusert med 20–40 pst. Jeg synes det er overraskende at man ikke har sett en så opplagt konsekvens for kanskje noen av de vanskeligste skjebnene som finnes, unge mennesker uten mulighet for et yrkesliv senere. Denne gruppen er rett og slett blitt oversett, og det betyr at forslaget er mangelfullt utredet, men det er også dårlig sosialt gjennomtenkt.

Like forunderlig er det at en regjering som tar mål av seg til å være de svakes forsvarer, mener at mottakere av attførings- og rehabiliteringspenger er en gruppe som bør ilegges skatteøkninger, noe som også foreslås ved denne budsjettrevisjonen. Innstramninger i retten til særfradrag og i skattebegrensningsregelen vil være en betydelig skatteskjerpelse for slike grupper. Det er selvfølgelig heller ingen god motivasjon til å inspirere flere til å utnytte sin restarbeidsevne.

Ønsket om å beskatte hus og hytter sterkere føyer seg inn i rekken av dette. Denne økte beskatningen er det saksordføreren kaller en opprydning av rettstilstanden. Jeg kaller dette for et ønske om økt beskatning av vanlige hus og hjem. Norske sparere og skattebetalere bør stå sette seg både mot revidert og mot neste budsjett som kommer.

Som et mulig alternativ til denne utviklingen tar jeg opp de forslagene som Høyre har fremmet sammen med andre i innstillingen.

Presidenten: Representanten Svein Flåtten har teke opp dei forslaga han refererte til.

Heikki Holmås (SV) [11:37:51]: Som seg hør og bør i et revidert nasjonalbudsjett gjør vi stort sett ingen store endringer i skatteopplegget. Vi gjør en del mindre endringer, og noen litt viktige endringer. De større grepene kom-

mer vi tilbake med i forbindelse med den ordinære behandlingen av statsbudsjettet.

I tråd med filosofien bak omleggingen av pensjonsorganiseringen og sparingen der, styrker vi sparingen i organisert form både innenfor obligatoriske tjenestepensjoner – som vi behandlet i fjor, og som nå innføres i arbeidslivet – og i denne sammenhengen de selvstendige næringsdrivendes muligheter til å spare med skattefradrag. I tillegg avviker vi de skattefordelene som ligger i de individuelle pensjonsavtalene.

Det andre vi gjør, er at vi får på plass det vi bad om en vurdering av fra Finansdepartementet, nemlig skattefritaksordningene på fordelene ved gratis mat og hyretillegg for sjøfolk. Samtidig gjør vi endringer for å innføre det, sånn at det er Stortinget som har ansvaret og muligheten til å fastsette grensene for sjøfolk, og vi innfører en sterkere fordelingsprofil i forhold til hyretillegget.

Jeg tenkte at jeg skulle bruke mesteparten av innlegget mitt til å snakke om eiendomsskatten, som det har vært noen ordentlige debatter om. Jeg har hatt gleden av å diskutere den i mange kanaler, med mange Høyre-folk. Jeg synes det er grunn til å si at eiendomsskatten er en god skatt, det er en lokal skatt, og det er en skatt med potensial for god fordelingsprofil, fordi det er ingenting som er så skjevt fordelt her i landet som formue, og fordi formue også kommer i kraft av eiendom. Det er bare å se seg rundt, så ser man klart at dette skinner igjennom i alle deler av samfunnet.

I romanen Forføringen tas Jonas Wergeland – som er hovedpersonen, og som vokser opp i en drabantby i Oslo – med av sin venninne opp i Holmenkollåsen for å se på redernes villaer, for at han skal skjønne at det finnes klasseforskjeller i Norge. For en guttunge som har vokst opp i en drabantby, der stort sett alle bor i mer eller mindre like store leiligheter, er det klart at dette blir et sjokk. Flere mennesker burde ta seg en tur opp i Holmenkollåsen på søndagsturene sine, for å skjønne at det finnes klasseforskjeller i Norge, og for å forstå at eiendomsskatten faktisk er en god lokal skatt som kan ha gode fordelingsvirkninger, hvis den fordeles på riktig måte.

I det fremskrittsparti-/Høyre-styrte Oslo taper innbyggerne 0,7–1 milliard kr i forbedret kollektivtrafikktilbud, eldreomsorg og skoletilbud, fordi byrådspartiene mener at eiendomsskatten prinsipielt er en gal skatt, og fordi de dermed gir de største skattelettene til dem som har de største formuene.

Etter å ha sittet fire år i kommunalkomiteen, opplever jeg at det er én ting som står som en påle i budskapet fra Høyre-ordførere, senterpartiordførere, Kristelig Folkeparti-ordførere og arbeiderpartiordførere i kommuner over hele landet, og det er at eiendomsskatteloven sånn som den er i dag – altså før vi i dag vedtar de endringene som er nødvendige – er gammeldags og krever fornying. Det unisone budskapet fra de fleste ordførerne er at det er helt nødvendig å kunne kreve eiendomsskatt fra hele kommunen, ikke bare fra de delene som er utbygd på «by-vis».

Det er flere gode grunner for en sånn endring. En er at det ikke finnes særlig gode grunner i dag for en deling

mellom de områdene som er utbygd på «byvis», og de som ikke er det. Det har vært mange rettsaker, med ulik praksis fra område til område og fra kommune til kommune. Det er ulikheter mellom ellers like hus, og det skaper ulikheter i beskatningen mellom ellers like hytter. I Bergen har skillet gått sånn at de som bor i blokkleiligheter i drabantbyene, betaler eiendomsskatt, mens de som bor i de største villaene i litt mer grisgrendte strøk i Fana, ikke betaler eiendomsskatt. Og det er ofte de som har de største formuene. Det er altså sånn at et menneske som bor i en liten hytte i et hyttefelt i Vinje, kan komme til å betale eiendomsskatt, mens folk som bor i hyttepalasser i mer grisgrendte områder som ikke er utbygd på «byvis», ikke betaler eiendomsskatt.

Denne ulikheten sørger vi nå for å gjøre noe med. Det vil fortsatt være en lokal skatt, som lokalpolitikere bestemmer, og det er viktig for oss i arbeidet videre.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:43:20]: Jeg hadde egentlig tenkt å komme tilbake til eiendomsskatten mot slutten av mitt innlegg, men jeg synes det kan være greit å følge opp litt av det representanten Holmås sa. Det var for øvrig nytt for meg at Fana er et grisgrendt strøk, men jeg får ta meg en tur!

Jeg vil vel si det slik at Holmås må ha misforstått. Den kommunale eiendomsskatten tar overhodet ikke hensyn til om man har en positiv formue eller ikke. Den får man uavhengig av hvordan nettoformuessituasjonen er. Jeg har et pragmatisk syn på eiendomsskatt, og utfordringen er vel hvordan man skal få en eiendomsskatt som fungerer, med likningstakster som er rettfærdige, og som også tar hensyn til at det kan være mennesker som bor i et relativt stort hus, men som har liten inntekt. Men det kan vi jo komme tilbake til i en annen sammenheng.

I Kristelig Folkeparti er vi for en eiendomsskatt som er en frivillig, kommunal skatt, og vi er enig i at det som har vært et problemområde, nemlig dette med utbygd på «byvis», har gitt vanskelige avgrensninger. Men vi må også peke på at det skal og bør være et visst samsvar mellom de skatter og avgifter som innbetales, og de tjenester som kommunen yter. Da snakker jeg ikke om avgifter som ilegges i tillegg. I mange kommuner kan det være betydelige forskjeller mellom tjenester i tettbygde strøk kontra i mer grisgrendte strøk. Det savner vi en vurdering av i det framlagte forslag fra Regjeringen. Nå varsles det jo i proposisjonen at man vil komme tilbake til ytterligere endringer i eiendomsskatteloven, og vi ser fram til det. Da skulle vi ønske at en slik vurdering som jeg henviste til, også kunne finne sted. Vi vil absolutt vurdere å gi vår tilslutning til et opplegg som gir en mer forutsigbar mulighet for kommunene og innbyggerne til å vite hva en eiendomsskatt på kommunalt nivå egentlig innebærer.

Representanten Holmås var også inne på at det var mindre endringer. Jeg er litt usikker på om de som sparer i en individuell pensjonsordning – det er flere hundre tusen i dette landet – er helt enig i at det nærmest er ubetydelige endringer som skjer ved det skatteopplegget som Regjeringen har presentert. Jeg synes ikke dette er noe å hoppe bukk over. Vårt pensjonssystem har tre hovedpila-

rer. Det er folketrygden, det er det kollektive pensjonssystem, og det er – har vært, i hvert fall – den individuelle sparingen. Den fjernes i stor grad med et pennestøk, ved at man ikke gir de skatteincitamentene som man til nå har hatt. Det er jo ikke slik, det var også representanten Flåtten inne på, at dette er noe for de høyere inntektsgrupper. Tvert imot, flertallet av dem som sparer, tjener under 400 000 kr. Forutsigbar politikk kan det i hvert fall ikke sies å være. Fra Kristelig Folkepartis side har vi heller ikke tenkt å la denne saken ligge. Den har faktisk med hele det langsiktige pensjonssystem i dette landet å gjøre.

Vi gir vår tilslutning til flere av de forslagene som Regjeringen fremmer, så dem skal jeg ikke bruke mye tid og krefter på. Jeg vil bare peke på at vi er litt overrasket over den skatteleggingen som man nå foreslår for dem som går på attføring og rehabilitering, og som i tillegg mottar en uførepensjon. Der sier Regjeringen selv at det kan være et skattepåslag på opp mot nærmere 20 000 kr, og man lager et klasseskille mellom dem som er tilstått denne trygderettigheten i dag, og dem som skal ha den i framtiden. Det tilsier vel at man selv har litt problemer med rettferdigheten i forhold til det man har foreslått.

Så vil jeg henvise til det forslaget vi tar opp når det gjelder merverdiavgiftsunntaket for frivillige organisasjoner. Det er prisverdig at Regjeringen har kommet med et slikt unntak, men det er én hake som vi gjerne skulle ha rettet opp, og det gjelder de frivillige organisasjoner som også har noe, men svært lite, eksternt tjenesteyting. Vi bygger her på den høringsuttalelsen som både Arbeiderpartiet og LO har inngitt i saken, ved at vi gjør unntak for dem som har mindre enn 5 pst. eksterne tjenester, slik at også de kan innbefattes i dette merverdiavgiftsunntaket.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:48:57]: Dagens innstilling inneholder en rekke lovendringer. En av de mest sentrale er endring når det gjelder fradrag for innskudd fra sjølstendig næringsdrivende til egen pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven § 2-3 andre ledd, og beregningsgrunnlaget for innskudd etter foretakspensjonsloven og innskuddspensjonsloven.

Senterpartiet er glad for at det nå blir lovfestet at sjølstendig næringsdrivende og personlige deltakere i deltakerlignede selskaper kan ha anledning til å spare inntil 4 pst. av beregningsgrunnlaget. Beregningsgrunnlaget vil svare til den beregnede personinntekten som ligger mellom 1 og 12 ganger grunnbeløpet i folketrygden. Det er imidlertid behov for å se nærmere på om ikke den laveste grensen, på 1 G, bør fjernes ut fra fordelingsmessige hensyn ved en senere anledning.

Videre er det positivt at vi nå har fått til en endring av skattefritak for sjøfolk og ansatte på sokkelen, som har vært et stridsspørsmål som det ikke minst har vært viktig for denne regjeringa å kvittere ut som en del av det vi varslet i valgkampen før Regjeringa ble etablert.

Ellers vil jeg understreke at Senterpartiet er varm tilhenger av skatt etter evne. Progressiv inntekts- og formuesskatt er en sjølsagt oppfølging av dette prinsippet. Eiendomsskatt har i denne tradisjonen bare hatt et lite korrigerende omfang for å hente inn deler av spesielt store

verdier som følge av offentlig politikk. Dette er fortsatt Senterpartiets standpunkt.

Eiendomsskatt på kraftverk og boliger i bymessig strøk har kommunestyret en frivillig adgang til å innføre i dag. Kommunestyret kan i dag skrive ut eiendomsskatt i «klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis, eller der slik utbyggig er i gang».

Dette endres nå i § 3 i eiendomsskatteloven til at kommunestyret kan – og jeg understreker *kan* – skrive ut eiendomsskatt på fast eiendom i hele kommunen, samtidig som dagens frivillige alternativer for skatteavgrensning beholdes.

Landbrukets faste produksjonsmidler er obligatorisk unntatt. Dette er en logisk konsekvens av formålet og har brei internasjonal aksept, og det er det viktig å understreke. For boliger og fritidshus på landbrukseiendommer skal det ved taksering i henhold til dagens regler tas hensyn til et lovverk som regulerer salg og verdsetting av slike bygninger.

Endring i eiendomsskatteloven vil kreve videre arbeid framover for å sikre skatt etter evne-prinsippet, samtidig som spesielt verdifulle boliger og fritidseiendommer kan eiendomsskattelegges dersom kommunestyret vedtar det.

Lars Sponheim (V) [11:52:21]: Venstre støtter de fleste av de foreslåtte endringene i skatte- og avgiftslovgivingen fra Regjeringen fremmet i Ot.prp. nr. 77, med unntak av forslaget om å avvikle ordningen med skattefavourisering av individuell pensjonssparing og livrente, den såkalte IPA-ordningen, og forslaget om skattlegging av atfførings- og rehabiliteringspenger i kombinasjon med uførepensjon fra andre enn folketrygden. Utover dette mener Venstre at det burde ha vært innført begrensede overgangsregler for tap på aksjer i deltakerlignede selskaper realisert etter 12. mai, slik det ble gjort for aksjeselskaper ved innføring av fritaksmetoden, og at også eksterne tjenester i frivillige organisasjoner der disse utgjør en svært lav prosentandel av det totale omfanget av tjenesten, får momsunntak. Venstre er også avventende til de forslag som skisseres i forbindelse med skattlegging av innbyggere bosatt på Svalbard, og vi vil forbeholde oss retten til å vurdere de ulike forslagene i forbindelse med statsbudsjettet for 2007.

I tillegg fremmer Venstre, enten alene eller sammen med andre, en rekke forslag til endringer i skatte- og avgiftslovgivingen. Det gjelder forslag om å justere beløpsgrensene for arbeidsgiveravgiftsfritak for lønnet arbeid i veldedige eller frivillige organisasjoner, det gjelder forslag om å innlemme inntekter fra skognæring i bunnfradraget i jordbruksfradraget, det gjelder forslag om å styrke ansattes mulighet til medeierskap i sin egen bedrift gjennom dobling av den skattefrie rabatten ved kjøp av aksjer i egen bedrift, og det gjelder forslag om å øke avskrivningssatsene for maskiner og utstyr fra 20 til 25 pst.

På tross av moderate endringer i forbindelse med revurdert nasjonalbudsjett 2006 er det med stor uro Venstre ser på den utviklingen som nå skjer under den rød-grønne regjeringen på skatte- og avgiftssiden, hvor det meste av skatteskjerpelsene skjer målrettet mot norsk næringsliv,

norske bedrifter og norske arbeidsplasser, så også nå gjennom forslaget om å avvikle IPA-ordningen, som i stor grad rammer selvstendig næringsdrivende.

Skattepolitikken er et sentralt virkemiddel for å fremme næringslivets verdiskaping. Resultatene fra den forrige regjeringens politikk viser dette klart. Skattepolitikken ble brukt på en slik måte at vi klarte å både stimulere økonomien, skape flere bedrifter og arbeidsplasser og samtidig øke skatteinngangen til det offentlige – det som Jens Stoltenberg hevdet var umulig og kalte for voodoo-økonomi.

Forslaget om å fjerne den skattestimulerte IPA-ordningen er på sett og vis dobbelt dramatisk. For det første skjer det helt uten gjenstand for høring eller en forsvarlig konsekvensutredning. Det er over 800 000 individuelle IPA- og livrenteavtaler, og til sammen ble det innbetalt nesten 8 milliarder kr til slike ordninger i 2005. Til sammenligning utgjør markedet for obligatorisk tjenstepensjon – som ble meget grundig utredet – kun om lag 3 milliarder kr i årlige innskudd.

For det andre er det et dramatisk brudd med det pensjonsforliket som Stortinget inngikk for ett år siden. Det har hele tiden vært en forutsetning for Venstre at pensjonsreformen skulle bygge på tre grunnpilarer: folketrygden, obligatorisk tilleggspensjon og privat pensjonssparing. Det er tydelig at Arbeiderpartiet og Senterpartiet nå finner løsninger i pensjonsspørsmål mer og mer med andre – jeg tenker på regjeringskollega SV og LO – enn med de partiene som de for ett år siden inngikk et bredt forlik med. Det ser vi i denne saken, og vi så det i saken om AFP tidligere i vår. Det dramatiske nye nå er at forlikspartnerne ikke engang ble konsultert før forslag ble fremmet.

Regjeringspartiene, med Arbeiderpartiet og Senterpartiet i spissen, varslet en offensiv politikk på mange områder før valget. For Arbeiderpartiets del dreide det seg om en aktiv og offensiv nærings- og eierskapspolitikk, for Senterpartiet var det nye virkemidler for jordbruksnæringen og for det frivillige Norge som stod i sentrum. Nå når disse partiene har mulighet til å gjøre valgkampretorikken om til praktisk politikk, sviktes det fundamentalt. Forslag om å styrke frivillige organisasjoner gjennom å justere beløpsgrensen for arbeidsgiveravgiftsfritak i tråd med den generelle lønnsveksten og forslag om å innlemme inntekter fra skognæringen inn i bunnfradraget i jordbruksfradraget, noe som både ville ført til økt hogst og økt lønnsomhet for de minste skogeiendommene, stemmer Regjeringen, med Senterpartiet i spissen, imot, uten at det i og for seg er gitt en eneste saklig begrunnelse. Det er i og for seg problemet med hele innstillingen – mangel på debatt og argumentasjon. Det samme gjelder forslagene om aktiv nærings- og eierskapspolitikk gjennom økning av avskrivningssatser og dobling av den skattefrie rabatten ved kjøp av aksjer i egen bedrift.

Helt til slutt litt om forslaget om endringene i eiendomsskatteloven. Venstre støtter Regjeringens forslag. Det innebærer ikke at vi gir en generell støtte til økt eiendomsskatt, men at det ryddes opp i noen åpenbare urime-ligheter, og at kommunene og kommunepolitikerne får

(Sponheim)

større mulighet til å fatte beslutninger som angår kommunens egne borgere. For Venstres del vil det i de aller, aller fleste tilfeller medføre at det ikke blir eiendomsskatt i kommunene, f.eks. på vanlige hytter og hus.

Jeg tar med dette opp de forslag jeg har referert til i innlegget.

Presidenten: Representanten Lars Sponheim har teke opp dei forslaga han refererte til.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:57:39]: I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett legges det ikke fram noen omfattende endringer i skattesystemet. Men det er gjort noen justeringer som saksordføreren og andre talere fra regjeringspartiene har vært nøye innom, derfor skal jeg bare nøye meg med noen kommentarer.

Den endringen som gjøres i loven om eiendomsskatt, er viktig i forhold til mange av de problemstillingene som nå eksisterer rundt omkring i Kommune-Norge.

Dette innebærer en frivillig mulighet for kommunene til å innføre eiendomsskatt i hele kommunen og ikke bare i områder som er utbygd på byvis. Bakgrunnen for at eiendomsskatteloven fra tidligere tider hadde en begrensning som dreide seg om «utbygd på byvis», var knyttet til de goder man på den tiden hadde ved å bo i sentrale strøk i kommunen, f.eks. oppkobling til vann og kloakk osv. Nå er jo dette i betydelig grad endret, og servicen til kommunens innbyggere er normalt sett like god over hele kommunen og finansieres også ofte gjennom avgifter. Vi vet at mange kommuner har en betydelig utfordring i forhold til f.eks. følgende situasjon: Små leiligheter i sentrum av en kommune kan få eiendomsskatt, mens store villaer i utkanten av en kommune kan slippe eiendomsskatt helt. Endringen gir altså en mulighet for kommunene til å innføre en mer rettferdig måte å gjennomføre eiendomsskatt på, men det er den lokale valgfriheten som skal råde.

Så til et par andre saker som har vært oppe i debatten. For det første har jeg lyst til å kommentere det som dreier seg om en endring i forhold til skattlegging av attførings- og rehabiliteringspenger. Dette dreier seg om en endring som Stortinget gjorde med virkning fra 2002. Da ble det slik at attførings- og rehabiliteringspenger ble gjort til en pensjonsgivende inntekt. Samtidig ble nivået på disse ytelsene hevet, slik at det ikke skulle være til ulempe, men til fordel for dem som mottok attførings- og rehabiliteringspenger.

I den sammenhengen var det ingen oppmerksomhet rundt det at det fantes noen av disse, både i offentlig og privat sektor, som i tillegg hadde tjenestepensjonsordninger med uføredekning. Det er altså en forskjellsbehandling i dag i skattlegging blant dem som går på attføring og uførepensjon på bakgrunn av om de har tjenestepensjon med uføredekning eller ikke.

Derfor er denne endringen gjort. Den er jo ikke gjort for dem som er inne i systemet i dag, men for nye tilfeller. Og det er nettopp fordi det kan føre til betydelige skatteendringer som vi har ment ikke skal komme overraskende på folk. Så hvis Stortingets mindretall mener det de gjør,

bør man egentlig gå tilbake på den endringen som skjedde i 2002, fordi dagens ordning betyr betydelig forskjellsbehandling blant dem som i dag går på attføring og rehabilitering. Det er bakgrunnen for endringen. Den er gjort så myk som mulig for ikke å ramme folk som i utgangspunktet ikke har god råd, og for å sikre likebehandling.

Så noen kommentarer til slutt om det som dreier seg om skattlegging av IPA og livrente. Det viktigste forslaget til pensjon som ligger i det som nå fremmes fra Regjeringen, er jo at selvstendig næringsdrivende skal ha like gode muligheter som arbeidstakere i forhold til tjenestepensjon. Derfor ligger det et forslag her om en skattestimulering fra 2 til 4 pst. for selvstendig næringsdrivende også. Det er blitt veldig godt mottatt blant selvstendig næringsdrivende som en mulighet og likebehandling i forhold til å sikre pensjonen. Men Regjeringen har ikke hatt et utgangspunkt som dreier seg om at skattestimulering av pensjonssparing skulle utvides. Det er bakgrunnen for at baksiden av medaljen når det gjelder tjenestepensjon, er endringene i IPA og livrente.

G u n n O l s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Marianne Aasen Agdestein (A) [12:02:40]: Enkelte representanter har etterlyst en lengre begrunnelse for endringene av IPA m.m. Nå har finansministeren gitt noen kommentarer om det, men jeg fortsetter der hun slapp.

For om lag et halvt år siden fattet denne nasjonalforsamling et historisk vedtak i verdenssammenheng, sågar omtalt i Wall Street Journal den 19. desember 2005. Som det første vesteuropeiske landet vedtok vi en lov som påbød alle private bedrifter å tilby tjenestepensjon til sine ansatte. Som alle er kjent med, har ansatte i det offentlige lenge hatt slike tilleggspensjoner. I løpet av dette året, og med økonomisk virkning fra 1. juli i år, innføres ordningen som vil gi mange kommende pensjonister en økonomisk mye tryggere tilværelse.

Fram til tjenestepensjonen ble obligatorisk for alle, nå også selvstendig næringsdrivende, har private kunnet tegne ulike pensjons- og spareavtaler – såkalt IPA og individuelle og kollektive livrenter – med skattemessig inntektsfradrag. Behovet for dette tilbudet er ikke til stede på samme måte som før. Derfor går Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet inn for å avvikle selve skattestimuleringen for disse ordningene.

Dette gjelder tre ordninger.

For det første: IPA, individuell pensjonsavtale, som er en pensjonsspareordning med fradrag i skattbar inntekt i innbetalingsåret, samt fritak for formuesskatt og skatt på avkastning. Ved utbetaling skattes beløpet som pensjonsinntekt. Tall fra SSB viser at 95 pst. av dem som har IPA enten er lønntakere eller selvstendig næringsdrivende. De aller fleste vil derfor bli dekket av ny obligatorisk tjenestepensjon.

I tillegg vet vi at personer med høy inntekt i større grad sparer i IPA, og de sparer i snitt mye mer enn de med lave inntekter. Dette betyr at selve skatteskjerpelsen det

medfører at ordningen nå bortfaller, i stor grad vil ha virkning for dem med høye inntekter og i liten grad for dem med lave inntekter.

For det andre: Individuell livrente er mer å betrakte som en ordinær spareordning med en viss bindingstid. Man får fritak for formuesskatt, og man blir ikke skattet løpende av avkastningen. Avkastningen blir først beskattet ved uttak, og blir da ikke skattet som pensjonsinntekt, men som alminnelig kapitalinntekt. Her er det i meget stor grad skattestimulans for de velstående, ved at personer med høy inntekt og formue i meget stor grad får skattefordelene. Dessuten betaler ikke de med lav formue formuesskatt. Dette understreker klart at tilbudet er svært gunstig for dem med høyest inntekt og høyest formue.

Det er likevel ingen grunn til å legge skjul på at begge disse produktene brukes av mennesker i alle inntektsgrupper. Det viser tallene fra Finansdepartementet, som også selskapene kjenner til. Men tallene viser framfor alt at det spares i større grad og med større beløp dess større inntekt og formue man har, og at skattefordelene i sum i det alt vesentlige mottas av dem med høye inntekter og høye formuer.

For det tredje: Kollektiv livrente er en pensjonsspareordning som benyttes av grupper av ansatte der de ordinære kollektive ordningene med skattestimulering ikke har vært tilstrekkelige. Trolig brukes denne ordningen i størst grad til ekstrapensjon på toppen av kollektive tilleggspensjonsordninger, eller som førtidspensjonsordninger for ledere. Men selvsagt vil det finnes eksempler der ansatte med mer normale inntekter har slike ordninger.

Det viktige for dem som i dag har disse spareproduktene, er at ordningene kan videreføres. Og det kan de, men uten skattefordelen. Eksisterende IPA-avtaler gjøres om til IPA-fripoliser. Innbetalingene vil ikke være fradragsberettigede lenger, men de øvrige fordelene vil eksistere videre for det som allerede er satt av til pensjon gjennom IPA. Det betyr at det som allerede er innbetalt, vil ha fritak for skatt på opptjent avkastning og formue, og utbetalingen skattes som pensjonsinntekt. Endringene for livrenteproduktene vil gjelde fra og med inntektsåret 2007, og vil ikke endres for dem som i løpet av dette året bruker spareordningen.

Det er dessuten viktig å understreke at privat sparing til egen pensjon ikke fjernes. Det er skattefordelene som fjernes. Og det er på bakgrunn av at Norge har innført en tjenestepensjonsreform som har gitt alle, absolutt alle, lønnstakere rett til tilleggspensjon betalt av arbeidsgiver.

Det er en stor reform. For alle i privat sektor gjøres den gjennom private selskaper. Det er en pensjonsreform som er kollektiv og utjevrende, og det er en reform som er helt unik i internasjonal sammenheng.

Peter Skovholt Gitmark (H) [12:07:13]: Mens representanten Lundteigen sier at det kommer en rekke lovendringer her, ønsker jeg å gå et skritt lenger og si at denne proposisjonen også legger fram en rekke skatteøkninger.

IPA, som siste taler var inne på, er overhodet ikke noe som i all hovedsak velstående mennesker benytter seg av. 830 000 nordmenn bruker faktisk IPA og livrenteordnin-

ger. Deres medianinntekt er 300 000 kr. 50 pst. av dem som benytter IPA og livrente, har en inntekt under 400 000 kr. Et betydelig antall av disse har en inntekt under 250 000 kr. Hvis dette er Norges velstående, tror jeg virkelig Regjeringen har truffet blink.

Livrente, for å trekke det et skritt videre, har en gruppe som godt kan sees på som velstående, nemlig trafikkskadede som har fått én stor utbetaling, og som ønsker å bruke den utbetalingen over lengre tid, og bruke livrenteordningen. Det at man nå fjerner skattesparingen og skattestimulansen for dem, betyr en betydelig lavere avkastning og dermed kanskje også at man i sterkere grad må leve på det offentlige. Man fjerner også her en av de tre pilarene i pensjonsforliket, og i forhold til dagens regelverk straffer man privat sparing til egen pensjon. Det støtter ikke Høyre opp om.

Når det gjelder hytteskatten, kan man konstatere at den nå har kommet for fullt. Mens man hadde en sentrum–Høyre-regjering som både fjernet fordelsbeskatningen av egen bolig og senket formuesskatten for boliger og fritidsboliger, og som også ønsket å avvikle formuesskatten totalt sett, har denne regjeringen nå gått enda et skritt opp på skattestigen. Dette betyr utelukkende økt skatt.

Det er ikke uvanlig, spesielt på Sørlandet, å ha en hytte som er svært verdifull. Ofte har man fått den som følge av arv. Når denne regjeringen går ut og sier retorisk at man ønsker å ta dem som har mest, er det for så vidt riktig at man har mye i form av på papiret-penger, men i den eiendommen ligger det en stor affeksjonsverdi. Det er heller ikke alle som faktisk har muligheten til det vedlikeholdet de ønsker på sine fritidseiendommer, som de har fått gjennom arv, stort sett. Det å skru til skatteskruen for disse er ikke å ta dem som har mest, men det vil være å ta dem som allerede sliter i dag.

Det er også slik at eiendomsskatt rammer svært skjevt, og det slår svært ulikt ut sosialt. Det er ikke prisverdig å øke skatten for folk flest. Også en ny taksering av hele eiendomsskattegrunnlaget, som mange kommuner nå ønsker å gjennomføre, kan være med på å bidra til økt eiendomsskatt.

Høyre er motstander av eiendomsskatt. I de kommuner hvor vi sitter i posisjon, som i Oslo, har vi ofte eiendomsskatten som en av våre hovedsaker – vi ønsker å fjerne eller minimere den.

Så ønsker jeg bare å legge til kort at Høyre støtter sterkt opp om det representanten Syversen sier når det gjelder frivillige organisasjoner, deres momsplikt på eksterne tjenester og det forslaget som opposisjonspartiene Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre står bak.

La meg avslutningsvis komme inn på at en samlet opposisjon er glad for at Regjeringen har et framlegg om omsetning av romutleie i hotellvirksomhet og liknende virksomhet, utleie av fast eiendom til camping samt utleie av hytter, ferieleiligheter og annen fritidseiendom knyttet til slik virksomhet. Det opposisjonen har problemer med, er avgrensningen. Avgrensningen mellom merverdiavgiftspliktige og ikke merverdiavgiftspliktige tjenester må legges opp slik at man ikke får en konkurransevridning. Man får tilbakemeldinger på at det regelverket regjerings-

partiene ønsker å innføre, ville bety at en privat hytteutleier kan se seg nødt til å etablere en campingplass for å få merverdiavgiftsfradrag. Dette er problematisk. Derfor har også en samlet opposisjon i Innst. S. nr. 205 for 2005-2006 fremmet et forslag som ber Regjeringen se på nettopp dette.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en talletid på inntil 3 minutter.

Tore Hagebakken (A) [12:12:38]: At det kun er blitt lagt eiendomsskatt på hus og hytter som ligger i bymessige strøk, oppleves urettferdig når de som eier eiendommer som ligger nær lokalsenteret, skal bære hele eiendomsskatten alene. Det kan eksempelvis virke urimelig at kommunestyret kan vedta å kreve inn eiendomsskatt for en liten blokkleilighet, mens store hus og hytteeiendommer utenfor bykjernen blir fritatt. I tillegg har ordningen skapt en rekke grense- og tvilstilfeller. Dette har vært opphav for mange tvister og rettssaker.

Mange kommuner har med tanke på dette unngått hele problemstillingen ved å la være å innføre eiendomsskatt. Dette blir nå mye klarere, og kommunene kan i større grad selv bestemme kriteriene for eiendomsskatten. Til og med Høyre har tidligere vært kritisk til dagens høyst uklare grenser, og de har også ønsket større kommunalt selvstyre innenfor dette feltet. Men det var før, ikke nå. Nå tiltror ikke Høyre lokalpolitikere denne muligheten.

Jeg synes dessuten det er greit å si rett ut at dette er en kjærkommen inntektskilde for mange kommuner, inntekter som kommer alle innbyggerne til gode. La meg ta tre eksempler: Borgerlig styrte Kristiansand kommune får inn 130 mill. kr i eiendomsskatt. Til sammenlikning er Kristiansands netto kulturbudsjett på 110 mill. kr. Fredrikstad kommune har en inntekt fra eiendomsskatten på 190 mill. kr årlig. For å gi et bilde av hva det betyr, tilsvare det 40 pst. av skolebudsjettet. Sørreisa kommune, som er en vesentlig mindre kommune enn de to nevnte, innførte eiendomsskatt med virkning fra i år. Det betyr en million kroner ekstra i kommunekassen dette første året. For Sørreisa er det penger som kommer godt med, med tanke på tjenestetilbudet. Jeg tør våge den påstand at muligheten for å innføre skatten i hele kommunen ville gjort denne saken enklere, eksempelvis i Sørreisa, fordi det ville ha blitt oppfattet mer rettferdig. For mange kommuner, store og små, betyr inntektene fra eiendomsskatten mye for hva slags velferdstilbud en er i stand til å gi sine innbyggere.

Den foreslåtte endringen er også et skritt i riktig retning når det gjelder å styrke lokaldemokratiet. Jeg er glad for at kommunene nå vil stå fritt til å kunne skattlegge alle, enten for å øke inntektene eller for å fordele byrden på en annen måte enn i dag. Eiendomsskatten er en høyst frivillig skatt for kommunene, og kommunene får nå selv mulighet til å bestemme hvordan de mener eiendomsskatten blir mest mulig rettferdig. Etter min oppfatning er det på høy tid at vi får denne lovendringen.

Jan Tore Sanner (H) [12:15:40]: Jeg har lenge lurt på hva som egentlig er definisjonen på rød-grønn politikk.

I løpet av denne debatten tror jeg jeg har funnet svaret. Svaret er at ser du en urettferdighet, løser du den urettferdigheten med å innføre en ny urettferdighet. Når de rød-grønne partiene irriterer seg over at det er noen som ikke betaler eiendomsskatt, så innfører man en lov som gjør det mulig, og som – skal man lytte til de rød-grønne politikerne – vil føre til at alle skal betale eiendomsskatt. Når de rød-grønne politikerne oppdager at det er noen med høy inntekt som sparer i privat pensjonsforsikring, ja, så løser man det problemet ved å ta også de andre som betaler inn til privat pensjonsforsikring.

Det slår meg med hvilken begeistring Arbeiderpartiets og SVs talere snakker om at nå kan de innføre skatt i hele kommunen, for da vil man kunne øke velferden. Men tenker man ikke på velferden til de menneskene som må begynne å betale eiendomsskatt, for det er ikke slik at skattegrunnlaget i boligen eller eiendommen nødvendigvis tilsvarer den inntekten eller pensjonen man har! Vi vet at det er mange pensjonister, mange lærere og mange sykepleiere som sitter i en hytte som de kanskje har arvet.

Men det som provoserer meg like sterkt, er at man i revidert nasjonalbudsjett med et pennestrøk fjerner den private individuelle pensjonssparingen ved livrente. Statsråden har i brev til Høyres stortingsgruppe erkjent at over halvparten av dem som sparer i privat pensjonsforsikring, tjener under 400 000 kr – og så fortsetter man en retorikk i denne sal og sier at det er de høytlønte som har privat pensjonsforsikring – ja, faktisk er det en betydelig andel som tjener under 250 000 kr. Det er ikke slik, som statsråden sier, at når man har innført obligatorisk tjenestepensjon som en mulighet også for selvstendig næringsdrivende, må det føre til at man tar den private pensjonsforsikringen. For det er kun 15 pst. som er selvstendig næringsdrivene, mens 85 pst. er andre mennesker. Vi vet at når det gjelder livrente – Høyre har vært i kontakt med Trafikkskaddes Landsforening – er det mange trafikkskadde som setter inn en engangssum på en livrente, og som lever av det hele livet. Jeg skulle gjerne høre statsråden svare på hvordan hun ser på at en person som har fått en engangsutbetaling på 3 mill. kr, får 30 000 kr mindre å rutte med i løpet av ett år. Dette er overhodet ikke utredet. Dette har skjedd med et pennestrøk. Og spør du meg, tror jeg det er statsråd Kristin Halvorsen som i en sen nattetime har hatt mangel på penger, og dermed så fjernet man den private pensjonsforsikringen uten å se på de betydelige konsekvensene det vil kunne få.

Torgeir Micaelsen (A) [12:18:55]: Det kunne være fristende å dra opp Høyres raljering over innføring av en mer rettferdig eiendomsskatt, men for at dette ikke skal ta for lang tid, skal jeg la det ligge. Men det må være lov til å si at man kanskje skulle gjøre rent i eget hus først før man raljerer over en helt åpenbar endring som må til for å få til et mer rettferdig system for gjennomføring av eiendomsskatt i Kommune-Norge.

Jeg skal bare komme med noen korte betraktninger over noen av de endringene som nå kommer i avgiftsopplegget i revidert. Det foreslås flere endringer som bidrar

til å rydde opp i eksisterende regelverk, og for så vidt også noen satsinger i form av avgiftslettelser på enkeltområder.

Det som først og fremst har vært framme i debatten, handler om forslaget om fritak for CO₂-avgift for det miljøvennlige drivstoffet bioetanol. Bioetanol er, som kjent, laget av et biologisk materiale som ikke bidrar til nettoutslipp av CO₂. Forslaget går ut på at denne typen drivstoff fritas for avgift når det blandes i bensinen. Samtidig varsler departementet at dette med den noe særnorske, pussige ordningen som gjør at denne type drivstoff vil kunne bli rammet av alkoholavgiftslovgivningen, vil det nå bli ryddet opp i – for å si det sånn – og jeg ser at Halvorsen smiler godt på første rad i salen. Dette er bra for miljøet. Det som også er bra for miljøet, er at det nå varsles at ved kjøp av hydrogenbiler med forbrenningsmotor gis det et midlertidig fritak for engangsavgift. Tidligere har vi i denne salen varslet at vi skal komme tilbake med en full gjennomgang av de ordinære bilavgiftene. Disse forslagene varsler en modig linje når det gjelder å få fram en mer miljøriktig bilpark i Norge. Det ser også ut som om disse forslagene har bred tilslutning i denne salen.

Så var representanten Skovholt Gitmark innom saken om et unntak for merverdiavgift for interne transaksjoner i frivillige organisasjoner. Dette har vært et ønske fra organisasjonene selv. Hovedinnspillene fra disse høringene om dette lovforslaget er fulgt opp. Men det er riktig at det springende punktet, som gjenstår, er en eventuell mulighet for at disse organisasjonene skal beholde en type unntaksbestemmelse, selv om en liten del av tjenestene tilbys eksternt. Her registrerer jeg at det er noe delte meninger i innstillingen blant partiene i komiteen. Man kunne sagt mye teknisk om dette, men hovedargumentene mot å gjøre noe slikt nå handler om at det vil by på betydelige avgrensingsproblemer å få det til. Men i denne salen, fra denne talerstolen, vil jeg gjerne si – og jeg har også sagt det til dem som har spurt meg – at vi skal overvåke hvordan dette slår ut. Vi skal høre på virkelighetsbeskrivelsene fra organisasjonene om hva dette vil bety i praksis, og så skal vi ta en ny vurdering av det hvis det eventuelt skulle vise seg at det byr på vanvittige problemer for organisasjonene.

Ulf Leirstein (FrP) [12:22:10]: Jeg har gjennom lang tid observert at regjeringspartiene gang på gang har uttalt at de ønsker å lytte til folk, og at de ønsker å få innspill. Det var noe de sa før valgkampen, i valgkampen og etter valgkampen. Så kommer disse endringene nå som går på å fjerne skattefordelen av individuell pensjonssparing, som lyn fra klar himmel.

Vi har hatt høring i finanskomiteen om de foreslåtte lovendringene og skatte- og avgiftsendringene fra Regjeringen. Samtlige høringsinstanser der har vært veldig klare på at dette kom meget overraskende, og det er mange ulemper knyttet til det.

Nå er det mange som har vært oppe her i dag og argumentert godt for hvorfor man ikke burde foreta endringer. Det jeg stusser over, er at man velger å komme med et slikt forslag mer eller mindre over bordet, og sørger for at

det skal gjennomføres uten at jeg føler at man gir en skikkelig god begrunnelse til alle de flere hundre tusen menneskene som dette berører.

Da man diskuterte obligatorisk tjenestepensjon, ble det ikke sagt noe verken i denne sal eller i forslaget fra regjeringen den gang om at dette ville få store, dramatiske konsekvenser på bl.a. dette området. Det ble fra en av representantene fra regjeringspartiene varslet at man kanskje måtte se på noen endringer, men at man skulle fjerne dette fullstendig, kom, som sagt, som lyn fra klar himmel. Jeg hadde håpet at vi kunne fått en bedre begrunnelse i debatten her i dag for hvorfor man velger å gjøre det.

Så noen ord om eiendomsskatt. For veldig mange mennesker som berøres av ordningen med eiendomsskatt i Norge, må det ha vært ganske skremmende å høre innlegget til representanten Holmås fra SV. Å sammenligne stort sett alle som betaler eiendomsskatt, med de såkalte rikingene som bor i Holmenkollåsen, er ganske drøyt. Det er veldig mange mennesker som sitter – helt riktig – med ganske store hus, men som faktisk er minstepensjonister og mennesker som ikke har god råd. De har, noe jeg faktisk trodde også var SVs boligpolitikk, skaffet seg en fast eiendom hvor de ønsker å bo.

Veldig mange mennesker får ganske store utgifter på grunn av eiendomsskatten mange steder i Norge. Og da å komme med en argumentasjon om at dette er en «god skatt», synes jeg er ganske drøyt, men det får stå for SVs regning. Jeg tror veldig mange, inkludert mange av SVs egne velgere, opplever denne skatten som veldig urettferdig. Det er ikke de rike som har og får de store problemene. De rike – hvem det måtte være, det er noen av dem – har mulighet til å betale eiendomsskatten, men det er ganske mange andre som har store utfordringer ved å betale denne skatten.

Jeg har registrert at Regjeringen har snakket om at man skal tilbake til skattenivået for 2004. Siden dette er en lokal skatt, antar jeg at de som får denne økte regningen, ikke er med i det regnestykket. Derfor er det en del steder i dette landet hvor flere nå vil måtte betale skatter langt utover det som var skattenivået for 2004.

Svein Flåtten (H) [12:25:34]: Senterpartiets representant Lundteigen har alltid vært en ivrig talsmann for at folks vanlige hus, og hytter for den saks skyld, ikke skal være gjenstand for ekstra beskatning. Derfor lyttet jeg nøye til innlegget hans for å høre om jeg kunne fange opp noe som ikke stod i merknadene – ja, nå var det for øvrig ingen merknader fra regjeringspartiene ved denne anledning.

Han snakker om «skatt etter evne», og innrømmer vel egentlig at fordelingspolitisk er ikke eiendomsskatten særlig bra. Så skal man hente inn deler av de store verdiene som finnes i enkelte eiendommer. Vi finner ingenting igjen av det man tidligere har ment i Senterpartiet om at vanlige eiendommer ikke bør være gjenstand for beskatning. Det er underlig at man ikke har maktet i hvert fall å vise noe av dette i regjeringssamarbeidet, noe av den oppfatningen man har om dette. Det er skuffende av Senterpartiet. Nå slår man seg sammen med Heikki Holmås og

går søndagstur i Holmenkollen for å se på hvilke hus man skal plukke ut for å beskatte. – Det kan det jo være bra å gjøre på søndager!

Så en liten kommentar til Aasen Agdestein, som gjen- tar dette, som ikke er riktig, at det er de med størst inntekter og formue som benytter seg av IPA-ordningene. Jeg anbefaler Arbeiderpartiets representanter også å lese svarene som kommer til opposisjonen og til Høyre, for dette er gjendrevet i svar på spørsmål nr. 73. Som om ikke det skulle være nok, anbefaler jeg også statssekretær Grams innlegg i Dagens Næringsliv i dag, hvor han skriver:

«Det er imidlertid ingen grunn til å tro at inntektsnivået til dem som sparer i ipa er representative for inntektsnivået til dem som bruker individuell livrente.»

Dette kommer etter at han har snakket om at de som bruker individuell livrente, er de som tjener mest og har de største formuene. Sett den andre veien, han er nå enig i, selvfølgelig, sitt eget svar om at det er et flertall som har lave inntekter. Man burde ha hatt en nærmere kontakt med departementet og, som sagt, også lest svarene til oss før man forfattet sine innlegg.

Til slutt: Jeg synes det er beklemmende å høre at en statsråd fra Sosialistisk Venstreparti møter og forsvaret fjerning av minstefradrag og fjerning av skattebegrensingsregelen for folk som har bare pensjoner å leve av, med teknikaliteter.

Hans Olav Syversen (KrF) [12:28:43]: Først noen ord om eiendomsskatten og de som gjerne vil gå tur i Holmenkollåsen. Man ville antakelig oppdage at for de flotte villaene der betaler man ikke særlig høy eiendomsskatt, fordi de er bygd for ganske mange år siden, og man betaler langt mindre eiendomsskatt der enn for nyere leiligheter som er bygd i sentrum av f.eks. en by som denne, dersom man hadde hatt lokal eiendomsskatt. Noe av poenget her er at man bør rydde opp i hele takseringssystemet for eiendomsskatten. I den grad Regjeringen ønsker å gjøre noe med det, er vi absolutt lydhøre.

Så har både Aasen Agdestein og statsråden forsvart det at man fjerner skattefradragmuligheten ved individuell sparing med at de aller fleste vil bli ivaretatt. Det er jo ikke dem vi er ute etter å forsvare først og fremst, det er de som faller igjennom på grunn av det vedtaket som i dag skal fattes. Det er særlig de marginale gruppene som ikke vil nyte godt av obligatorisk tjenstepensjon eller andre ordninger. Hvilket svar har man til de gruppene? Intet!

Så til det Torgeir Micaelsen sa om de frivillige organisasjonene. Vi er veldig glad for at de nå stort sett vil slippe moms, men jeg tror nok at det som vil skje, er at man vil tilpasse seg og sørge for at man ikke har noen eksterne fakturering utover 5 pst. Poenget med det opplegget Regjeringen har presentert – hvis man i det hele tatt fakturerer eksternt – er jo at all virksomhet i frivillige organisasjoner vil bli momsbelagt, og at det er en tilsiktet effekt av det man har foreslått, har jeg faktisk vondt for å tro. Her synes jeg man godt kan lese Arbeiderpartiets egen høringsuttalelse til det regelverket man har presentert for Stortinget. Og også i denne saken avfeier man det med å si at det blir vanskelige avgrensningsspørsmål. Jeg synes kanskje de

frivillige organisasjonene hadde fortjent at man gikk inn i den avgrensningen og presenterte et bedre opplegg, som ville gjøre at de blir enda mer solide aktører i det norske samfunn enn det som det positive opplegget som går på generelt momsfritak, innebærer.

Lars Sponheim (V) [12:31:43]: Dette er en av de første skattedebattene vi har etter at vi har fått en flertallsregjering og en viss rokering i det politiske landskapet, og det er interessant. Skattepolitikk, retningen i skattepolitikken og hvilken kurs man staker ut, er viktig for den samlede politikken. Derfor synes jeg vi bør stoppe litt opp og bruke denne anledningen til å utdype og diskutere noen av disse temaene.

Selv om det i og for seg ikke er de store skrittene og endringene som tas i denne sammenhengen, er det likevel politisk interessant å se hvilken vei dette går. Min utfordring går spesielt til Senterpartiets finanspoliti-ker, Lundteigen, som nå møter Stortinget som en del av et parlamentarisk grunnlag for en ny rød-grønn regjering. Jeg hadde gleden av å sitte sammen med Senterpartiet i Bondevik I-regjeringen for noen år siden. Senterpartiet hadde da finansministeren, og mange av spørsmålene i debatten i dag, er spørsmål som daværende finansminister fra Senterpartiet hadde et betydelig engasjement i, og som i hvert fall den gangen klarere var etablert i hva jeg vil kalle nøkterne, tradisjonelle sentrumsverdier, som det å stimulere til sparing framfor å forbruke i nuet – en veldig tradisjonell verdi som man har delt i sentrum, og som man nå slår ganske hardt ned på ved å fjerne den individuelle pensjonssparingen. Jeg har selv sittet på kammerset i regjeringsapparatet og hørt hvor sterkt f.eks. Senterpartiet har forsvart disse ordningene tidligere. Det gjelder det å stimulere frivillige organisasjoner i større grad, og ikke minst medeierskap i egen bedrift, og hvordan sikre lokale eiere som bor og lever i sitt eget nærmiljø. Senterpartiet er ikke hjemme på noen av disse områdene i den innstillingen som foreligger i dag, og det er fristende å utfordre Senterpartiets talsmann på hva hans tanker rundt dette er. Kommer det, er det veldig bra, og da kunne det vært interessant å ha fått et lite signal angående dette.

Så til spørsmålet om eiendomsskatt, hvor Venstre ikke deler Høyres standpunkt. Vi synes det er rett å gjøre en rettferdighetsreform i eiendomsskatten ved at kommunene selv kan bestemme, men da må de også ta med det som ligger utenfor bymessige områder. Men jeg vil advare veldig sterkt mot en utvikling der dette er starten på en situasjon hvor eiendomsskatt er noe som egentlig alle kommuner tvinges til for å få regnskapet til å gå rundt og få en økt skatteproveny i alle kommuner. Det er en fare for at denne utvidelsen kan være en glideskala mot en generell høy eiendomsskatt som er en ny beskatningsform i Norge, og som definitivt ikke er skatt etter evne. Jeg mener det er viktig å gjerde dette inn, f.eks. ved at vanlige hytter og hus ikke blir gjenstand for den typen eiendomsbeskatning gjennom et høyt bunnfradrag i takstsystemet. Det kunne vært veldig interessant å høre hvor Senterpartiet står i dette mangfold av et regjeringssamarbeid som opposisjonen i dag møter i skattepolitikken.

Marianne Aasen Agdestein (A) [12:35:00]: Det er mange som har tatt følgende verb i sin munn, nemlig «å bruke» IPA. Det kan gjøres på forskjellige måter. Man kan tegne en IPA-kontrakt – det kan man gjøre – men man trenger ikke å putte penger inn i den hvert år. Det er helt frivillig. Man kan putte inn 1 000 kr hvis man vil, og man kan putte inn mye mer. Man kan fylle opp til maks beløp, og man kan bare ha en sovende IPA-avtale – begge deler er fullt mulig. Når man snakker om «å bruke» i denne sal, kan det å ikke skille på dette etter min mening skape misforståelser, fordi tallene viser at det spares i større grad og med større beløp desto større inntekt og formue man har. Det er det som har vært vårt poeng. Poenget vårt er ikke at det er mange mennesker som har helt normale inntekter, som også bruker denne spareformen, men at de bruker den i mye mindre grad, og at det er de velstående som bruker den mest. Det betyr at det er de rikeste som har fått den største delen av skattelettelsen, og de med lavest inntekt har ikke fått så stor del av skattelettelsen, tilsvarende skjerpelsen.

4 pst. av skatteskjerpelsen vil komme i de tre nederste inntektsdesilene, om det går an å si det slik, mens 60 pst. av skatteskjerpelsen vil komme i de to øverste inntektsdesilene, når man deler hele befolkningen inn i ti desiler.

Presidenten: Neste taler er Jan Tore Sanner, som er sist inntegnede taler.

Jan Tore Sanner (H) [12:36:48]: Jeg håper ikke jeg blir siste taler, for jeg har tenkt å stille finansministeren noen spørsmål.

Jeg synes det er ganske oppsiktsvekkende at saksordføreren ikke nevner fjerning av skattestimulansen av livrente og IPA med et eneste ord. Jeg synes også det er ganske oppsiktsvekkende at finansministeren kun nevner det i en parentes.

Representanten Marianne Aasen Agdestein er så bekymret fordi de rikeste får størst skatterabatt med IPA, og da er hennes svar at Olga som tjener 200 000 kr, vil miste den skatterabatten som hun faktisk er ganske glad for. Man angriper kanskje noe av det mest verdifulle i vårt samfunn, nemlig at enkeltmennesker tar ansvar for seg selv og for sin framtid og dermed sparer til sin alderdom. Dette er verdifullt. Det er noe vi bør ta vare på.

Jeg har tre spørsmål til finansministeren. Realiteten er nemlig at det gjennom IPA og livrente betales inn 8 milliarder kr pr. år, mens Banklovkommisjonen sier at det i obligatorisk tjenestepensjon kun er et marked på 3 milliarder kr. At man nå fjerner et marked for privat pensjonsforsikring på nesten 8 milliarder kr, opplever finansministeren det som en bagatell? Synes hun ikke at det fortjener litt bedre utredning? Det var det første spørsmålet.

Det andre spørsmålet er: Er det riktig eller er det galt at over halvparten av dem som bruker IPA, har en bruttoinntekt på under 400 000 kr?

Det tredje spørsmålet er: Er det riktig eller galt at vi nå får det strengeste regelverket i hele EØS-området når det gjelder privat individuell pensjonssparing?

Og det fjerde spørsmålet som jeg også ønsker et svar på, er: Hva er finansministerens beskjed til de trafikk-skadde som har fått en engangsutbetaling, og som sparer denne i livrente, når de kanskje får redusert sin årlige utbetaling med mellom 10 000 og 30 000 kr? Hva er finansministerens beskjed til disse menneskene? Hvordan mener hun at de skal få kompensert for det inntektsbortfallet de får, når finansministeren får gjennomslag for sine skatteinndringer?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [12:39:22]: Senterpartiet er et nøkternt økonomisk parti som legger stor vekt på sparing, slik at man skal ha reserver i forhold til det som livet bringer med seg.

Det som er tatt opp her, er forholdet mellom skattestimulans for obligatorisk tjenestepensjon kontra videreføring av skattestimulering for de private spareordningene knyttet til IPA og livrente. For å si det enkelt: Det har ikke vært noe problem for Senterpartiet å gå inn for Regjeringas forslag, sjølsagt fordi vi er motstandere av en pose og sekk-politikk som innebærer at man skal videreføre tidligere skattestimulerte spareordninger, samtidig som man innfører nye skattestimulerte spareordninger. Det hører med til politikken at det må prioriteringer til, og det er det vi står for her.

Når det gjelder frivillig arbeid, er Senterpartiet ganske opptatt av de regler som gjelder for frivillig sektor. Vi vil komme tilbake til det, slik at man bl.a. i moms- og arbeidsgiverregelverket kan sikre at det frivillige arbeidet blir mer verdsatt enn det er i dag.

For øvrig har jeg ikke oppfattet at opposisjonen har særlig vektlagt at man skal gå inn for et skattesystem basert på skatt etter evne – for så vidt ikke overraskende. Det er et sterkt signal for oss i Senterpartiet at det ikke er større oppslutning om dette, når vi vet at vi er nødt til å ha et høyt felles forbruk framover, og dermed også en høy total skattekasting. Det er for oss veldig sentralt at vi beholder skatt etter evne som det sentrale prinsippet.

Jeg kan forsikre folk om at det er få som vil se Senterpartiets finanspolitiske talsmann i Holmenkollen når det gjelder boligbeskatning. Til det har jeg god nok oversikt over situasjonen der oppe. Jeg vil bare henlede oppmerksomheten på – og det går også på prioriteringer – at vi i dag er inne i en tid da det brukes samfunnsressurser i forhold til ekstra standard på boliger og hytter som er i overkant av hva som er klokt. Hva man vil gjøre, er opp til den enkelte, men det er myndighetenes ansvar å sikre at dette blir behandlet, slik at de som ønsker å være ekstravagante når det gjelder utforming av boliger og hytter, samtidig som vi har fullt skattefradrag for gjeldsrenter, også må regne med å møte en beskatning som korrigerer denne systemfeilen som vi har i økonomien i dag.

Det er imidlertid viktig for Senterpartiet å gjenta det jeg sa i innlegget mitt, nemlig at endringen i eiendoms-skatteloven vil kreve et videre arbeid framover for å sikre skatt etter evne-prinsippet, samtidig som spesielt verdifulle boliger og fritidseiendommer kan eiendomsskattelegges, dersom kommunestyret vedtar det. Vi har altså mye arbeid igjen.

Statsråd Kristin Halvorsen [12:42:52]: Det som behandles av skatteforslag i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, som jo er det vi diskuterer i dag, er ikke bagateller, heller ikke det som gjelder pensjon. Særlig er det ikke en bagatell at vi har innført en ordning med obligatorisk tjenestepensjon for ansatte, og nå en endring i forhold til tjenestepensjonen for selvstendig næringsdrivende, som er veldig god. Det er ingen bagatell. Det fører til at 600 000 ansatte får en bedre pensjonsordning, og i den sammenheng får de også en betydelig skattestimulering.

Det er riktig, som representanten Lundteigen sa, at vi ikke har hatt et ønske om å gi skattestimulanser i pose og sekk. Det er bakgrunnen for forslagene i denne innstillingen når det gjelder IPA og livrente.

Det er riktig, det som står i svaret fra Finansdepartementet til Høyres stortingsgruppe, at 50 pst. av dem som har IPA, har under 400 000 kr i inntekt. Men det er også riktig, som representanten Aasen Agdestein i flere sammenhenger har understreket, nemlig at IPA ikke er ett bestemt beløp og bare det. IPA kan være et lite beløp. Det er dokumentert når det gjelder de laveste inntektene. De store skattefordelene av dette går til folk som har betydelig inntekt. Det er også dokumentert i det svaret som er sendt til Høyre. Slik sett har dette en god fordelingsprofil. Det som prinsipielt sett gjøres her nå, er at man kobler skattestimulans i forbindelse med pensjon til arbeidsinntekt og ikke til kapital. Det er også en fornuftig innretning når man skal gjøre såpass store endringer i pensjonssystemet som det vi gjør nå. Det har stor betydning og er en stor fordel for både arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende. På stående fot kan jeg ikke si hvordan EU-regelverket er i forhold til det norske når det gjelder de samlede skattestimuleringene av pensjonssparing, men det jeg kan si, er at det systemet vi nå har for tjenestepensjon, obligatorisk tjenestepensjon for alle ansatte, og det tilbudet man nå har for selvstendig næringsdrivende, er meget godt i europeisk sammenheng.

At enkelte grupper som har benyttet livrente, kan ha spesielle og helt bestemte historier som bakgrunn for det, har det ikke vært fokusert på i forhold til IPA og avvikling av livrente. Denne typen situasjoner vil oppstå når man gjør generelle endringer.

Presidenten: Svein Flåtten har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Svein Flåtten (H) [12:46:09]: Bare en kort kommentar til den belæringen særlig Høyres gruppe har fått fra både finansministeren og representanten Aasen Agdestein om at veldig mange av disse 830 000 er konti som det mer eller mindre ikke befinner seg noe på. Det vet vi selvfølgelig, men vi vet også – og det går jeg ut fra at også de som er i posisjon, vet – at det er akkurat så mange mennesker man tar fra muligheten til å spare i det hele tatt.

Så er jeg glad for at man nå har blitt enige om at det er svært mange – over 50 pst. – som har relativt lave inntekter. Når det gjelder innlegget fra representanten Lundteigen om at Senterpartiet er for skatt etter evne, og at det reflekteres i at de er for disse nedskjæringene på IPA-siden,

vil jeg svare at det er nettopp det spørsmålet vi har stilt; om dette er beskatning etter evne.

Presidenten: Jan Tore Sanner har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Jan Tore Sanner (H) [12:47:26]: La meg si at statsrådens svar bekrefter vår bekymring, nemlig at man ikke har utredet og ikke har sett på konsekvensene av sine generelle endringer. Når statsråden sier at hun ikke har vurdert konsekvensen for f.eks. en trafikkskadd som sparer gjennom livrente, så erklærer hun jo med full åpenhet at dette har man ikke vurdert skikkelig. Det bør man gjøre, for det er i møte med enkeltmennesker at man får testet ut de konkrete reglene.

La meg ellers hjelpe statsråden når det gjelder EU og EØS-området. Statsråden har i svar til Høyres stortingsgruppe erkjent at vi nå får de strengeste reglene i hele EØS-området når det gjelder privat pensjonsforsikring. Jeg er overrasket over at statsråden ikke kommenterer spørsmålet om det markedet på 7 milliarder kr pr. år der det spares i privat pensjonsforsikring. Men det får vi komme tilbake til, for Høyre kommer ikke til å slippe denne saken. Vi er med på pensjonsforliket, og for oss er det tredje beinet, nemlig den individuelle og private pensjonsforsikringen, en viktig del av pensjonsforliket, og det kommer vi til å følge opp.

Presidenten: Lars Sponheim har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Lars Sponheim (V) [12:48:55]: La meg begynne der representanten Sanner sluttet, nemlig med IPA som en del av pensjonsforliket eller forutsetningen for det. Det er det helt åpenbart for Venstres vedkommende, og vi opplever som noe av det dramatiske ved dette at de to regjeringspartiene i komiteen, Arbeiderpartiet og Senterpartiet, her springer fra en avtale. Til og med får Senterpartiets representant seg til å si at det aldri har vært Senterpartiets politikk å føre en «pose og sekk»-politikk – det var altså da de inngikk avtale med noen av oss andre. Noen av oss har en bestemt moral når vi inngår avtaler: Vi står ved dem. Men dette har altså aldri vært den politikken.

Men om det ikke er dramatisk nok å svikte avtalepartnere på denne måten, bør det iallfall være dramatisk når det er 800 000 brukere der ute som så å si over natten får denne beskjeden. Det er å ta for lett på noe som er så alvorlig for mennesker i dette landet, som det å spare til sin alderdom.

La meg også avslutningsvis si at når representanten Lundteigen varsler at det er en systemfeil i økonomien, så opplever jeg det som en så dramatisk melding fra regjeringspartiene at jeg regner med at her kommer det betydelige opprettinger, enten det er knyttet til rentefradrag eller andre ting, allerede i statsbudsjettet for 2007.

Reidar Sandal (A) [12:50:22]: Representanten Sanner har i debatten svinga seg opp til tilnærma store retoriske høgder ved å insinuere at statsråden og eg som saks-

ordfører i det stille har gått forbi to viktige tema i innstillinga, nemleg spørsmålet om IPA og livrente.

Vi kunne omtrent lese mellom linjene at korkje statsråden eller eg hadde ønske om – eller torde – å debattere det temaet. Eg gjer merksam på at dersom representanten Sanner hadde teke seg bryet med å følgje med, ville han ha høyrte at ein av representantane frå Arbeidarpartiet hadde eit eige innlegg nettopp om dette temaet. Ho belyste vårt standpunkt og Regjeringa sitt syn i full breidd. Slik er det når ein deler på oppgåvene og det ikkje er slik at somme skal ta alt.

Elles er det slik at i skattepolitikken kjem regjeringspartia til å skuffe representanten Sanner opptil fleire gonger, for vi har andre synspunkt og andre prioriteringar i desse sakene. Derfor trur eg at representanten Sanner må leve med at det kan bli eit klårt konfliktnivå når vi debatterer skattepolitiske spørsmål i Stortinget og i Odelstinget.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5. (Votering, se side 396)

S i g v a l d O p p e b ø e n H a n s e n tok her over presidentplassen.

Etter at det var ringt til votering i 5 minutt, uttalte

presidenten: Odelstinget skal votere, og me startar med sakene på tilleggsdagsordenen.

Votering i sak nr. 1 på tilleggsdagsordenen

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

l o v

om lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten mellom Akademikerne og staten v/Fornyings- og administrasjonsdepartementet i forbindelse med tariffrevisjonen 2006

§ 1

Twisten mellom Akademikerne og staten v/Fornyings- og administrasjonsdepartementet i forbindelse med tariffrevisjonen 2006 skal avgjøres av Rikslønnsnemnda.

Reglene i lov av 19. desember 1952 nr. 7 om lønnsnemnd i arbeidstvister får tilsvarende anvendelse.

§ 2

Det er forbudt å iverksette eller opprettholde arbeidsstans eller blokkade for å løse tvisten.

§ 3

Loven trer i kraft straks.

Loven opphører å gjelde når Rikslønnsnemnda har avsagt kjennelse i tvisten.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile blei samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2 på tilleggsdagsordenen

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

l o v

om lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten i finansnæringen i forbindelse med tariffrevisjonen 2006

§ 1

Twisten mellom Finansforbundet og Finansnæringens Arbeidsgiverforening i forbindelse med tariffrevisjonen 2006 skal avgjøres av Rikslønnsnemnda.

Reglene i lov av 19. desember 1952 nr. 7 om lønnsnemnd i arbeidstvister får tilsvarende anvendelse.

§ 2

Det er forbudt å iverksette eller opprettholde arbeidsstans eller blokkade for å løse tvisten.

§ 3

Loven trer i kraft straks.

Loven opphører å gjelde når Rikslønnsnemnda har avsagt kjennelse i tvisten.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile blei samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Odelstinget skal så votere over sakene nr. 1–5 på dagsorden nr. 34.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten har Solveig Horne sett fram eit forslag på vegner av Framstegspartiet. Forslaget lyder:

«Under henvisning til Grunnloven § 83 ber Stortinget Høyesterett om en betenkning om følgende i forhold til Grunnloven §§ 97 og 105:

1. Vil det være i strid med Grunnloven å innføre en rett for fester til å kunne kreve å få innløse festetomten uten grunneiers samtykke i forbindelse med allerede eksisterende festeavtaler?
2. Vil det være i strid med Grunnloven dersom en eventuell innløsningssum lovfestes til et bestemt antall ganger festeavgiften uten en individuell prisfastsettelse der også andre forhold blir tillagt vekt?»

Forslaget blir i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

L o v
om endringar i lov 20. desember 1996 nr. 106
om tomtefeste mv.

I

I lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste blir det gjort følgjande endringar:

I § 15 andre ledd skal innleiinga lyde:

Er ei avtale om feste av tomt til bustadhus eller fritidshus gjort før 1. januar 2002, gjeld desse reglane for den første reguleringa *som skjer frå 1. januar 2002 eller seinare*:

§ 32 første ledd første punktum skal lyde:

Festaren kan krevje å få innløyse ei festetomt til bustadhus eller fritidshus når det er gått 30 år av festetida – om ikkje kortare tid er *avtalt* – eller når festetida er ute.

Presidenten: Framstegspartiet har varsla at dei ønskjer å gå imot. Framstegspartiet går elles imot heile lovforslaget.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 60 mot 17 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.02.51)

Vidare var tilrådd:

§ 32 første ledd andre punktum skal lyde:

Etter at det er gått 30 år av festetida, kan festaren også krevje å få innløyse ei festetomt til bustadhus kvar gong det er gått to nye år, og ei festetomt til fritidshus kvar gong det er gått ti nye år.

Presidenten: Her vil både Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre gå imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 41 mot 35 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.03.29)

Vidare var tilrådd:

§ 34 andre ledd første punktum skal lyde:

Ved krav om innløysing av *ei festetomt til bustadhus eller fritidshus* som høyrer til ein bygdeallmenning, kan bortfestaren i staden tilby festaren lenging på same vilkår som før etter § 33.

Presidenten: Framstegspartiet vil gå imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 60 mot 17 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.03.57)

Vidare var tilrådd:

§ 34 andre ledd andre punktum skal lyde:

Det same gjeld ved krav om innløysing av ei festetomt til fritidshus som høyrer til ein statsallmenning eller til Finnmarkseigedomens grunn i Finnmark.

Presidenten: Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre er imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 41 mot 36 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.04.29)

Vidare var tilrådd:

§ 34 tredje ledd skal lyde:

Kongen kan fastsetje i forskrift at det same som i andre leddet skal gjelde så lenge tomt festa bort til fritidshus høyrer til ein landbrukseigedom og inntekta frå *festearalet som høyrer til bruket, tilseier at innløysing ikkje finn stad.*

§ 37 andre ledd skal lyde:

Med mindre partane er samde om innløysingsvilkåra, eller har avtalt vilkåra fastsette på annan måte, høyrer krav om innløysing under skjønn, som *avgjer retten til innløysing, fastset innløysingssummen, innløysingsvilkåra* elles og *avgjer spørsmål som gjeld gjennomføringa av innløysinga.*

Presidenten: Framstegspartiet er imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 59 mot 17 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.04.59)

Rune Skjælaaen (Sp) (fra salen): Jeg fikk ikke stemt.

Presidenten: Då skal resultatet vere at tilrådinga frå komiteen er vedteken med 60 mot 17 røyster.

Vidare var tilrådd:

§ 38 nytt tredje ledd skal lyde:

Seinast fire veker etter at innløysingssummen er endeleg fastsett ved skjønn, voldgift eller rettsleg avgjerd, kan festaren seie frå seg kravet om innløysing. Festaren må då dekkje bortfestaren sine naudsynte kostnader som følgje av kravet, medrekna ilagte sakskostnader til festaren. Kvar av partane kan be avgjerdsinstansen ved orskurd å fastsetje beløpet som festaren skal betale. Skjønnets eller rettens leiar eller ein annan dommar kan seie orskurden åleine.

Presidenten: Her vil Framstegspartiet, Høgre og Venstre gå imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 46 mot 31 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.05.46)

Vidare var tilrådd:

§ 43 skal lyde:

§ 43. Skjønn

Skjønn etter lova her blir haldne som rettslege skjønn. Skjønnet kan styrast av lensmannen, namsfuten eller politistasjonssjef med sivile rettspleieoppgåver dersom partane er samde om det.

Ved skjønn etter §§ 15 og 37 skal talet på skjønnsmedlemmer alltid vere to, både ved skjønn og overskjønn. Om dekking av sakskostnader gjeld lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker § 43.

Ved skjønn etter § 37 kan saka bli delt slik at det blir forhandla og fastsett særskilt om festaren har rett til innløysing eller om kva innløysingssummen er, slik at skjønnet elles blir utsett.

II

I lov 6. juni 1975 nr. 31 om utnytting av rettar og lunnende m.m. i statsallmenningane (fjellova) blir det gjort følgjande endring:

§ 13 tredje ledd andre punktum skal lyde:

Føresegna i første stykket er ikkje til hinder for at tomt som er festa bort til *bustadhus*, vert innløyst etter lov om tomtefeste kapittel VI.

III

I lov 18. februar 2005 nr. 10 om endringer i lov 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret, lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak og i enkelte andre lover blir det gjort slike endringar i avsnitt III om endringar i lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs:

Endringane i § 79 blir oppheva.

Endringa i § 138 andre ledd første punktum skal lyde:

Førerer av konkursregisteret sørger for at avsluttet bo-behandling blir meldt til de registre som er nevnt i § 79 annet ledd nr. 1, 2, 4 og 5.

IV

I lov 27. januar 2006 nr. 4 om endringar i lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs og andre lover (elektronisk kommunikasjon mv.) blir det gjort slike endringar i avsnitt I om endringar i lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs:

Endringa i § 79 skal lyde:

§ 79. Tinglysing mv. av melding om at konkurs er åpnet.

Retten skal sørge for at melding om at konkurs er åpnet i skyldnerens bo, registreres i Konkursregisteret.

Førerer av Konkursregisteret sørger for at melding om at konkurs er åpnet i skyldnerens bo, tinglyses eller registreres i:

- 1) Løsøreregisteret,
- 2) Enhetsregisteret, dersom skyldnerens virksomhet er innført der,
- 3) grunnboken, dersom skyldneren eier fast eiendom,
- 4) Foretaksregisteret, dersom skyldnerens virksomhet er innført der,
- 5) Regnskapsregisteret, dersom skyldnerens virksomhet er innsendingspliktig.

Førerer av Konkursregisteret skal sende melding om konkursåpningen i samsvar med lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 27 annet ledd.

Med mindre retten beslutter å gjøre det selv, skal bostyreren sørge for at melding om at konkurs er åpnet i skyldnerens bo, registreres i

- 1) andre realregistre enn grunnboken, for så vidt skyldneren eier eiendeler som er registrert der,
- 2) et verdipapirregister, dersom det er registrert rettigheter der som bostyreren mener er omfattet av boets beslagsrett.

Med mindre retten beslutter å gjøre det selv, skal bostyreren videre sende underretning om konkursåpningen til Posten Norge AS og de banker og tilsvarende institusjoner hvor skyldneren har innskudd.

Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om fremgangsmåten ved fremsetting av meldinger etter første til femte ledd.

Blir en eiendel abandonert etter § 117 b, skal bostyreren sørge for at melding som nevnt i andre ledd nr. 1 og 3 og fjerde ledd slettes for så vidt gjelder de abandonerte eiendeler. Videre skal det gis melding til fylkesskattekontoret dersom abandoneringen gjelder formuesgoder som vil kunne medføre krav på merverdiavgift ved salg fra skyldnerens side.

Endringa i § 138 første ledd tredje punktum skal lyde:

Med mindre retten beslutter å gjøre det selv, skal førerer av Konkursregisteret sørge for at meldinger som er

gitt i henhold til § 79 andre ledd nr. 3 og fjerde ledd blir slettet.

V

I lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) skal § 33 første ledd annet punktum lyde:

Frå same tid blir lov 19. juni 1970 nr. 69 om offentlighet i forvaltningen oppheva.

VI

Lova gjeld frå det tidspunkt Kongen fastset. Kongen kan setje dei ulike endringane i verk frå ulik tid. Føresegnene kan setjast delvis i verk.

Kongen kan gi nærare overgangsføresegner til endringane som følgjer av lova.

Presidenten: Framstegspartiet går, som tidlegare nemnt, imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 60 mot 17 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.06.25)

Presidenten: Det skal så voterast over overskrifta til lova og lova i det heile.

Framstegspartiet går imot her òg.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile blei vedtekne med 60 mot 17 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.06.54)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

l o v

om endringar i straffeprosesslova m.m. (sakshandsaminga i Kommisjonen for gjenopptaking av straffesaker m.m.)

I

I straffelova 22. mai 1902 nr. 10 blir det gjort følgjande endringar:

§ 132 a andre ledd skal lyde:

Med aktør i rettsvesenet menes den som

- a) har anmeldt et straffbart forhold, *har begjært gjenopptakelse av en straffesak eller er part i en sivil sak,*
- b) har avgitt forklaring for politiet, *for retten eller for gjenopptakelseskomisjonen,*

c) arbeider eller utfører tjeneste for politiet, påtalemyndigheten, domstolen, kriminalomsorgen *eller gjenopptakelseskomisjonen,*

d) er forsvarer, bistandsadvokat eller prosessfullmektig, eller

e) vurderer å foreta en slik handling eller å påta seg et slikt arbeid eller en slik tjeneste.

§ 408 andre ledd skal lyde:

Dog blir forseelser etter § 391 a og etter § 404 alltid å påtale av det offentlige, når det finnes påkrevd av allmenne hensyn.

II

I straffeprosesslova 22. mai 1981 nr. 25 blir det gjort følgjande endringar:

§ 102 andre ledd skal lyde:

Kongen kan gi nærmere regler om påtalemyndighetens oppnevning av forsvarer, herunder om rett til å bringe påtalemyndighetens avgjørelse inn for tingretten.

Det som er andre ledd i dag blir tredje ledd.

§ 395 andre ledd skal lyde:

Kommisjonens leder utnevnes av Kongen i statsråd for en periode på 5 år uten adgang til gjenutnevning. Kommisjonens øvrige medlemmer og varamedlemmer oppnevnes av Kongen i statsråd for en periode på 3 år med adgang til én gjenoppnevning. Dersom kommisjonen ellers ikke vil være vedtaksfør, kan stedfortredere for kortere tid eller for en enkelt sak oppnevnes av departementet. *Det kan kreves utstedt uttømmende politiattest for lederen, nestlederen, medlemmene og de ansatte i kommisjonen og for andre som utfører arbeid eller tjeneste i saker for kommisjonen.*

§ 397 andre og tredje ledd skal lyde:

Kommisjonen kan oppnevne offentlig forsvarer for siktede når særlige grunner tilsier det. Reglene i §§ 101–107 gjelder i så fall tilsvarende. *Kommisjonen kan oppnevne bistandsadvokat for fornærmede etter reglene i §§ 107 a–107 d så langt de passer. Kommisjonens beslutninger etter § 78 andre ledd om godtgjørelse til forsvarer og bistandsadvokat er endelige.*

Gjelder begjæringen en avgjørelse som etter sin art ikke kan gjenopptas, eller inneholder den ingen grunn som etter loven kan føre til gjenopptakelse, kan kommisjonen uten nærmere behandling forkaste begjæringen etter reglene om kjennelse. Det samme gjelder hvor begjæringen av andre grunner åpenbart ikke kan føre frem. Avgjørelsen kan tas av kommisjonens leder eller nestleder. *Når en avgjørelse etter første punktum ikke byr på tvil, kan den treffes uten annen begrunnelse enn en henvisning til bestemmelsen her.*

§ 398 tredje ledd skal lyde:

Når det er strengt nødvendig for å unngå fare for en alvorlig forbrytelse mot noens liv, helse eller frihet, kan kommisjonen nekte domfelte og forsvareren innsyn i opp-

lysninger. Før avgjørelsen treffes, skal kommisjonen innhente uttalelse fra politiet.

Det som er tredje ledd i dag blir fjerde ledd.

§ 399 skal lyde:

Reglene om kjennelse gjelder for kommisjonens avgjørelse av om gjenopptakelse skal tillates. Fem medlemmer hvorav tre med juridisk embetseksamen avgjør om begjæringen skal tas til følge. Reglene i § 54 får ikke anvendelse. *Kommisjonen kan omgjøre en avgjørelse om gjenopptakelse når den som har begjært omgjøring trekker begjæringen og § 400 tredje ledd ikke er til hinder.*

§ 400 andre og tredje ledd skal lyde:

Er dommen som skal gjenopptas avsagt av tingretten, sender kommisjonen sin avgjørelse til lagmannsretten, som peker ut en tingrett med tilgrensende rettskrets til å behandle *saken*. Er dommen avsagt av lagmannsretten, sender kommisjonen sin avgjørelse til Høyesteretts kjæremålsutvalg, som peker ut en lagmannsrett med tilgrensende rettskrets til å behandle *saken*. Er dommen avsagt av Høyesterett, behandles *saken* på nytt av Høyesterett. *Der som særlige grunner taler for det, kan saken henvises til ny behandling ved en domstol som ikke har tilgrensende rettskrets.*

Er gjenopptakelse besluttet, kan den part som har begjært gjenopptakelse, trekke begjæringen tilbake inntil hovedforhandlingen begynner, og når motparten samtykker, inntil den er avsluttet. Når en begjæring om gjenopptakelse fra påtalemyndigheten til gunst for en domfelt er tatt til følge, og den domfelte er underrettet om avgjørelsen, kan påtalemyndigheten bare trekke begjæringen med samtykke fra den domfelte. Er saken innkommet til den rett som skal behandle den etter første og annet ledd, heves saken.

III

Ikraftsetjing

Alle endringane med unntak av endringa i straffeprosesslova § 102 tek til å gjelde straks.

Endringa i straffeprosesslova § 102 gjeld frå det tidspunktet Kongen fastset.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile blei samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

I o v

om endringer i forsikringsloven (utlikning i fellesordninger for premieberegning)

I

I lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsloven) gjøres følgende endringer:

§ 9-1 første ledd skal lyde:

Bestemmelsene i dette kapittel gjelder for selskaper som yter kollektiv livsforsikring, individuell livsforsikring eller begge deler, med mindre annet følger av reglene om kommunale pensjonsordninger i kapittel 10 *eller av reglene om fellesordning for premieberegning for pensjonsordninger med ytelsesbasert foretakspensjon i kapittel 10A.*

Nytt kapittel 10A skal lyde:

Kapittel 10A. Fellesordning for premieberegning for pensjonsordninger med ytelsesbasert foretakspensjon

§ 10A-1. *Virkeområde mv.*

Bestemmelsene i dette kapittel gjelder pensjonsordninger med ytelsesbasert foretakspensjon hvor finansieringsordningen er basert på premieberegning i fellesordninger.

Ytelsesbaserte foretakspensjonsordninger som nevnt i første ledd kan bare inngå i fellesordning bestående av andre ytelsesbaserte foretakspensjonsordninger.

En felles pensjonsordning for konsernforetak kan utgjøre en fellesordning.

En pensjonsinnretning som har en eller flere fellesordninger skal føre regnskap for hver fellesordning.

Departementet kan gi nærmere regler til utfylling, gjennomføring og avgrensning av reglene i kapitlet her.

§ 10A-2. *Årets premier*

Årlig premie for en pensjonsordning skal tilsvare summen av ordinær årspremie, reguleringspremie og særskilte engangspremier for ytelser som ikke kan premiesettes på forhånd.

Premier beregnes etter § 10A-3 hvis ikke noe annet følger av reglene i §§ 10A-4 og 10A-5 om fellesordning for premieberegning.

§ 10A-3. *Premieberegning*

Pensjonsordningen skal årlig tilføres en premie som etter beregningsgrunnlaget for ordningen er tilstrekkelig til å sikre rett til pensjon som medlemmene vil opptjene i løpet av året, med tillegg av årets risikopremier og kostnader for tjenester (ordinær årspremie). Premie for hvert

år beregnes ved årets begynnelse og senere i året i takt med lønnsutviklingen.

Pensjonsordningen skal i tillegg hvert år tilføres premie til dekning av oppregulering i løpet av året av opptjente pensjonsrettigheter (reguleringspremie). Reguleringspremien beregnes på tidspunktet for oppreguleringen ut fra lønnsutviklingen i løpet av året.

Pensjonsordningen skal også hvert år tilføres premie til dekning av pensjonsrettigheter som medlemmene i tilfelle får i løpet av året, og som ikke kan premiesettes på forhånd ut fra forsikringstekniske beregninger. Slik premie beregnes på det tidspunkt pensjonsrettighetene oppstår.

§ 10A-4. *Vilkår for fellesordning for premieberegning*

Bestemmelsene i kapittel 9 er ikke til hinder for at det opprettes fellesordninger som består av flere pensjonsordninger, for at premie for den enkelte pensjonsordning som inngår i en fellesordning, skal bli fastsatt ved beregning basert på prinsipper som vil motvirke at pensjonskostnaden for de enkelte medlemmer for tilsvarende pensjonsrettigheter vil variere med medlemmenes kjønn og alder.

Alle pensjonsordningene i en fellesordning skal ha pensjonsplaner som gir samme typer av pensjonsytelser. Forholdet mellom alderspensjonsytelse og etterlatteytelse for det enkelte medlem skal være det samme etter pensjonsplanene for alle pensjonsordningene. Alle pensjonsordningene skal bygge på samme beregningsrente og i hovedsak samme beregningsgrunnlag.

Pensjonsordninger med pensjonsplaner som gir forskjellig ytelsesnivå for alderspensjon, kan inngå i samme fellesordning.

§ 10A-5. *Premieberegning i fellesordninger*

En fellesordning opprettet etter § 10A-4 skal hvert år tilføres premie tilsvarende summen av ordinær årspremie fastsatt etter forsikringsteknisk beregning for samtlige pensjonsordninger som inngår i fellesordningen. Den enkelte pensjonsordnings andel av samlet ordinær premie til fellesordningen beregnes ut fra forholdet mellom den rett til alderspensjon som vil bli opptjent i løpet av året for samtlige medlemmer av hver av pensjonsordningene. Kostnader for tjenester kan unntas fra fordeling i fellesordningen.

Opptas en arbeidstaker som medlem av en pensjonsordning i løpet av et forsikringsår, belastes tilleggspremie for den del av året som gjenstår. Tillegget beregnes ut fra pensjonsordningens andel av samlet årspremie til fellesordningen og den prosentvise økningen av pensjonsordningens beregningsgrunnlag etter første ledd annet punktum som det nye medlemmet representerer. Avvik fra forsikringsteknisk beregnet premie inngår ved beregningen av ordinær årspremie til fellesordningen i det etterfølgende år. Bestemmelsene i første til tredje punktum gjelder tilsvarende ved beregning av premietillegg for særskilt lønnsøkning for et medlem av pensjonsordningen.

Dersom det i løpet av et forsikringsår opptas en ny pensjonsordning i en fellesordning, skal den ordinære årspremien beregnes ut fra den samlede ordinære årspremie til

fellesordningen som er beregnet for året, og den prosentvise økningen av det samlede beregningsgrunnlaget etter første ledd annet punktum som pensjonsordningen representerer.

Det skal fastsettes i forsikringsavtalen om reguleringspremie som nevnt i § 10A-3 annet ledd skal beregnes særskilt for hver pensjonsordning eller helt eller delvis ved gjennomsnittsberegning. Ved særskilt beregning skal reguleringspremien beregnes for hver pensjonsordning i fellesordningen ut fra den prosentvise økning av premiereserven for pensjonsordningen som er påkrevd som følge av oppregulering av medlemmenes opptjente pensjonsrettigheter ut fra lønnsutviklingen. Ved gjennomsnittsberegning skal fellesordningen hvert år tilføres reguleringspremier tilsvarende summen av årlig reguleringspremie etter § 10A-3 annet ledd for samtlige pensjonsordninger som inngår i fellesordningen. Den enkelte pensjonsordningens andel av samlet reguleringspremie til fellesordningen beregnes ut fra forholdet mellom samlet premiereserve for hver av pensjonsordningene på tidspunktet for oppregulering av pensjonsrettighetene. Ved beregning av premiereserve etter reglene i leddet her skal premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling unntas fra beregningen, med mindre annet er fastsatt. Kostnader for tjenester kan beregnes og belastes særskilt for hver pensjonsordning.

Reguleringspremie for pensjoner under utbetaling skal beregnes og betales særskilt for hver enkelt pensjonsordning.

Det skal fastsettes i forsikringsavtalen i hvilken utstrekning premier som nevnt i § 10A-3 tredje ledd skal beregnes særskilt for hver pensjonsordning eller helt eller delvis ved gjennomsnittsberegning som nevnt i første ledd.

§ 10A-6. *Eldre arbeidstakere*

Alle pensjonsordninger i en fellesordning skal ha samme regler om opptak av medlemmer som har mindre enn 10 år igjen til pensjonsalderen, og om rett til pensjon og medregning av tidligere tjenestetid for slike arbeidstakere når de er opptatt som medlemmer, jf. foretakspensjonsloven § 3-9 annet og tredje ledd, jf. § 5-6 første ledd bokstav c.

§ 10A-7. *Innbetaling av premie*

Blir premie for et forsikringsår ikke innbetalt ved årets utgang eller ved utløpet av annen frist fastsatt i nytt premievarsel etter lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler § 14-2, bortfaller den økning av forsikringsforpliktelsene som den ikke innbetalte premien skulle dekke. Medlemmene i pensjonsordningen skal i tilfelle varsles om dette. Det kan likevel ikke som følge av slikt bortfall kreves tilbakebetaling av for mye utbetalt pensjon.

Departementet kan ved forskrift fastsette nærmere regler om innbetaling av premie.

§ 14-1 første ledd andre punktum skal lyde:

Bestemmelsene i §§ 3-1 til 3-7, kapittel 4 og 5, §§ 6-3 til 6-5 og 11-2, samt kapittel 13 gjelder ikke for filialer av utenlandske selskaper.

§ 17-1 tredje ledd oppheves.

§ 17-2 første ledd skal lyde:

Departementet kan gi nærmere *overgangsregler*.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

Kongen kan fastsette overgangsregler.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile blei samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

I o v

om endringer i finansieringsvirksomhetsloven, verdipapirhandelloven og i enkelte andre lover (nytt kapitaldekningsregelverk)

I

I lov 24. mai 1961 nr. 1 om sparebanker gjøres følgende endring:

§ 25 oppheves.

II

I lov 24. mai 1961 nr. 2 om forretningsbanker gjøres følgende endring:

§ 21 første til tredje ledd oppheves. Gjeldende fjerde ledd blir nytt første ledd.

III

I lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (finansieringsvirksomhetsloven) gjøres følgende endringer:

§ 2-9 skal lyde:

§ 2-9 *Krav til virksomheten*

En finansinstitusjon skal til enhver tid oppfylle de krav til kapital som følger av §§ 2-9 a og 2-9 b, samt forskrift og enkeltvedtak gitt i medhold av disse bestemmelsene.

§§ 2-9 a til 2-9 d gjelder ikke forsikringselskaper og pensjonsforetak med mindre annet er fastsatt ved forskrift gitt av departementet.

En finansinstitusjon skal organiseres og drives på en forsvarlig måte. Dette innebærer blant annet at institusjonen skal ha:

- a) klar organisasjonsstruktur,
- b) klar ansvarsfordeling,
- c) klare og hensiktsmessige styrings- og kontrollordninger,
- d) hensiktsmessige retningslinjer og rutiner for å identifisere, styre, overvåke og rapportere risiko institusjonen er, eller kan bli eksponert for.

Finansinstitusjonens styrings- og kontrollordninger samt retningslinjer og rutiner skal stå i forhold til risikoen ved og omfanget av virksomheten i institusjonen.

Ny § 2-9 a skal lyde:

§ 2-9 a *Beregnet kapitalkrav*

En finansinstitusjons ansvarlige kapital skal til enhver tid utgjøre minst åtte prosent av et beregningsgrunnlag etter regler fastsatt i forskrift.

Beregningsgrunnlaget for kravet til ansvarlig kapital skal tilsvare summen av beregningsgrunnlagene for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko.

Beregningsgrunnlaget for kredittrisiko skal fastsettes med utgangspunkt i risikovekter fastsatt i forskrift (standard metode) eller med utgangspunkt i risikoparametere helt eller delvis fastsatt av institusjonen selv på bakgrunn av interne målemetoder for klassifisering og kvantifisering av kredittrisiko (internbasert rating metode – IRB).

Beregningsgrunnlaget for markedsrisiko skal fastsettes med utgangspunkt i regler fastsatt i forskrift, eller med utgangspunkt i interne målemetoder.

Beregningsgrunnlaget for operasjonell risiko skal fastsettes som: en andel av gjennomsnittlig inntekt (basis metode), en andel av inntekten innenfor de ulike forretningsområder multiplisert med en indikator på tapserfaring fastsatt av departementet (sjablongmetode) eller på bakgrunn av interne målemetoder for operasjonell risiko (avanserte metoder).

Interne risikostyringsmetoder for blant annet kredittrisiko og markedsrisiko, samt avanserte metoder for operasjonell risiko, kan kun benyttes for beregning av kravet til ansvarlig kapital etter tillatelse gitt av tilsynsmyndigheten.

Kredittilsynet kan i særlige tilfeller og for en tidsbegrenset periode samtykke i at en finansinstitusjon kan ha lavere kapitaldekning enn det som følger av denne paragraf.

Departementet kan i forskrift fastsette bestemmelser om:

- a) hva som skal anses som ansvarlig kapital og sammensetningen av denne,
- b) beregningsgrunnlaget for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko,
- c) bruk av interne målemetoder,

d) hvilke sikkerheter det kan tas hensyn til ved beregningen av minstekravet til ansvarlig kapital etter denne paragraf.

Ny § 2-9 b skal lyde:

§ 2-9 b *Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging*

En finansinstitusjon skal til enhver tid ha oversikt over og vurdere hvilken risiko som er knyttet til virksomheten. En finansinstitusjon skal videre til enhver tid ha ansvarlig kapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av den virksomhet institusjonen driver.

En finansinstitusjon skal vurdere kapitalbehovet på kort og lengre sikt og hvordan dette kapitalbehovet kan tilfredsstilles. Vurderingen av kapitalbehov skal omfatte størrelsen på, og sammensetningen og fordelingen av, kapitalen sett i forhold til arten og omfanget av den risiko som til enhver tid er knyttet til virksomheten og til den risiko som vil kunne oppstå.

Kredittilsynet skal se til at de finansinstitusjoner det har tilsyn med har hensiktsmessige og klare retningslinjer og rutiner, i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov, for vurdering, styring og kontroll av risiko og kapitalbehov.

Kredittilsynet kan pålegge institusjonene å ha en høyere ansvarlig kapital enn de lovbestemte minstekrav, jf. kredittilsynsloven § 4 første ledd nr. 4.

Departementet kan i forskrift fastsette bestemmelser om interne retningslinjer og rutiner for vurdering, styring og kontroll av risiko og kapitalbehov.

Ny § 2-9 c skal lyde:

§ 2-9 c *Opplysningskrav*

En finansinstitusjon skal offentliggjøre informasjon om virksomheten, risikoen knyttet til institusjonen og ansvarlig kapital etter bestemmelser fastsatt i forskrift.

Departementet kan i forskrift fastsette bestemmelser om:

- institusjonens offentliggjøring av informasjon,
- krav til dokumentasjon, herunder bestemmelser som gjør unntak fra lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger.

Ny § 2-9 d skal lyde:

§ 2-9 d *Retting og pålegg*

Institusjoner som ikke oppfyller krav i henhold til § 2-9, § 2-9 a, § 2-9 b, § 2-9 c eller forskrifter fastsatt i medhold av lovbestemmelsene skal straks iverksette nødvendige tiltak for å rette opp dette. Ved manglende etterlevelse av kravene kan Kredittilsynet pålegge institusjonene å:

- endre organiseringen, styringen og kontrollen av virksomheten og de strategier, prosesser, retningslinjer og rutiner som virksomheten drives etter,
- ha høyere kapitalkrav som følge av institusjonens tapsavsetningspraksis eller behandlingen av eiendeler,
- endre eller begrense virksomheten,

d) redusere risikoen knyttet til virksomheten, herunder produkter og systemer.

§ 3-17 oppheves.

IV

I lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel gjøres følgende endringer:

§ 8-10 skal lyde:

§ 8-10 *Krav til virksomheten*

Et verdipapirforetak skal til enhver tid oppfylle de krav til kapital som følger av §§ 8-10 a og 8-10 b, samt forskrift og enkeltvedtak gitt i medhold av disse bestemmelsene.

Verdipapirforetaket skal organiseres og drives på en forsvarlig måte. Dette innebærer blant annet at foretaket skal ha:

- klar organisasjonsstruktur,
- klar ansvarsfordeling,
- klare og hensiktsmessige styrings- og kontrollordninger,
- hensiktsmessige retningslinjer og rutiner for å identifisere, styre, overvåke og rapportere risiko institusjonen er, eller kan bli eksponert for.

Verdipapirforetakets styrings- og kontrollordninger samt retningslinjer og rutiner skal stå i forhold til risikoen ved og omfanget av virksomheten i foretaket.

Ny § 8-10 a skal lyde:

§ 8-10 a *Beregnet kapitalkrav*

Et verdipapirforetaks ansvarlige kapital skal til enhver tid utgjøre minst åtte prosent av et beregningsgrunnlag etter regler fastsatt i forskrift.

For verdipapirforetak som ikke er kredittinstitusjon, kan ikke den ansvarlige kapitalen i noe tilfelle være mindre enn de beløp som følger av § 8-9 første ledd.

Beregningsgrunnlaget for kravet til ansvarlig kapital skal tilsvare summen av beregningsgrunnlagene for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko.

Beregningsgrunnlaget for kredittrisiko skal fastsettes med utgangspunkt i risikovekter fastsatt i forskrift (standard metode) eller med utgangspunkt i risikoparametere helt eller delvis fastsatt av institusjonen selv på bakgrunn av interne målemetoder for klassifisering og kvantifisering av kredittrisiko (internbasert rating metode – IRB).

Beregningsgrunnlaget for markedsrisiko skal fastsettes med utgangspunkt i regler fastsatt i forskrift, eller med utgangspunkt i interne målemetoder.

Beregningsgrunnlaget for operasjonell risiko skal fastsettes som: en andel av gjennomsnittlig inntekt (basis metode), en andel av inntekten innenfor de ulike forretningsområder multiplisert med en indikator på tapserfaring fastsatt av departementet (sjablongmetode) eller på bakgrunn av interne målemetoder for operasjonell risiko (avanserte metoder).

Kredittilsynet kan i forskrift eller ved enkeltvedtak frita verdipapirforetak med tillatelse til å yte investeringstje-

nestene som nevnt i § 1-2 første ledd nr. 3 og 5, og forvaltningsselskap for verdipapirfond med tillatelse til å drive aktiv forvaltning, fra krav til ansvarlig kapital for operasjonell risiko.

Interne risikostyringsmetoder for blant annet kredittrisiko og markedsrisiko, samt avanserte metoder for operasjonell risiko, kan kun benyttes for beregning av kravet til ansvarlig kapital etter tillatelse gitt av tilsynsmyndigheten.

Kredittilsynet kan i særlige tilfeller og for en tidsbegrenset periode samtykke i at et verdipapirforetak kan ha lavere kapitaldekning enn det som følger av denne paragraf.

Departementet kan i forskrift fastsette bestemmelser om:

1. hva som skal anses som ansvarlig kapital og sammensetningen av denne,
2. beregningsgrunnlaget for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko,
3. bruk av interne målemetoder,
4. hvilke sikkerheter det kan tas hensyn til ved beregningen av minstekravet til kapital etter denne paragraf.

Ny § 8-10 b skal lyde:

§ 8-10 b Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging

Et verdipapirforetak skal til enhver tid ha oversikt over og vurdere hvilken risiko som er knyttet til virksomheten. Et verdipapirforetak skal videre til enhver tid ha ansvarlig kapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av den virksomhet foretaket driver.

Et verdipapirforetak skal vurdere kapitalbehovet på kort og lengre sikt og hvordan dette kapitalbehovet kan tilfredsstilles. Vurderingen av kapitalbehov skal omfatte størrelsen på, og sammensetningen og fordelingen av, kapitalen sett i forhold til arten og omfanget av den risiko som til enhver tid er knyttet til virksomheten og til den risiko som vil kunne oppstå.

Kredittilsynet skal se til at de verdipapirforetak det har tilsyn med har hensiktsmessige og klare retningslinjer og rutiner, i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov, for vurdering, styring og kontroll av risiko og kapitalbehov.

Kredittilsynet kan pålegge foretakene å ha en høyere ansvarlig kapital enn de lovbestemte minstekrav, jf. kredittilsynsloven § 4 første ledd nr. 4.

Departementet kan i forskrift fastsette bestemmelser om interne retningslinjer og rutiner for vurdering, styring og kontroll av risiko og kapitalbehov.

Ny § 8-10 c skal lyde:

§ 8-10 c Opplysningskrav

Et verdipapirforetak skal offentliggjøre informasjon om virksomheten, risikoen knyttet til foretaket og ansvarlig kapital etter bestemmelser fastsatt i forskrift.

Departementet kan i forskrift fastsette bestemmelser om:

1. foretakenes offentliggjøring av informasjon,

2. krav til dokumentasjon, herunder bestemmelser som gjør unntak fra lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger.

Ny § 8-10 d skal lyde:

§ 8-10 d Retting og pålegg

Verdipapirforetak som ikke oppfyller krav i henhold til § 8-10, § 8-10 a, § 8-10 b, § 8-10 c eller forskrifter fastsatt i medhold av lovbestemmelsene, skal straks iverksette nødvendige tiltak for å rette opp dette. Ved manglende etterlevelse av kravene kan Kredittilsynet pålegge foretakene å:

1. endre organiseringen, styringen og kontrollen av virksomheten og de strategier, prosesser, retningslinjer og rutiner som virksomheten drives etter,
2. ha høyere kapitalkrav som følge av foretakets tapsavsetningspraksis eller behandlingen av eiendeler,
3. endre eller begrense virksomheten,
4. redusere risikoen knyttet til virksomheten, herunder produkter og systemer.

Ny § 8-10 e skal lyde:

§ 8-10 e Unntak

Allmennaksjeloven § 8-1 annet ledd gjelder ikke for verdipapirforetak.

V

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

Kongen kan gi overgangsbestemmelser.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile blei samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 5

Presidenten: Under debatten er det sett fram i alt 12 forslag. Det er

- forslag nr. 1, frå Gjermund Hagesæter på vegner av Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 2, frå Gjermund Hagesæter på vegner av Framstegspartiet, Høgre og Venstre
- forslaga nr. 3 og 4, frå Gjermund Hagesæter på vegner av Framstegspartiet og Venstre

- forslag nr. 5, frå Svein Flåtten på vegner av Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre
- forslaga nr. 6, 7 og 8, frå Gjermund Hagesæter på vegner av Framstegspartiet
- forslaga nr. 9, 10 og 11, frå Svein Flåtten på vegner av Høgre og Venstre
- forslag nr. 12, frå Lars Sponheim på vegner av Venstre

Forslag nr. 6, frå Framstegspartiet, lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gjennomføre de nødvendige forskriftsendringer for å frita fri kost på sokelen for skatt og arbeidsgiveravgift med virkning fra 1. januar 2006.»

Dette forslaget blir i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slike vedtak til lover:

A .
L o v

om endring i lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver

I lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver gjerast følgjande endring:

I

§ 11 A første ledd skal lyde:

Verdien av ikke-børsnoterte aksjer settes til 30 pst. av aksjenes forholdsmessige andel av aksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi slik denne fastsettes etter skatteloven § 4-12 *annet* og *fjerde* ledd. Andeler i ansvarlige selskap og kommandittselskap verdsettes på tilsvarende måte. Ikke-børsnoterte aksjer i utenlandske selskaper verdsettes til 30 pst. av aksjenes antatte omsetningsverdi, eller til 30 pst. av aksjenes forholdsmessige andel av aksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi slik denne fastsettes etter skatteloven § 4-12 *tredje* og *fjerde* ledd når den avgiftspliktige krever dette.

II

Endringa under I tek til å gjelde straks.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

B .
L o v

om endringar i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift

I lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjerast følgjande endringar:

I

§ 5 første ledd nr. 1 bokstav g skal lyde:

Veldedige, allmennyttige, ideelle institusjoner, organisasjoner og foreninger av tjenester til ledd innenfor samme organisasjon mv. Tjenestene må være direkte knyttet til den ideelle virksomheten. Vederlaget for tjenestene må være basert på hel eller delvis kostnadsdekning. Det er et vilkår at tjenestene ikke ytes eksternt, og at tjenestene ikke utføres av et rettssubjekt utenfor organisasjonen mv. En eller flere enheter eller ledd innenfor en organisasjon mv. kan etter søknad utelukkes fra unntaket.

Nåverande fyrste ledd nr. 1 bokstav g blir fyrste ledd nr. 1 bokstav h.

Presidenten: Her ligg det føre eit forslag, nr. 5, frå Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«I lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endring:

I

§ 5 første ledd nr. 1 bokstav g skal lyde:

Veldedige, allmennyttige, ideelle institusjoner, organisasjoner og foreninger av tjenester til ledd innenfor samme organisasjon mv. Tjenestene må være direkte knyttet til den ideelle virksomheten. Vederlaget for tjenestene må være basert på hel eller delvis kostnadsdekning. Det er et vilkår at eksterne tjenester ikke må overstige 5 prosent, og at tjenestene ikke utføres av et rettssubjekt utenfor organisasjonen mv. En eller flere enheter eller ledd innenfor en organisasjon mv. kan etter søknad utelukkes fra unntaket.

II

Endringa under I trer i kraft straks med virkning fra 1. juli 2006.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom tilrådinga frå komiteen og forslaget frå Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre blei tilrådinga vedteken med 56 mot 19 røyster. (Voteringsutskrift kl. 13.11.15)

Vidare var tilrådd:

II

§ 5a andre ledd ny nr. 2 skal lyde:

2. omsetning av romutleie i hotellvirksomhet og lignende virksomhet, utleie av fast eiendom til camping samt utleie av hytter, ferieleiligheter og annen fritidseiendom i tilknytning til slik virksomhet,

§ 5a andre ledd nr. 3 skal lyde:

3. utleie av selskapslokaler i forbindelse med servering og hotellerv. utleie av lokaler til konferanser og møter mv.

§ 5a nytt tredje ledd skal lyde:

Romutleie som nevnt i annet ledd nr. 2 omfatter ytelser som etter sin art er unntatt fra loven når ytelsen utgjør et

naturlig ledd i romutleien og det ikke kreves særskilt vederlag for ytelsen.

Nåværande tredje ledd blir nytt fjerde ledd og skal lyde:

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av bestemmelsene i *første, annet og tredje* ledd.

§ 5b første ledd nr. 10 skal lyde:

10. Formidling av romutleie i hotellvirksomhet mv. som ikke er omfattet av § 5a annet ledd nr. 2.

§ 16 første ledd ny nr. 10 skal lyde:

10. Formidling av persontransport når transporten skjer i utlandet eller direkte til eller fra utlandet, og formidling av tjenester som nevnt i § 5a annet ledd nr. 2 når tjenestene leveres i utlandet, på Svalbard eller Jan Mayen. Det samme gjelder formidling av serverings-tjenester og formidling av utleie av transportmidler.

III

Endringane under I tek til å gjelde 1. juli 2006. Endringane under II tek til å gjelde 1. september 2006.

C .

L o v

om endring i lov 16. januar 1970 nr. 1
om folkeregistrering

I lov 16. januar 1970 nr. 1 om folkeregistrering gjerast følgjande endring:

I

§ 12 nytt andre ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift bestemme at offentlige myndigheter skal gi opplysninger til bruk for folkeregistrering i elektronisk form.

II

Endringa under I tek til å gjelde straks.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

D .

L o v

om endringar i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane

Presidenten: Presidenten vil her votere over forslag nr. 8, frå Framstegspartiet. Forslaget lyder:

«I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane gjøres følgjande endring:

I

Lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane oppheves.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra 1. juni 2007.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Framstegspartiet blei med 59 mot 18 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 13.12.56)

Vidare var tilrådd:

I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane gjerast følgjande endringar:

I

§ 3 skal lyde:

Kommunestyret kan skrive ut eigedomsskatt på faste eigedomar i heile kommunen, eller i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang. Kommunestyret kan velja å skrive ut eigedomsskatt berre på verk og bruk som nemnde i § 4 andre leden andre og tredje punktum. Utskriving av eigedomsskatt på verk og bruk kan òg skje i tillegg til utskrivning av eigedomsskatt i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang.

§ 4 første punktum skal lyde:

Eigedomsskatt vert skriven ut på dei faste eigedomane ut frå tilhøva den 1. januar i *skatteåret*.

§ 5 ny bokstav h skal lyde:

h) Eigedom som vert driven som gardsbruk eller skogbruk.

§ 7 bokstav e vert oppheva.

§ 11 første ledd andre punktum vert oppheva.

§ 13 første ledd første punktum skal lyde:

Første året det vert utskrive eigedomsskatt i ein *kommune*, må skatten ikkje vera større enn kr 2 av kvart kr 1.000 av takstverdet.

§ 13 første ledd femte punktum vert oppheva.

II

Endringane under I blir sette i kraft straks med verknad frå og med skatteåret 2007.

III

Overgangsreglar

Ved ikraftsetjing av endringane under I gjeld følgjande overgangsreglar:

Ved utskrivning av eigedomsskatt for skatteåret 2007 i dei kommunane som vil nytte alternativet om eigedomss-

skatt i heile kommunen, skal skatten vera utskriven før 1. juni 2007.

Presidenten: Alle paragrafar under I, med unntak av § 5 ny bokstav h, og II og III er tekne opp til votering.

Her har Framstegspartiet, Høgre og Kristeleg Folkeparti varsla at dei ønskjer å gå imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 43 mot 34 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.13.39)

Presidenten: Så blir det votert over § 5 ny bokstav h under I.

Framstegspartiet og Høgre har varsla at dei vil stemme imot. Kristeleg Folkeparti har varsla at dei vil støtte tilrådinga.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 49 mot 27 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.14.22)

Vidare var tilrådd:

E .
L o v

om endring i lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift

I lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift gjerast følgjande endring:

I

§ 7 femte ledd første punktum skal lyde:

Er eiendoms- eller bruksrett til fast eiendom overtatt med hjemmel i lov til pris som er fastsatt med hjemmel i lov 1. juni 1917 nr. 1 *om skjønn og ekspropriasjonssaker*, i lov 11. juni 1993 nr. 66 *om pristiltak eller i lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste*, skal avgiften beregnes etter denne pris.

II

Lova gjeld frå og med 1. juli 2006.

Presidenten: Framstegspartiet har varsla at dei vil røyste imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 60 mot 17 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.15.01)

Vidare var tilrådd:

F .
L o v

om endringar i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven)

I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning gjerast følgjande endringar:

I

§ 4-9 nr. 1 skal lyde:

Selskap hvor deltakerne skattlegges etter skatteloven §§ 10-40 til 10-48, skal levere selskapsoppgave for vedkommende år. Boligselskap som faller inn under skatteloven § 7-3 skal levere selskapsoppgave etter regler fastsatt av Skattedirektoratet i forskrift. Departementet kan fritta for plikten til å levere selskapsoppgave.

§ 4-9 nr. 2 skal lyde:

Selskapsoppgaven skal inneholde spesifikasjon av selskapets brutto formue og inntekt, fradragposter og ellers andre opplysninger som har betydning for ligningen av deltakerne, herunder for fastsettelsen av personinntekt etter skatteloven § 12-2 bokstav f, og tillegg i alminnelig inntekt etter skatteloven § 10-42. Selskapet plikter ikke å føre opp beløp for poster som må ansettes ved skjønn, men skal gi de opplysninger som er nødvendige for at ligningsmyndighetene kan fastsette beløpet. §§ 4-3 nr. 3 og 4-4 gjelder tilsvarende.

§ 4-9 nr. 3 skal lyde:

Selskapet skal også levere oppgave over deltakere pr. 1. januar i ligningsåret, deltakernes selskapsandel, deres andel av overskudd eller underskudd, tillegg i alminnelig inntekt pr. deltaker og skattekommune for hver enkelt deltaker.

§ 8-6 nr. 5 skal lyde:

For deltakere som skattlegges etter §§ 10-40 til 10-48 i skatteloven, skal ligningsmyndighetene for den kommune hvor selskapets hovedkontor ligger, fastsette formue og inntekt, herunder personinntekt, fra selskapet samlet på selskapets hånd. Det samme gjelder fastsettelse av tillegg i alminnelig inntekt etter skatteloven, over- eller underpris og gevinst eller tap. Driver selskapet virksomhet som er undergitt stedbunden beskatning i annen kommune, legges fastsettingene for disse kommuner til grunn ved ligningskontoret for kontorkommunens fastsetting. Ligningsmyndighetene for denne kommune foretar også fastsetting som nevnt i nr. 2 a og b for såvidt angår selskapet. Har selskapet ikke hovedkontor, foretas fastsetting som nevnt i første, annet og fjerde punktum av ligningsmyndighetene for den kommune hvor flertallet av deltakerne bor eller hører hjemme. For selskaper som er overført til sentral behandling etter § 2-4 nr. 1 b, foretas fastsettelse som nevnt i dette nr. av de sentrale ligningsmyndigheter.

Departementet kan gi forskrifter til utfylling av denne bestemmelsen.

§ 8-6 nr. 6 skal lyde:

For deltakere som skattlegges etter §§ 10-60 til 10-68 i skatteloven, samt for deltakere i utenlandske selskaper som omfattes av §§ 10-40 til 10-48 i skatteloven, skal Sentralskattekontoret for storbedrifter fastsette skattepliktig formue og inntekt. Departementet kan gi regler til utfylling av denne bestemmelsen.

II

Endringane under I tek til å gjelde straks med verknad frå og med inntektsåret 2006.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

G .

L o v

om endringar i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjerast følgjande endringar:

I

§ 23-3 andre ledd nr. 1 ny bokstav e skal lyde:

e) behovsprøvd barnetillegg beregnet etter folketrygdloven § 3-25 utbetalt til mottakere av tidsbegrenset uførestønad etter folketrygdloven kapittel 12.

II

§ 23-2 tredje ledd nytt andre punktum skal lyde:

Det skal likevel betales avgift for verdien av fri kost på sokkelen, jf. skatteloven § 5-15 første ledd bokstav e nr. 1, uavhengig av om verdien inngår i trekkgrunnlaget.

III

§ 3-15 andre ledd ny bokstav e skal lyde:

e) støtte etter lov om supplerande stønad til personar med kort butid i Noreg.

§ 23-3 andre ledd nr. 1 bokstav a skal lyde:

a) pensjon føderåd, livrente som er ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangs- og avlønningssbeløp for slike ytelser, utbetalinger etter innskuddspensjonsloven, individuell pensjonsavtale etter skatteloven § 6-47 bokstav c og støtte etter lov om supplerande stønad til personar med kort butid i Noreg.

IV

Endringa under I tek til å gjelde straks, og får verknad frå og med 1. juni 2006.

Endringa under II tek til å gjelde straks, og får verknad frå og med 1. juli 2006.

Endringane under III tek til å gjelde straks, og får verknad frå og med inntektsåret 2007.

Presidenten: Det vil her først bli votert over forslag nr. 3, frå Framstegspartiet og Venstre. Forslaget lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I

§ 23-2 åttende ledd annet punktum skal lyde:

Fritaket etter første ledd gjelder bare dersom institusjonenes eller organisasjonens totale lønnsutgifter er under 450 000 kroner, og bare for lønnsutbetalinger opp til 45 000 kroner pr. ansatt.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for inntektsåret 2006.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Framstegspartiet og Venstre blei med 58 mot 18 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 13.16.12)

Presidenten: Det vil så bli votert over tilrådinga frå komiteen til II og IV andre ledd. Framstegspartiet har varsla at dei vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 60 mot 17 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.16.45)

Presidenten: Det vil så bli votert over I og III samt IV første og tredje ledd.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

H .

L o v

om endringar i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

Presidenten: Det vil her først bli votert over forslag nr. 9, frå Høgre og Venstre. Forslaget lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-19 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Fradrag kan enten gis med inntil 1 800 kroner eller med inntil to promille av samlet utbetalt lønn.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for inntektsåret 2006.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Høgre og Venstre blei med 62 mot 15 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 13.17.45)

Presidenten: Det vil så bli votert over forslag nr. 2, frå Framstegspartiet, Høgre og Venstre. Forslaget lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 5-14 første ledd bokstav a skal lyde:

- a. Fordelen settes til differansen mellom den verdien som kan oppnås ved reelt salg av aksjen, redusert med 20 pst., og det den ansatte betaler for aksjen. Den skattefrie fordelingen kan likevel ikke overstige 3 000 kroner pr. inntektsår.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for inntektsåret 2006.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Framstegspartiet, Høgre og Venstre blei med 45 mot 32 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 13.18.22)

Presidenten: Det vil så bli votert over forslag nr. 4, frå Framstegspartiet og Venstre. Forslaget lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 14-43 første ledd bokstav d skal lyde:
personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar, mv. – 25 pst.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for inntektsåret 2006.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Framstegspartiet og Venstre blei med 56 mot 21 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 13.18.58)

Vidare var tilrådd under H:

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjerast følgjande endringar:

I

§ 2-30 (1) k nr. 2 skal lyde:

2. *Verdipapirforetakenes sikringsfond*

Nåverande nr. 2 og 3 blir ny nr. 3 og 4.

§ 4-31 tredje ledd skal lyde:

Andre skattytere enn nevnt i annet ledd gis ikke fradrag for gjeld som svarer til forholdet mellom verdien av fast

eiendom og eiendeler i virksomhet som nevnt i første ledd og verdien av skattyters samlede eiendeler, basert på ligningsmessig verdi.

Overskrifta til § 6-46 skal lyde:

Tilskudd til pensjonsordninger etter lov om foretaks- pensjon og lov om innskuddspensjon fra arbeidsgiver, selvstendig næringsdrivende mv.

§ 6-46 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) *Det gis fradrag etter annet ledd for selvstendig næringsdrivende og deltakere som nevnt i § 10- 40 for tilskudd til pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven § 2-3 annet ledd.*

Noverande § 6-46 tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

§ 6-81 første ledd bokstav b første punktum skal lyde:

b. Bestemmelsen i a gjelder tilsvarende når skattyter etter fylte 67 år tar ut alderspensjon etter § 19-6 i folketrygdloven eller mottar støtte etter lov om supplerende stønad til personar med kort butid i Noreg.

§ 6-91 tredje ledd skal lyde:

Andre skattytere enn nevnt i annet ledd gis ikke fradrag for gjeldsrenter som svarer til forholdet mellom verdien av fast eiendom og eiendeler i virksomhet som nevnt i første ledd og verdien av skattyters samlede eiendeler, basert på ligningsmessig verdi.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det vil no bli votert over forslag nr. 12, frå Venstre. Forslaget lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 8-1 femte ledd andre punktum skal lyde:

I tillegg til jordbruksinntekten kan det i fradraggrunnlaget tas med nettoinntekt fra skogbruksproduksjon.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for inntektsåret 2006.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Venstre blei med 72 mot 4 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 13.19.51)

Vidare var tilrådd under H:

§ 8-1 sjette ledd andre punktum skal lyde:

For inntekt over 36 000 kroner gis i tillegg et fradrag på 19 prosent av inntekten opp til et samlet fradrag på 71 500 kroner.

Presidenten: Framstegspartiet har varsla at dei ønskjer å stemme imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 60 mot 17 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.20.26)

Vidare var tilrådd under H:

§ 10-37 tredje ledd skal lyde:

Gevinst eller tap fastsettes etter reglene i §§ 10- 31 til 10-36 så langt de passer.

§ 14-4 første ledd skal lyde:

(1) Denne paragraf gjelder for virksomhet som det er fastsatt *regnskapsplikt* for i lov eller med hjemmel i lov.

§ 14-70 sjuande ledd skal lyde:

Nedslakting av buskap på gårdsbruk som omfattes av *sjette* ledd, anses som ufrivillig realisasjon når den pålegges av veterinærmyndighet eller er ansett som ønskelig ifølge attest fra slik myndighet. Når fjøs eller annet anlegg for slik buskap av veterinærmyndigheten er pålagt å stå tomt en periode etter pålagt nedslakting på grunn av smittefare etter sykdom, forlenges reinvesteringstiden etter *tredje* ledd med lengden av nevnte stengningsperiode. Eventuell resterende skattepliktig gevinst i tilfeller som nevnt i dette ledd kan legges til gevinst- og tapskonto etter reglene i § 14-45.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Presidenten vil no ta opp forslag nr. 1, frå Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

I

§ 10-41 annet ledd første punktum skal lyde:

Inntekter og tap som nevnt i § 2-38 annet ledd inngår ikke i inntekten som fastsettes etter denne paragraf.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra 12. mai 2006.

III

Når endringen under I blir satt i kraft, gjelder denne forutsetningen for overgangen mellom tidligere og nye regler:

Overgangsregel B-1

Overgangsregel B til lov 10. desember 2004 nr. 77 om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen mv. gjelder tilsvarende for selskaper som nevnt i skatteloven § 10-40, som i inntektsåret 2006 innvinner gevinster og realiserer tap som nevnt i skatteloven § 10- 41 annet ledd. Ved anvendelsen skal følgende skjæringspunkt

legges til grunn, i stedet for de som fremgår av overgangsregel B:

- inntektsåret/årstallet 2006 trer i stedet for inntektsåret/årstallet 2004
- inntektsåret/årstallet 2007 trer i stedet for inntektsåret/årstallet 2005
- datoen 11. mai trer i stedet for datoen 25. mars
- datoen 12. mai trer i stedet for datoen 26. mars.»

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at 40 hadde røysta mot og 37 for forslaget.

(Voteringsutskrift kl. 13.21.17)

Britt Hildeng (A) (fra salen): Jeg stemte feil.

Presidenten: Britt Hildeng stemte for, og skulle stemt mot. Forslaget frå Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre er dermed med 41 mot 36 stemmer ikkje vedteke.

Vidare var tilrådd under H:

II

§ 10-41 andre ledd første punktum skal lyde:

Inntekter og tap som nevnt i § 2-38 annet ledd inngår ikke i inntekten som fastsettes etter denne paragraf.

Presidenten: Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre har varsla at dei vil støtte tilrådinga subsidiært.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd under H:

III

§ 5-15 første ledd bokstav e nr. 1 skal lyde:

1. inntekt om bord på skip i form av
 - *tariffmessig hyretillegg for egen kost opptil 1 375 kroner per måned*
 - verdien av fritt opphold om bord, med unntak for fri kost på sokkelinnretning *til arbeidstaker med samlet personinntekt på over 600 000 kroner*
 - ekstrahyre, effektgodtgjørelse og annen godtgjørelse ved forlis
 - krigsrisikotillegg opptjent under fart i erklært krigsone,

Presidenten: Her foreligger et alternativt forslag frå Framstegspartiet, forslag nr. 7. Forslaget lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 5-15 første ledd bokstav e nr. 1 skal lyde:

1. inntekt om bord på skip i form av
 - *tariffmessig hyretillegg for egen kost*
 - verdien av fritt opphold om bord

- ekstrahyre, effektgodtgjørelse ved forlis
- krigsrisikotillegg opptjent under fart i erklært krigs-
sone

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2006.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom tilrådinga frå komiteen og forslaget frå Framstegspartiet blei tilrådinga vedteken med 59 mot 18 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.22.34)

Vidare var tilrådd under H:

IV

§ 6-81 andre og tredje ledd skal lyde:

(2) Fra og med den måned skattyter mottar foreløpig uførepensjon etter folketrygdloven § 12-16, tidsbegrenset uførestønad eller uførepensjon fordi ervervsevnen er satt ned med minst 2/3, gis det et særfradrag i alminnelig inntekt på 1 614 kroner pr. påbegynt måned. *Dette gjelder ikke skattyter som samtidig mottar rehabiliteringspenger eller attføringspenger fra folketrygden.*

(3) Andre skattytere enn nevnt i første og annet ledd som har mottatt foreløpig uførepensjon, tidsbegrenset uførestønad eller uførepensjon etter folketrygdloven eller uførepensjon etter andre lover, skal for hver påbegynt måned slike ytelser er mottatt, ha et særfradrag lik halvparten av månedsfradraget etter annet ledd. *Dette gjelder ikke skattyter som samtidig mottar rehabiliteringspenger eller attføringspenger fra folketrygden.*

Presidenten: Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre har varsla at dei vil røyste imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 41 mot 36 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.23.04)

Vidare var tilrådd – med unntak av VI fjerde ledd:

V

§ 12-2 bokstav h og ny bokstav i skal lyde:

h. introduksjonsstønad beregnet etter lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere kapittel 3, i. støtte etter lov om supplerande stønad til personar med kort butid i Noreg.

VI

Endringane under I trer i kraft straks, og får verknad frå og med inntektsåret 2006.

Endringa under II tek til å gjelde straks, og får verknad frå 12. mai 2006.

Endringa under III tek til å gjelde straks, og får verknad for ytingar frå 1. juli 2006.

Endringa under V tek til å gjelde straks, og får verknad frå og med inntektsåret 2007.

I .

L o v

om endring i lov 24. mars 2000 nr. 16 om foretakspensjon (foretakspensjonsloven)

I lov 24. mars 2000 nr. 16 om foretakspensjon (foretakspensjonsloven) vert gjort denne endringa:

I

§ 1-2 første ledd bokstav h skal lyde:

Lønn: Skattepliktig lønnsinntekt, beregnet personinntekt og godtgjørelse til deltaker for arbeidsinnsats i deltakerlignet selskap.

II

Endringa under I vert sett i kraft straks.

J .

L o v

om endringar i lov 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold (innskuddspensjonsloven)

I lov 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold (innskuddspensjonsloven) vert gjort desse endringane:

I

§ 1-2 bokstav i skal lyde:

Lønn: Skattepliktig lønnsinntekt, beregnet personinntekt og godtgjørelse til deltaker for arbeidsinnsats i deltakerlignet selskap.

§ 2-3 andre ledd skal lyde:

Et foretak som ikke omfattes av første ledd kan opprette pensjonsordning for selvstendig næringsdrivende, for personlig deltaker i deltakerlignet selskap eller for ansatt eier av aksjeselskap eller allmennaksjeselskap. Årlig innskudd til ordning som nevnt i foregående punktum kan ikke overstige 4 prosent av vedkommende persons samlede beregnede personinntekt fra næringsvirksomhet mellom 1 og 12 G eller lønn mellom 1 og 12 G. Dersom et foretak som nevnt i første punktum oppretter pensjonsordning, gjelder bestemmelsene i kapittel 4 om medlemskap for arbeidstakere og i kapittel 5 om innskudd for arbeidstakere tilsvarende så langt de passer.

II

Endringane under I vert sett i kraft straks.

K .

L o v

om endring i lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikrings- selskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsloven)

I lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsloven) gjerast følgjande endring:

I

§ 17–3 nr. 4 skal lyde:

4. I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) gjøres følgende endringer:

§ 3–13 nr. 6 første punktum skal lyde:

6. Taushetsplikten er ikke til hinder for at opplysninger om fødselsnummer for personlig skattyter eller organisasjonsnummer for upersonlig skattyter, navn, adresse, *skatteklasse*, den fastsatte nettoformue og nettoinntekt, skatter og avgifter kan gis til finansinstitusjoner (jf. finansieringsvirksomhetsloven), forsikringsvirksomhet (jf. forsikringsloven) og kredittopplysningsvirksomhet.

§ 6–11 nr. 4 skal lyde:

4. Bestemmelsene i nr. 1–3 gjelder tilsvarende for sparebanker, gjensidige forsikringsselskaper, kreditt- og hypotekforeninger og selveiende finansieringsforetak som har utstedt grunnfondsbevis, jf. sparebankloven § 2 annet ledd, forsikringsloven § 4–2 annet ledd og finansieringsvirksomhetsloven og for selskaper og sammenslutninger der medlemmene har begrenset ansvar og som noen eier formuesandeler i eller mottar inntektsandeler fra, *unntatt boligselskaper hvor andelshaverne lignes etter skatteloven § 7–3*.

II

Endringa under I trer i kraft straks.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Da står det att å votere over VI fjerde ledd under stor bokstav H.

Komiteen hadde tilrådd:

Endringa under IV tek til å gjelde straks og får verknad frå og med inntektsåret 2007. For skattyter som ved utgangen av 2006 allereie mottar rehabiliteringspenger eller attføringspenger fra folketrygden i kombinasjon med uførepensjon, har endringa verknad frå og med inntektsåret 2010.

Presidenten: Her har Framstegspartiet, Høgre og Venstre varsla at dei vil røyste imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 46 mot 31 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 13.24.09)

Presidenten: Presidenten vil til slutt ta opp forslaga nr. 10 og 11, frå Høgre og Venstre. Forslag nr. 10 lyder:

«I lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. gjøres følgende endringer:

I

§ 13 nr. 6 oppheves. Nåværende § 13 nr. 7 blir ny § 13 nr. 6.

Overskriften til § 13 endres fra «Fortrinnsrett til ny stilling. Ventelønn.», til «Fortrinnsrett til ny stilling»

Følgende overgangsregel gis:

- 1) Den som ved lovendringens ikrafttredelse har rett til ventelønn, beholder retten til ventelønn etter de regler som gjelder på tidspunktet for lovendringen.
- 2) For arbeidstakere i virksomheter som ved særlig lovgivning er gitt rettigheter etter lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. § 13 nr. 6, kan det i henhold til den enkelte bestemmelse i slik særlig lovgivning tilstås ventelønn også etter opphevelse av lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. § 13 nr. 6.
- 3) Departementet kan bestemme at arbeidstakere i navngitte statlige virksomheter kan tilstås ventelønn etter opphevelse av lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. § 13 nr. 6, likevel ikke slik at ventelønn tilstås for ansatte med fratredelse senere enn ett år etter endringslovens ikrafttredelse.
- 4) Tilståelse av ventelønn etter annet og tredje ledd kan bare skje dersom vilkårene i lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. § 13 nr. 6 er oppfylt.
- 5) Nærmere regler om ventelønn etter denne bestemmelse kan fastsettes av Kongen i forskrift.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra 1. juli 2006.»

Forslag nr. 11 lyder:

«I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse gjøres følgende endringer:

I

§ 20 første ledd bokstav f oppheves. Nåværende bokstav g blir ny bokstav f.

§ 24 tredje ledd oppheves.

§ 27 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Bestemmelsen i dette ledd gjelder også permittert medlem.

Følgende overgangsregler gis:

- 1) Medlemmer i Statens Pensjonskasse som ved opphevelse av lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse § 24 tredje ledd har rett til vartpenger etter denne bestemmelsen, kan motta vartpenger etter de regler som gjelder ved opphevelsen.
- 2) Lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse § 20 første ledd bokstav f skal fortsatt gjelde for dem som har ventelønn etter den tidligere bestemmelsen i lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. § 13 nr. 6 og for dem som har vartpenger etter den tidligere bestemmelsen i § 24 tredje ledd også etter disse bestemmelsenes opphevelse.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra 1. juli 2006.»

V o t e r i n g :

Forslaga frå Høgre og Venstre blei med 63 mot 14 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 13.24.48)

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile blei samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

S a k n r . 6

Referat

1. (110) Lagtingets presidentskap melder at Lagtinget har antatt Odelstingets vedtak til
 1. lov om endringar i lov 13. juni 1997 nr. 53 om eierskap i medier (medieeierskapsloven) (Besl. O. nr. 53 (2005-2006))
 2. lov om endringar i foretaksregisterloven, enhetsregisterloven og regnskapsloven (gjennomføring av rådsdirektiv 2003/58/EF) (Besl. O. nr. 54 (2005-2006))
 3. lov om endringar i lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser (Besl. O. nr. 55 (2005-2006))
 4. lov om endringar i lov 28. juni 2002 nr. 61 om felles regler for det indre marked for naturgass, i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet (petroleumsløven) og i somme andre lover (Besl. O. nr. 56 (2005-2006))
 5. lov om endringar i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiløven) (Besl. O. nr. 57 (2005-2006))
 6. lov om beredskapslagring av petroleumprodukt (Besl. O. nr. 58 (2005-2006))
 7. lov om arbeids- og velferdsforvaltningen (arbeids- og velferdsforvaltningsloven) (Besl. O. nr. 59 (2005-2006))
 8. lov om endringar i lov 16. juli 1999 nr. 66 om Schengen informasjonssystem (SIS) (Besl. O. nr. 60 (2005-2006))
 9. lov om endringar i straffeløven 22. mai 1902 nr. 10 mv. (straff for å utnytte eller forlede noen til å tigge mv.) (Besl. O. nr. 61 (2005-2006))
 10. lov om endringar i straffeløven 1902 og utleveringsloven (gjennomføring av FN-konvensjonen mot korrupsjon) (Besl. O. nr. 62 (2005-2006))

11. lov om europeiske samvirkeforetak ved gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XXII nr. 10c (rådsforordning (EF) nr. 1435/2003) (SCE-loven) (Besl. O. nr. 63 (2005-2006))
12. lov om endringar i lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) (organisering av rettshjelpsvirksomhet) (Besl. O. nr. 64 (2005-2006))
13. lov om endringar i lov 19. mars 1965 nr. 3 om fritaking for militærtjeneste av overbevisningsgrunner (tjenestetidsreduksjon og våpenfrihetsprinsippet) (Besl. O. nr. 65 (2005-2006))
14. lov om endringar i folketrygdloven (utvidelse av fedrekvoten) (Besl. O. nr. 66 (2005-2006))
15. lov om endringar i lov 9. februar 1973 nr. 6 om transplantasjon, sykehusobduksjon og avgivelse av lik m.m. (Besl. O. nr. 67 (2005-2006))
16. lov om endringar i lov om svangerskapsavbrudd og lov om sterilisering (tilpassing til biomedisinkonvensjonen) (Besl. O. nr. 68 (2005-2006))
17. lov om endringar i psykisk helsevernloven og pasientrettighetsloven m.v. (Besl. O. nr. 69 (2005-2006))
18. lov om endringar i lov 7. juni 1996 nr. 33 om Opplysningsvesenets fond (Besl. O. nr. 70 (2005-2006))
19. lov om behandling av etikk og redelighet i forskning (Besl. O. nr. 71 (2005-2006))
20. lov om endringar i opplæringslova (Besl. O. nr. 72 (2005-2006))
21. lov om endringar i lov 26. mars 1999 nr. 17 om husleieavtaler (husleieløven) o.a. (Besl. O. nr. 73 (2005-2006))
22. lov om endringar i statsborgerloven mv. (endrede styringsforhold mv.) (Besl. O. nr. 74 (2005-2006))
23. lov om endringar i utlendingslova (tilvisingar til det departementet som har hovudansvaret for utlendingsforvaltninga, tilvisingar til Dublin-regelverket, gjennomføring av EU si grenseforordning m.m.) (Besl. O. nr. 75 (2005-2006))
 - og at lovvedtakene er sendt Kongen.
2. (111) Statsministerens kontor melder at
 1. lov om endringar i friskoleloven og fagskoleloven (Besl. O. nr. 52 (2005-2006))
 - er sanksjonert under 9. juni 2006
 - Samr.: Nr. 110 og 111 blir lagde ved protokollen.
3. (112) Lov om endringar i arbeidsmiljøloven (varsling) (Ot.prp. nr. 84 (2005-2006))
 - Samr.: Blir send arbeids- og sosialkomiteen.
4. (113) Lov om endringar i åndsverkloven og lov om avgift på omsetning av billedkunst (gjennomføring av EU-direktiv om følgerett til fordel for opphavsmannen til et originalkunstverk m.m.) (Ot.prp. nr. 88 (2005-2006))
 - Samr.: Blir send familie- og kulturkomiteen.
5. (114) Lov om endring i lov 2. juli 2004 nr. 59 om personell i Forsvaret (gjeninnføring av særskilt stil-

- lingsvern mot oppsigelse for yrkesbefal) (Ot.prp. nr. 89 (2005-2006))
Samr.: Blir send forsvarskomiteen.
6. (115) Lov om endringer i helsepersonelloven, sosialtjenesteloven og i enkelte andre lover (krav om politiattest for helsepersonell og sosialpersonell, tilbakekall av rekvireringsrett og endringer i betegnelsen farmasøyt) (Ot.prp. nr. 86 (2005-2006))
Samr.: Blir send helse- og omsorgskomiteen.
7. (116) Lov om endringer i sjømannslov 30. mai 1975 nr. 18 (Ot.prp. nr. 85 (2005-2006))
8. (117) Lov om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) (Ot.prp. nr. 87 (2005-2006))
Samr.: Nr. 116 og 117 blir sende næringskomiteen.
9. (118) Lov om endring i veglov 21. juni 1963 nr. 23 (konkurs i OPS-selskapet) (Ot.prp. nr. 83 (2005-2006))
Samr.: Blir send transport- og kommunikasjonskomiteen.
- Presidenten:** Dermed er dagens kart ferdigbehandla.

Møtet slutt kl. 13.26.
